

SMOTRA LITERARNOG, DRAMSKO-SCENSKOG I
NOVINARSKOG STVARALAŠTVA UČENIKA
OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA
1992. – 2011.

20.
smotra

GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT

Dorotea Gašpar, *mentorica*: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

Literarni radovi

učenika srednjih škola

Daku Ivice

(Ivici Kičmanoviću iz romana A. Kovačića „U registraturi“)

Evo, pajdaš tebe pesmu pišem,
Ja đak iste kak i negda ti.
Nas obodva v selu za pametne držiju,
A v gradu sme najveći tutleki.

Na selu ja iste živim.
Nesem bogec, a nesem ni bogatun,
A fala Bogu mi dragomu,
Saki dan imam neke za deti v klun.

Mati i otec šteli su
Da mi v životu bude čem bole,
Neke sem još i bistra bila
Pak su me poslali vu velike škole.

Mene se, kak niti tebe,
Niš preveč ne dopada v gradu,
I jedino mi sele moje male
V bolše zutra daje nadu.

Negdar mi se čini da meste v postel
Na trdu si klupu ležem,
Kak i ti pri Mecene
Vu se glibši ponor sežem.

Tvoji jadi
same su tebe bili znani,
baš tak su ti i vsi moji tužni dani,
gliboke, gliboke vu mene zazidani.

Iste kaki tebe,
Grad vu mene same tugu budi,
Ak je greh koj tulike svoje Prigorje volim
Nek mi sam Bog sudi.

Slične tebe znam negda
Prejti vu svoj svet sama
I kak da su mam od mene daleke
Laži, susedina naglabanja i galama.

I, vidiš kaki
da tulike let prešle nije,
skorem vse i vsi su isti kaki prije.

Meceni je na hititi
I Žoržov još ima dosti,
A i Lauri bome je,
Bog im grehe prosti.

Peri, kak tvoj sused je bil
Nekak je skroz na male,
Ni Ančic lepije i dobrije ni na velikem broju,
A još menje takovije kak si ti da im je do njih stale.

Sele se mojstim premenile,
A grad postal je još i vekši,
Al grehi i zlo još su tu,
A ni čovek nije postal niš vu duše mekši.

Pripita, srdita i z suzami vu grlu,
Mojstim i ja završim kak i ti.
Kak je knjiga o tebe napisana,
Tak bi i ja štela svoje pesme ostaviti.

Tena Kelemen, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Pajdaš - prijatelj
Tutleki - glupani
Preveč - previše
Dopada - sviđa
Bolše - bolje
Zutra - sutra
Negdar - nekad
Meste - umjesto
Postel - krevet
Trdu - tvrdu
Glibši - dublji
Sežem - dotaknuti, propadati
Znani - poznati
Gliboke - duboko
Tulike - toliko
Prejti - otići
Mam - odmah
Naglabanja - puste priče, laži
Menje - manje
Takovije - takvih
Mojstim - možda
Premenile - promijenilo
Vekši - veći
Štela - htjela

Ana Turković, 4. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Branka Milković

Fantastično putovanje

Padala sam tako dugo, dugo i kad sam već bila sigurna da toj jami nema kraja, udarila sam u nešto mekano. Trebalo mi je nekoliko trenutaka da dođem k svijesti. Ležala sam na kugli ispunjenoj vodom. Promeškoljila sam se, a u ritmu moga pomicanja zaszvirala je glazba. Ponovila sam to još jedanput. Učinak je bio isti. Svidjelo mi se pa sam se počela valjati po kugli proizvodeći vlastitu melodiju. U zanosu sam došla do ruba udobne kugle i tresnula na travu.

Kada sam ustala, osvrnula sam se oko sebe. Iznad mene je, umjesto neba, stajalo ispisano crtovlje, a oko mene su, kao šuma, bili poredani instrumenti. Šetala sam između njih. Došavši do klavira, lagano sam udarila tipku, no ona je odzvonila pet puta jače. Ispustila sam tiho «a», ali se ono čulo kao da sam viknula najjače što sam mogla. Tijelom su mi prošli trnci, ali me znatiželja vukla još dublje u prostor. Došla sam do rijeke žubor koje je bio toliko glasan da sam morala pokriti uši rukama.

Rijekom su plovile note. Uvalila sam se u jednu cijelu notu i prešla na drugu stranu. Ispred mene nalazio se puteljak u obliku tipki orgulja. Pretrčala sam tipke, nakon čega je odjeknula melodija. Došla sam do velikih vrata s kvakama u obliku violinskih ključeva. Gurnula sam ih najjače što sam mogla, ali se ona nisu pomakla ni centimetar. Pokušala sam još nekoliko puta, ali je rezultat bio isti. Odlučila sam zapjevušiti. Iako sam pjevušila sasvim tiho, čula sam svoj glas vrlo glasno.

Vrata su mi se širom otvorila. Unutra me dočekalo nešto potpuno drukčije. Bila je to prava barokna zabava. Svirao je kvartet, ljudi su jeli, pili i plesali. Uzela sam jedan kolačić sa stola. Dok mi se ustima širio božanstven okus, dvoranom je odjekivalo čembalo, a slabo svjetlo svijeća otkrivalo je lica prisutnih. Glava prekrivene dugim kosama na prvi su mi pogled sve bile jednake, ali je onda svjetlo palo na jedno lice koje mi se činilo jako poznato. «Pa to je Bach!» sinulo mi je. Smijao se i nešto rukama pokazivao čovjeku do sebe. Ushićemo sam dotrčala do njega, mahala mu rukom ispred nosa, ali me on nije vidio. Bila sam jako razočarana. Bezbroy pitanja za njega motalo mi se po glavi, a on me nije niti vidio niti čuo. Tako blizu, a tako daleko!

Uputila sam se prema vratima na drugom kraju dvorane. Trčala sam. Vrata su mi se otvorila čim sam im se približila. Ušla sam u tihu sobu. Bila sam okružena visokim slikama. Boje su sobu činile toplom i pristupačnom. Gotovo sam mogla čuti vatru kako pucketa, a cijela je prostorija mirisala po cimetu. Smjestila sam se u udoban naslonjač i uzela knjigu koja je bila na njemu. Čitala sam riječi koje su oko mene stvarale potpuno novi prostor. Odjednom se oko mene stvorila livada puna šarenog i mirisnog cvijeća. Duboko sam udahнула čisti zrak.

Osjećala sam se živom.

Antonia Dajak, 2. razred
V. gimnazija
Voditeljica: Vesna Muhoberac

Ispovijest šahovske figure

Pozdrav svima! Ja sam šahovska figura. Zovu me Lovac. Imam i brata blizanca. I on je lovac. U igri se ne stignemo družiti jer moramo napadati protivnike. Težak je to posao, ali zbog toga su me napravili, to je moj posao i ja ga nastojim obavljati što bolje. Služim svome gospodaru, igraču. On zapovijeda svim figurama. On mi naređuje, premješta po ploči, vrti živčano u ruci, lupka sa mnom po stolu. Ponekad mi se od svega toga jako zavrti u glavi. Najteže mi je kad povuče krivi potez ili me žrtvuje... Tada se osjećam jadno i napušteno. U tom trenutku ispadam iz igre i stojim pokraj ploče kao da čekam autobus. Kada je igra gotova, moj gospodar stavi nas sve u kutiju. Tu je mrak, vruće je, zagušljivo i tijesno. Ali, jedino tada stignem razgovarati sa svojim susjedima. Samo kralj i kraljica ne razgovaraju ni sa kim, jedino jedno s drugim. Kralj je najvažniji i on je oženjen kraljicom.

E, tu sada počinje moj problem.

Naime, s kraljicom nemam baš puno prilike za druženje, iako je viđam tijekom igre. Jako je lijepa i da nema kralja sigurno bismo bili barem dobri prijatelji. U životu nikada nisam bio zaljubljen, ali u posljednje vrijeme nikako na nju ne mogu prestati misliti. Jako je lijepa, graciozna i ponosna. Razgovarao sam s bratom. On kaže da se prestanem zanositi jer je suđeno da kralj bude s kraljicom. „Ti si samo obični lovac, neće ona tebe ni pogledati!” reče mi pomalo grubo. „Nama je suđeno da lovimo i da budemo sami!” reče mi još grublje. Ali moja kraljica nikako da mi izađe iz glave. Oooo, kad bih imao barem malo moći, promijenio bih ja pravila te glupe igre. Zašto kralj mora uvijek biti glavni? Zašto sam ja obični lovac? Dugo sam o tome razmišljao i patio, a volja za igrom polako je nestajala. Postajao sam sve tužniji i tužniji... Želio bih nekako doći do nje i reći joj što osjećam. Ali ne mogu. Kralj je uvijek tu. Volio bih da nestane, barem na jedan dan. No, bojim se da se to neće dogoditi. Ona je za mene neosvojiva. Odlučio sam odustati. Možda je nakon nekog vremena zaboravim. Ne vjerujem. Možda netko promijeni pravila igre. Ne vjerujem. Ostajem samo mali beznačajni lovac koji nikada neće osvojiti svoju kraljicu.

Luka Ćusek, 1. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

Izložba egzistencije

Poruči ljudima
ispred šatora,
da danas ulaz ne plaćaju novcem,
već uslugama,
pa im reci
da žongliraju svojim životima,
otvaraju ih svima,
da ih zaborave
i prepuste igri.

Da ih ne zadrže ni na trenutak,
ne gospodare njima,
da ih izlože,
onima koji ostaju iza nas,
da ih poklone,
onima koji su iznad nas.

Uvedi ih u arenu,
u kojoj se igra na sve ili ništa,
gdje nema lavova, ni tigrova,
ljudi oboružanih bodežima,
u taj koloplet apsurdna,
gdje se gubi samo jednom.

I reci im,
tko god da jesi,
da odluče,
tko su,
gdje žele biti i
hoće li ikada tamo krenuti.

Hrvoje Korbar, 1. razred
XVI. gimnazija
Voditeljica: Dalila Sladoljev

Jack

Svakoga dana isto: ustani i idi po kruh i mlijeko. I naravno: „Ne zaboravi novine!“.

Zovem se Mihaela, frendovi me zovu Miha. Imam petnaest godina i idem u osmi razred. Živim sa starcima i burazom. On nije normalan. Svira gitaru u rock bandu i ima osamnaest godina, zove se Marko. Fakat nemaštovito. Svi ga zovu Kvruga. Ni sama ne znam zašto, al' to je valjda još neki blesavi nadimak iz osnovnjaka.

No, to sada nije niti toliko važno. Samo sam vas morala upoznati s nekim za život ključnim činjenicama. I tako sam opet jednoga jutra krenula po kruh, mlijeko i „ne zaboravi novine“. Hodala sam našim kvartom kao i inače: otišla do pekare, tamo kupila kruh i litru mlijeka, a na povratku sam stala na kiosku kupiti novine. Njih, samo usput, nikada nisam zaboravila, ali je tata baš svakoga jutra to morao napomenuti. Vratila sam se kući i po običaju slušala mjuzi i usput gnjavila susjede. Škole nije bilo jer je ljetovanje, a buduću da starci baš i nisu imali love, nismo išli na more. Već kada je dobre dvije minute treštao Metallicin „Fuel“, u sobu uletje buraz i povuče me za sobom s objašnjenjem kako moram nešto vidjeti. Sjedismo na posuđeni skuter i prozujasmo kroz kvart prema onoj staroj cesti koja vodi do šume. Zapravo, do parka gdje su se narkiči skupljali svaku večer u strahu pred murijom. I mene je sada uhvatio iznenadni strah. Ne volim taj dio grada i ne kužim koga me vraga vozi baš tamo! Prošli smo, dakle, „parkić-narkić“ i nastavili istom brzinom desetak kilometara. Pred nama se je ukazala velika kuća. Nedovršena, ali prilično stara. Ne sjećam se da sam je ikada prije vidjela. Buraz je rekao da su on i Pajser (tip je njegov bubnjar iz benda) otkrili kuću prošli tjedan, ali nikako nisu skupili hrabrosti u nju ući. Mislila sam: „Pa kako teško može biti upasti u napuštenu staru kuću?! Kaj se stvarno unutra može nalaziti?“ I tako sam odlučila ohrabriti buraza: „Daj, ajde! Ajmo nutra, možda nikad nitko nije ni živio tu!“ On je ugasio skuter i polako smo krenuli prema ulaznim vratima. Primila sam kvaku koja se je lako otvorila. Zakoračili smo u uređeno pred-soblje. Vidjelo se je da je tu ipak netko živio. Ali, to nisu bili „naši ljudi“. Papirići ispisani na engleskom jeziku, poster i prepun sandučić pisama. Idealno mjesto za tulum. Uostalom, ako tako dugo nije ispražnjen sandučić, netko je napustio kuću ili je riknuo. Uto zazvoni mobitel. Starci su u panici zbog nas. Bilo je kasno poslijepodne. Skliznulo nam je vrijeme pregledavajući stvari nekih čudnih stranaca. Priča za starce bila je: „U gradu smo, vidjela sam jednu pre-cool narukvicu i lanac, buraz me odvezao, ali su ih prodali...“ Operacija uspjela, fora progutana!

Sutradan je pljuštala kiša, otišla sam po kruh i mlijeko i „ne zaboravi novine“. Baš u tom trenutku neki krupan čovjek u dugom smeđem kožnatom kaputu prišao mi je s leđa i samo tiho rekao: „Nemoj tako na kišu. Hladno je“. Doživjela sam ga kao staro zanovijetalo koje mi soli pamet i krenula sam kući odjevena samo u traperice i majicu jer se glupo osjećam s kišobranom i kabanicom. Uskoro sam shvatila da me on prati i osjećaj nelagode me je porazio. Potrčala sam kako bih ga se riješila, ali on je pratio moj ritam. Napokon sam stigla kući, zaključala se i pogledala kroz prozor: cesta je bila prazna. Ali, eto zvona na vratima. Pogled kroz špijunku nije odavao ništa pa sam oprezno otvorila vrata i na podu pronašla omotnicu. Nije bila adresirana niti naslovljena. Čudnim rukopisom pisalo je: „Ne raditi glupost. Ovo upozorenje. Vi znati zašto pisati.“ Shvatila sam sve: to mora biti povezano s našom posjetom staroj kući jer je napisano na lošem hrvatskom. Tako zvuči pismo koje mi šalje George iz Kanade kojega sam upoznala na moru prije dvije godine. Sada me je još više zanimala tajna stare kuće: znači, tamo ima nekoga. Tko je taj? Odlučila sam burazu nagovoriti da ponovno odemo gore, ali noću kada će se Nepoznat Netko najmanje nadati. Znala sam da moram izmisliti frendov rođendan kako bismo akciju izveli uspješno. Sva sreća da buraz nije skuter još vratio Pajseru.

Kuća je bila u mraku. Odlučili smo ući. Hodali smo hodnicima i sobama, otvarali svaku ladicu i ormar. Pronašla sam lovački nož i potajno ga stavila u jaknu. Odjednom začusmo pucketanje pa smo se strovalili prema izlazu, ali vrata su bila zaključana. Popeli smo se na balkon. I on je bio zaključan. Pogledasmo očajni kroz prozor: Pajserov skuter bio je zapaljen i sada nas je uhvatila panika. Koja sam ja glupača: mobitel sam ostavila kod kuće, a buraz ga nije imao jer ga je prodao za stvari potrebne bendu. Pojurili smo u podrum i čim smo ušli, vrata su se za nama zalupila. Upalilo se je svjetlo sasvim iznenada i mi ugledasmo zanimivši čovjeka u kutu. Bio je to moj pratilac u kišnom danu na pustoj cesti! Toga trenutka sam osjetila strah. Bez riječi nas je zgrabio i posjeo. Bili smo nemoćni i gušio nas je smrad duhana i viskija iz njegove utrobe. Zavezao nas je za stolce i napustio podrum sasvim neočekivano. Uspjela sam se dokopati lovačkoga noža i prerezati užu. To je značilo da smo slobodni za trenutak. Pojurili smo bezglavo prema izlazu, ali smo otkrili da on u toj kući ne živi nego je koristi kako bi se skrio od policije. Mislim da je bio plaćeni ubojica jer smo na stolu dnevne sobe uočili torbu s rastavljenom puškom. Nama nije koristila jer o puškama nismo znali ništa. A onda sam ugledala njegov mobitel na stolu i u panici nazvala policiju. Ne želim ni znati kamo je Jack (tako sam ga nazvala kasnije) nestao u tom trenutku jer se je ubrzo vratio, izgubio glavu od uzbuđenja, grubo nas odgurnuo i bacio u kut sobe. Rekao je: „Vi shvatili tko ja. Vrijeme je da ubijem!“

Samo smo se nadali da će ekipa u plavom stići što prije. Hladan znoj cijedio mi se je niz čelo. Amer nas je gledao s mržnjom u očima, krenuo je prema meni. Zabila sam mu nož u nogu. Pao je na pod od boli, ali se je sabrao i ponovno nasrnuo na mene. Moj brat, izbezumljen od straha do tada, konačno je napravio pravi potez i udario ga po glavi vazom. U taj čas stigla je murija, pokupili su Jacka u auto, a nas priveli u postaju na razgovor. Jesmo li bili svjesni prave katastrofe: provaljivali smo u kuću, frendu je odletio motor u zrak, prijavljeni smo na muriji, a starce smo natjerali u brigu?!

Te iste večeri, kako ironično, na liniji se zavrtila ona dobra stara „Be quick or be dead“. Ja mislim da bi u našem slučaju bilo bolje reći: „Nemoj biti blesav jer ćeš nadrapati!“

Nikolina Štorek, 4. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradska
Voditeljica: Neda Mimica Špoljar

Kako sam postala Sardina

Budi me moja najdraža pjesma. To nije dobro. Zamržit ću je. Ali svejedno pjevam. Ne može biti gore od ovoga. Trljam još pospane oči i vidim da ću zakasniti ako ne iskočim iz kreveta. No, svejedno, nije mi stalo. Ponovno legnem s mišlju: „*Ko mi kaj more?*“. Znam da griješim, ali ne mogu si pomoći. Samo tražim sigurnost i toplinu. Alarm ponovno zvoní. Sada sam svjesna. Moram ići, a ostala bih još.

Zašto škola?! Obukla sam se i glasno zalupila vratima. Znam da je opako, ali ako sam se ja morala probuditi u šest sati, zašto ne bi i svi drugi? Tako egoistično i sebično. Naravno, moram se ulickati. I to je normalno, u neku ruku. Imam šesnaest, zaboga! Jurim kao formula jer sam uvjerená da ću zakasniti. Spotaknula sam se barem sedam puta dok nisam došla do autobusne postaje. Sva zadihana pogledam oko sebe. Ista lica kao jučer, a jučer nisam kasnila. Obuzela me zbunjenost, pa veselje. Čovječe, nisam zakasnila! Barem nešto dobro u ovom danu. Dolazi bus. Gužva kao u McDonald's-u, a ništa se ne može kupiti, štoviše, ništa se ne dijeli. Imaš osjećaj da se cijeli svijet urotio protiv tebe. Pogotovo „dama“ koja mi dahće za vratom da joj se maknem, a maloprije je trčala, i to prilično brzo. Brže od mene. Ne želim joj ustupiti mjesto koje sam teškom, naglašavam teškom, mukom izborila. Ali dignut ću se. Pametniji popušta. Imam puno modrica, jer vozači voze kao da voze zrak. Mislim, ima nas nekolicina koji bismo htijeli živi stići na odredište. Ne mare oni. U svom su filmu. Pretpostavljam da vole komedije. Svako malo se okrenu i nasmiju. Mi zbijeni jedni na drugima, kao Zrće u sezoni. Samo što oni idu dolje svojom voljom, a nas je sudbina spojila. To tako zvuči moćno, zar ne? Da ne skrenem previše s teme. Vidim bolji put, a držim se lošijeg. Čekam tramvaj. I dođe on, ali je kao u konzervi, te vruće, te mokro, te zgužvano. Ne ulazim. Uopće me ne zanima. Već sam jednom bila sardina, pa neću valjda ponovno. Mogla bih odmah „skočiti“ do općine. „Dobar dan!“ - „Dobar dan. Izvolite kako vam mogu pomoći?“ - „Ja bih, molim vas, promijenila ime.“ - „A zašto?“ - „Znate, već se godinama gužvam u busu i tramvaju.“ - „Aha, kakvo ime želite?“ - „Sardina. Totalno odgovara, zar ne?!“ ***

Naravno, u školi kao u školi. Nikada ne možeš zakasniti. Barem ne ja. Uvijek na vrijeme. To je stvarno nekad dosadno, ali ima svoje prednosti. A nekada bih preskočila sve to! Sve te formalnosti, koga ima, koga nema, kad će doći, hoće li uopće doći?... Previše briga, previše muke. Škola općenito. Baš mene boli briga za neki tamo jezik. Zašto bih ga opet i opet učila, kad ne ulazi u ovu moju glavu?! I onda profesori: „Ti si odabrala ovu školu!“ Pa jesam školu, ali ne predmete. Ne sve. Nemojte krivo shvatiti, meni je ovdje predobro, ali nekad je ubitačno. Kao kada dođem doma poslije sedam sati, a ono za ručak poriluk. Stalno govorim: „Fuj, neću to jesti!“ - ali uzmem barem tri žlice. Ovo je sad totalno nepovezano. I sad moram ići. Doslovno. Zvonilo je za kraj sata. Skupljam stvari i odlazim. Sada je puno lakše. Kada bi barem popodne trajalo vječno...

Mia Relković, 2. razred
Škola za medicinske sestre Mlinarska
Voditeljica: Mirjana Trošelj

Luka Ritz

Luka Ritz nikada više neće progovoriti,
Njegova su usta zauvijek zanimala,
Njegove riječi više ne mogu proparati tišinu,
Njegove misli više ne možete uloviti,
Njegovo srce nikada više neće zakucati,
Brže ili sporije, nikako.

Luka Ritz ne može prošetati ulicama grada
Njega više ne možete slučajno sresti,
Ili ga na bilo koji način povrijediti,
Zrcalo više ne može reflektirati njegov odraz,
Njegove snove nitko više ne može odsanjati,
Oni se nikada neće ostvariti.

Luka Ritz više ne može osjetiti ničiji dodir,
Ne može osjetiti kišu na svojem licu
Ili vjetar kako puše u njegova leđa,
Njega nikada više neće zarobiti Sunce,
On više ne može gledati u zvijezde
I osjećati se maleno.

Luka Ritz se nikada neće moći oženiti,
Nikada neće dočekati duboku starost
Ili gledati svoju djecu kako odrastaju,
Svadbena zvona za njega neće zazvoniti,
Zazvonila su samo ona druga, neželjena,
Daleko prije svog vremena.

Luka Ritz više ne traži ničije razumijevanje,
On više ne traži ničije prihvaćanje,
Za njega više ništa ne možete poduzeti,
To je vrijeme prošlo, jučer se ne može vratiti
A sutra nikad nije ono što bi trebalo biti
Ostaje nam samo danas.

Gledam ljude kako prolaze, osluškujem ih,
Oni pričaju o strahovima i poniženju,
O pepelu i dimu, ali u njima ništa ne gori,
Oni su naučili suspregnuti svoje suze,
Oči su im pune mrtvačke prašine,
Oni ih dugo nisu otvorili.

Kristian Komorčec, 4. razred
Opća privatna gimnazija
Voditelj: Dominik Raca

Moj Bog

„Našao sam ga i on je našao mene“

Josip Pupačić, Moj Bog

Prvi je poljubac onaj kojeg se ne sjećam

Poljubac uobličjenja

ustoličenja

poljubac presude.

I miris tamjana i čistog ruha,

toplina svijeće,

riječ je Gospodnja.

Oblak kroz koji ne vidiš,

kroz koji me vodiš,

ne slutiš što je iza,

vjeruješ

u riječ Gospodnju.

Poljubac presude

još osjećam

rumene su mi usne

krv teče u njima,

POSTOJIM.

Riječ je Gospodnja.

Ana Smajo, 1. razred
Srednja škola Sesvete
Voditeljica: Ana Vugdelija

„Moje misli nisu kružnice, ja mislim u tangentama“

Petar Marković. Ispisao sam svoje ime na zamagljenom staklu vagona. Zašto? Ne znam, ali sviđa mi se kad je iznad njezina. Kapljica vode klizi s mojeg r na njezino L . Na njezino predivno L . Vlak je stigao na odredište. Ljudi veselo izlaze i grle se s najmilijima koji ih nestrpljivo čekaju na kolodvoru. Ja još uvijek sjedim. Siguran sam da će ipak doći. Miran sam i gledam kroz prozor. Tišina. Zvuk vlaka. Rupa na sjedalu. Smetala me ta rupa na sjedalu ispred mojeg pa sam se ipak okrenuo prema prozoru. Evo je. Duga plava kosa padala je na njezina nježna ramena. Tanke nožice nervozno su lupkale u ritmu mog srca. Okrenula se. Njezine divlje zelene oči susrele su se s mojima i sve je bilo jasno. Moja Laura je tu.

Izlazim iz vlaka nervozniji nego što sam mislio da ću biti. Znam da će zbog naše duge razdvojenosti ispustiti bolan krik kad me vidi. Zato joj prilazim s ispruženim dlanom, stavljam ga na njezina usta, njezino krhko tijelo obavijam svojim te svoju Lauru u strastvenom zagrljaju odvodim sa sobom. Noć. Zvijezde. Zelena boja nestaje u tami. Šećem nesretan zbog naše razdvojenosti, ali odlučan da je nađem. Nedostaje mi. Ukcavam se na parobrod i osjećam kako cijelo moje tijelo drhti od uzbuđenja jer je barem malo bliže njoj. Kabina. Odlijepljena tapeta. Hodnik. Paluba. Evo je. Zlačani odsjaj njezine kose miješa se s ljeskanjem mora i tjera moju dušu da treperi. U osami stražnje palube približavam se njezinim plavim nostalgičnim očima. Boli me što vidim da pati za mnom. Sretan sam što je njezinoj mucu kraj. Grlim je s leđa i zajedno se topimo u zagrljaju punom ljubavi. Pučina. Galeb. Plava boja nestaje nošena valovima. Neću prestati dok ne budemo zauvijek zajedno. Ja je slijedim po cijelom svijetu. Ne vraćam se na ista mjesta jer me uvijek podsjećaju na ništavilost duše koju osjećam kad sam bez nje. Uvijek sam bio predmet poruge, osamljen i odbačen te je sada, kad sam je našao, ne namjeravam pustiti. Ne, nikako. Slijedit ću je i dalje dok naše duše ne postanu jedna. Cesta. Rupa na pločniku. Opušak. Novine. Naslovnica: «Traži se Petar Marković. Serijski ubojica koji je dosad oduzeo život...» Ulična svjetiljka. Evo je. Tamna kosa uokviruje njezino lijepo lice, a mramorne oči prodiru u moju dušu. Njezina spuštena ramena odaju mi kako je nesretna bez moje prisutnosti. Stižem, ljubavi mog života. Prilazim joj s leđa. Podižem ruku. Jako svjetlo. Sirene. Automobili. Policija.

Sjedim u kutu tamne ćelije. Moje srce gori u agoniji, moje oči peku bez njezine pojave, moja duša jeca. Ovo me mjesto guši. Žudim za dubokim udisajem hladnog zraka koji se miješa s mirisom njezine kose. Žudim za svojom Laurom. Nastavila je bez mene. Ne boj se, ljubavi moja, uskoro ću ti se pridružiti na našem putovanju u vječnost. Rešetka. Konac. Rupa na zidu. Rupa?!

Matea Opašić, 4. razred
V. gimnazija
Voditeljica: Vesna Muhoberac

Mokri sonet

Niz čelične krošnje grada slijevala se kiša
 Ko' niz moje sklisko čelo grude znoja
 Već previše puta um mi srcu stiša
 I sam šapat da bit ćeš jednom moja

Mi kratimo šutnjom asfaltne staze
 Dok gaziš lokve, ja preko njih letim
 Tvoje oči u tom gradu ko' oaze
 Zbog njih ovu kišu više ne osjetim

Osmjehom mi daješ i posljednji pozdrav
 Tihe riječi plutaju na zraku
 Dok ja sebe dajem blaženome mraku

Ti odlaziš za vječno istim jatom
 Koje nisko za tobom pločnike prelijeće
 Ja osjećam hladne kapi za vratom

Zvonimir Ibrišević, 2. razred
 Gimnazija Lucijana Vranjanina
 Voditeljica: Iva Strasser

Lucija Mitar, *mentorica*: Vinka Mortigijja Anušić
 Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Monodrama o oblaku

Dramske osobe:

Pripovjedač

Verka (Werther)

Tomislav, političar

Sibelius, filozof

Šon (Onjegin)

Žena, feministkinja

(U plavoj sobi nalazi se bijeli stol i pet stolaca. Stol je horizontalno izduljen te na stolicama sjede svi osim Pripovjedača koji stoji pokraj stola, naslonjen uz zid. Osobe sjede po redu popisa dramskih osoba.)

Pripovjedač:

Svi mi nekad sanjarimo najrazličitije stvari. Vrlo je zanimljivo promatrati ljudske maštarije i snove. Uzet ćemo primjer oblaka. Sigurno vam se dogodilo da ste se zagledali u oblake i zapazili neobične oblike. Obično se to događa kada ste opušteni, uživete - na ljetovanju ste. Gledate u more, lijepo vam je...

Verka (stavlja maestralno ruku na čelo, bolan izraz lica):

Nikako! Nije meni lijepo nikad, nit' će mi biti! Ja živim život jadan i mizeran, svaki dan nove boli i patnje, ne mičem se s mjesta!

Tomislav (prekriženih ruku, strogo uspravan):

Oblaci! A da! Oblaci su one vlaknaste „pufnice“ na nebu što nam donose kišu. (Zaboravi tekst, gleda u papir na stolu, pita.) Tko mi je ovo sklap'o? Amm...ah da! Našoj zemlji treba kiša! Gospodarstvo je uništeno, ljudi su žedni, vode, da, vode treba!

Sibelius:

Oblaci. Oblaci su bijeli.

Šon (pali cigaru, sjedi na način noga-preko-noge):

Ja sanjarim? Nipošto. Mora nisam vidio jako dugo, a lokva se ne broji?

Žena (ljutito):

Oblak je imenica muškog roda! To je nedopustivo!

Verka (veselo):

Oblaci su crni i bijeli. Lijepi i ružni, veliki i mali, visoki i niski...hmmm...(smrkne se)... voli li mene oblak??

Tomislav:

Kriza je. Zamislite ljude u Africi bez vode! A na Sjevernom polu? A u Nigeriji? A u Kini, Kanadi i Brazilu? Ti su ljudi (zastaje radi maestralnosti) u banani, a vi ste ti koji ih možete spasiti!

(Radnja se ubrzava.)

Sibelius:

Pretpostavljam da postoje veliki...(nije siguran)... i crni?... hmm, oblaci.

Šon:

To je tako sve suvišno. Ja sam 34 godine putovao i nagledao se oblaka i oblaka. Svi su oni jednaki kao uostalom i mora, oceani i jezera. (Šapne.) I lokve! (Namigne.)

Žena:

Vidi što je rekao: „Svi su oni jednaki!“, e to nama nisu rekli!

Verka (čupa latice cvjetića):

*Voli me, ne voli me, voli me, neee voli me, voli me, ne, ne voli me, voli me, voli me, voooli me!
Ne. Ne voli me...*

Tomislav:

*Nazovite 060 - 888 - 108 ili pošaljite poruku pod šifrom DAJEM - VODE - DJETETU - U - BIJAFRI
na broj 880 i pomozite im!*

Sibelius (gleda lijevo i desno kolege u klupi):

*Dobro, dosta s tim nedovoljnokorektnoistinskonetočnim tvrdnjama. Ako biste mene pitali što je
oblak, rekao bih vrlo jednostavno: „Pojam oblak je vrlo relativan pojam.“*

Šon:

*Apsolutno potpuno netočno. Slušaj ti mene sad. Vidio sam ih petsto i još toliko i ja ti kažem,
kaažem ti da su oni svi jednaki -*

(biva prekinut)

Žena:

Pa kako su sad jednaki, ti, muška svinjo!? Eh, pa ja kažem da su neki jednakiji od drugih!

Verka:

*Neeee!! Ne voli me! Pa kako? Ali, to je mali slatki oblačić, a ja sam ga iznevjerila. Da, ja!
Za sve sam kriva, oh, Bože, zašto li se rodih uopće?*

Tomislav:

Oblaci su nužni za život. Ne propustite nazvati!

Sibelius:

*Ti šuti. Kratka konkluzija: ukoliko se uzme da je pojam relativan, uzročno - posljedično zaklju-
čujem da to je vrlo relativno jer se uzrok i posljedica ne mogu nikako izvući iz kontekstualne cjeline
članka 5871723.347 iz Zvezdanog dnevnika ove diskusije te time mislim da je situacija otežana op-
sesivnokompulzivnim poremećajima nekih osoba ovdje i da cijenjeno konačno rješenje nije u pot-
punosti moguće općeglobalnoprihvatljivo donijeti (trenutak zastaje). Točka.*

Šon:

*Žene! Nikad ih neću razumjeti. Što tebi znači ako te oblak voli (gleda prema Verki), je li on velik,
malen, plav, bijel, crn? Što će nam oblaci uopće? Ma, život je beznadan.*

Žena:

*Bla, bla, bla, abla kon mi mano porke mi kabesa no te skuće! (prijevod sa španjolskog jezika: Pri-
čaj s mojom rukom jer te glava ne sluša.)*

Verka:

Nije. Život je tužan.

Tomislav:

Nazovi odmah! Show me the money!!

Sibelius:

Relativno.

Šon (zijeve):

Dosadno.

Žena:

Gadovi!

(Pucanj. Verkina glava pada na stol.)

Barbara Udovičić, 3. razred
V. gimnazija
Voditeljica: Vesna Muhoberac

Na kraju jednog putovanja

Stigla sam.

S boli u srcu zakoračila sam u početak kraja jednog puta.

Nisam se više imala snage opirati. Umorna od dugih razgovora, sve što mi je preostalo bilo je da pristanem. Posegnuvši za srebrnim perom koje je mjesecima stajalo nasred radnog stola u crnoj izbrušenoj kožnoj futroli, tragom plave tinte po bijelom pravnom dokumentu, ostavila sam svoj potpis. Na ravnu crtu koja je stajala u donjem desnom uglu, upisala sam svoje ime i prezime potpuno svjesna da od tog trenutka postajem samo starica neke druge priče.

Kad bih barem sa sebe mogla otresti svu onu prašinu koja se godinama taložila u meni kao što pokretom spretne ruke prelazimo preko namještaja i ravnih površina.

Jedna malena sportska putna torba i obična stara platnena vreća bile su sasvim dovoljne da u njih potrpam svoje stvari, sjećanja i uspomene. Povratka više nije bilo.

Na samom ulazu moga novog doma dočekaao me dobro ispeglani i lijepom ponašanju priučeni gospodin srednjih godina. Istrgnuo je stvari iz moje ruke i pokretom glave dao mi znak da ga slijedim. Krenula sam za njim dugačkim i uskim hodnikom.

Toga dana rukovala sam se s mnogim ljudima. Kad su svi oni zalupili vratima i ostavili me samu, sjela sam na stari krevet i dopustila da vrijeme protječe kao pijesak u pješčanome satu. Trudila sam se ne misliti ni na što.

Obukla sam svoju najljepšu haljinu i teškim koracima spustila se u restoran. Osjećala nisam glad. Osjećala nisam ništa.

A onda, iznenada, osjetim onaj isti miris koji noćima sanjam, čujem onaj isti lagani zvuk koraka koji mjesecima ljubomorno čuvam u svojim sjećanjima. Oživljavaju odjednom trenutci zakopani prije mnogo godina u dubokome mračnom tunelu moga bića. Staro igralište iza naše osnovne škole, vruće, mirisno ljeto. Svakoga dana sjedim s prijateljicama na klupi, pričamo neke tinejdžerske priče. Miris lipe širi se našim selom, ptice cvrkuću, kosci žanju pšenicu. Ližem sladoled od vanilije koji se na uzavrelom suncu topi i slijeva niz moj kornet, smijem se glasno i bez ustručavanja, ne dajući se trenutku koji će uslijediti. Košarkaška lopta udara u pod, prođe preko moje sjene i cijeli se svemir za mene u stotom djeliću sekunde zavrti u novom, nepoznatom pravcu. (Imala sam osjećaj da bih mogla poletjeti u beskrajne visine, skočiti u neistražene dubine, otploviti na sam kraj mora, poslušati južarnju melodiju zore i plesati na oblacima mašte bez prestanka. Moja se zemlja potresla i više ništa u mom mladom životu nije bilo isto.)

Tada sam ga prvi puta ugledala. Bio je tako poseban, za mene najljepši čovjek na kugli zemaljskoj. Sve njegovo počela sam voljeti najviše na svijetu. Zvuk njegova smijeha, njegovu naopako okrenutu šiltericu, pogled kojim je škiljio u daljinu, dugačke prste kojima je spretno bacaio loptu u koš i crne tenisice koje su mu tako savršeno pristajale, iako su po mojoj procjeni bile broj veće.

Spustila se noć. Ni primijetila nisam da su cure otišle kući i ostavile me samu, što bi me u drugom okolnostima sigurno rastužilo. Gledala sam i dalje prema njemu, pratila njegove pokrete, korake, riječi koje bi upućivao suigračima. Vidjela sam kako je oduševljeno namignuo kad su povelili koš razlike. I onda, kad se već poprilično smračilo, polako su svi odlazili s igrališta. On je prošao pored mene, ne osvrnuvši se.

Dugo sam poslije razmišljala kako je moguće da netko nakon više sati igre na suncu tako lijepo miriše. Nisam spavala te noći i već sam u cik zore sjedila na onoj istoj klupi nadajući se da ću ga vidjeti. Nije došao tog dana, a ni onog poslije. Drugi dečki igrali su nogomet, košarku i rukomet, ali on nije dolazio. Kasnije sam bila propješačila kilometre i kilometre nadajući se da ću opet osjetiti miris za kojim tako silno žudim. Nisam ga sreala.

Nikad prije i nikad poslije nisam toliko željno očekivala početak školske godine.

Školsko zvono zazvoni, a ja doznajem da je odselio.

Odselio je iz mog sela, ali ne iz moje glave. Svake večeri odlazim na onu livadu, sjedim na klupi i promatram kako igra. Smije mi se, maše mi, a ja sam njegov najvjerniji navijač. Tolike godine. A onda, prestane dolaziti.

Kad sam završila školu, odlučila sam ga potražiti u drugim gradovima.

Godine su prolazile kao stare željeznice i odlazile u daljinu, u vjetar. Koliko je samo život na zemlji jedno veliko, dugačko putovanje kojem ne znaš ni početak ni kraj. Samo smo putnici koji na peronima svojih postaja, sa svojim putnim torbama susrećemo neke druge ljude koji nas dotaknu, okrznu, pogledaju nas, nasmiješe nam se i, taman kad su nam otkinuli komadić srca, uskaču u vagon, sjedaju u kupe i nestaju...

Možda bi za neke ovo bila slučajnost, ali ne i za mene. Ponovno smo se sreli na kraju našeg puta. U staračkom domu.

Prošao je pored mene, kao i onog dana na igralištu, nasmiješio mi se svojim velikim očima koje sam sve ove godine u skrovitosti svog srca gledala.

Jelena Orak, 4. razred
Škola za medicinske sestre Mlinarska
Voditeljica: Marija Gazzari

Marin Regović, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Nema me!

Razlijevaš me poput kiše,
onako bezvrijedno kapljem,
bespomoćno curim.
Mojih dijelova je posvuda.

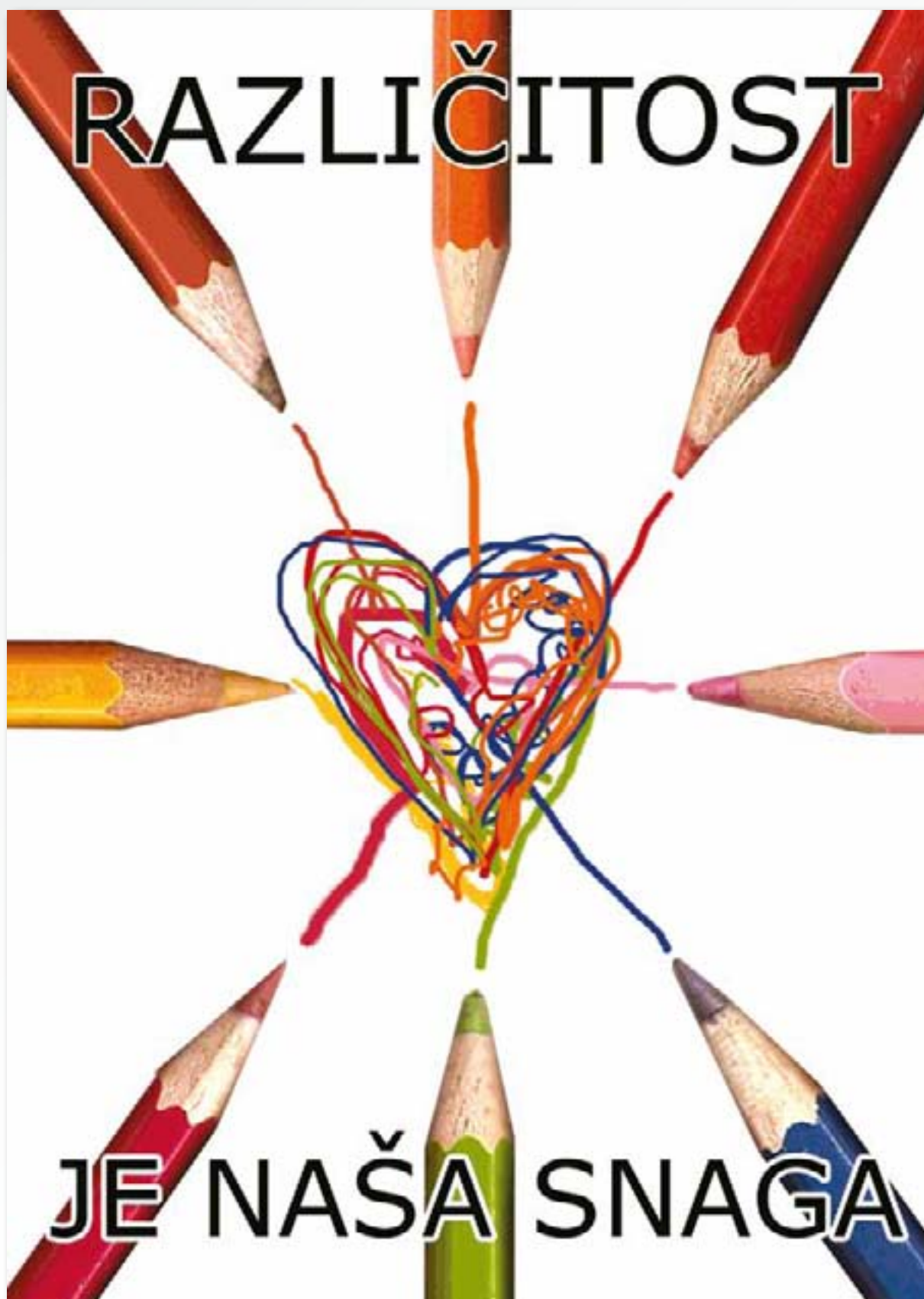
Otvori oči i pogledaj da
sam samo krv po
tvojim nogama.

Nema me!,
a ti još držiš
čašu naopako.

Ivona Birošević, 1. razred
Poštanska i telekomunikacijska škola
Voditelj: Miroslav Kirin

Tea Ivković, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Josipa Prša, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Ostatci rata - zadnji rat

Pogled na beskrajno plavetnilo mora obojici je izmamio osmijeh na lica. Iza njih je cijeli grad izašao na ulice i klicao, veselio se pobjedi. Svi su znali, svi su imali istu misao na pameti. Rat je napokon završio. Dvojac koji je stajao na mostu nije skakao od veselja, ali je znao da su muke svih ljudi napokon završile i to je bilo dovoljno da i oni sami osjete emocije koje su bile zarobljene danima, mjesecima, godinama. Mlađi od dvojice je napokon i proplakao od bujice pozitivnih osjećaja. Stariji ga je samo pogledao prije nego što se zagledao u more i počeo se smijati. Nije to bio bilo kakav smijeh, to je bio smijeh oca koji je upravo vidio svoga sina po prvi put u životu, čak i nešto jače od toga. Smijeh čovjeka koji nije imao dopuštenje da se smije već jako dugo, toliko dugo da se ne smije niti reći da je predugo.

Više ni rat nije ono što je bio. Stari veteran je to znao od prvog trenutka kada je pozvan u bazu. Čovjek koji je prošao mnogo ratova, mnogo raznih bitaka, nikada nije ni pomislio da će morati ponovno u rat, a kamoli da će se morati boriti protiv vojske koja je u većem dijelu bila sastavljena od robota i tko zna kakvih sve tehnoloških otkrića novoga doba. Njegovom mladom prijatelju zasigurno nije bilo tako. Prvi put da je uopće primirisao pravu opasnost, prvi put da je držao oružje u rukama. Primijetio je kako se mladić promijenio kroz ovaj nesretan i tmuran period života. Kada ga je upoznao, vidio je kako se svaku noć, taj isti čovjek koji je sada stajao pokraj njega, molio Bogu za milost, za snagu da proživi još jedan dan i da se vrati kući. Nakon prve akcije, taj isti mladić se prestao moliti, počeo se povlačiti u sebe, radeći istu pogrešku koju je sijedi vojnik i sam učinio kada je prvi put otišao u rat. Sada kada je rat završio, sada kada je pogledao svog uplakanog prijatelja, vidio je da ipak nije napravio istu pogrešku kao on. Nije se prepustio ratu, nije se prepustio crnilu, nada je ostala u njemu sve vrijeme. „Možda ipak ima nešto u tome...” - pomislio je veteran i podignuo pogled prema nebu, kao da traži da neki nebeski odgovor. Odmaknuo se od drvene ograde, okrenuvši se prema svome prijatelju. „Napokon je gotovo...dočekali smo i to, baš kao što smo i rekli, ali...izgleda da se naši putovi ovdje razilaze.” - rekao je pružajući ruku prema mladiću. Ovaj je nije primio, niti je uhvatio. Samo ga je primio za podlakticu i povukao k sebi, zagrlivši ga. Suze radosnice koje su mu već odavno tekle niz obraze, sada su se pretvorile u bujicu sreće i tuge. Ovaj čovjek mu više nije bio nadređeni, nije mu bio niti prijatelj, ali kao da mu je postao otac. Čak se i stari veteran raznježio i odlučio pustiti suzu pri zadnjem susretu. Mladić je prvi pustio veterana iz zagrljaja i automatski se pripremio da pozdravi svog zapovjednika zadnji put na prikladan način, ali mu ovaj to nije dopustio. Prolazeći pokraj njega, stavio mu je ruku na rame i uzdahnuo prije nego što je nastavio hodati svojim putem. „Dosta je toga, momče. Rat je završio...vrati se svom životu, ne ponavljaj moje greške.” Tim je riječima završio ono što mu je padalo jako teško na srce. Iako je rat za mladića završio, on je znao da je ostao još jedan rat koji treba završiti, a to je bio rat sa samim sobom.

Mjesec dana poslije... Zrake jesenjeg sunca mirno su padale na groblje prepuno duša preminulih u tek završenom ratu, a i onih iz prošlih ratova. Posjetitelja nije bilo, čuvara nije bilo, nije prošlo niti mjesec dana, a ovo se groblje činilo kao da je odavno napušteno. Možda je stvarno i bilo, možda svi samo žele zaboraviti sve što se dogodilo, možda samo žele pustiti duše na miru, da bi njihove vlastite duše mogle biti na miru. Nažalost, jedan čovjek nije mogao imati svoju dušu na miru...ne još. Željezna vrata groblja su se lagano otvorila i sijeda figura je zakoračila odlučno i mirno unutra. Čak je i njemu već bilo teško hodati, izgleda da je rat uzeo puno više nego što se činilo na prvi pogled. Žalosno je što će se ostatci rata i dalje osjećati u zraku. Sijedi vojnik nije baš ni sam znao sasvim sigurno zašto je došao ovdje, jednostavno je znao da je to nešto što je morao učiniti, pa je tako napravio jedan korak, drugi, pa treći i tako sve dok nije došao do usamljenog groba koji je bio puno stariji od onih koji su ga okruživali. „Misliš li je da je stvarno gotovo?” - progovorio je napokon

veteran. Odgovora nije bilo. „Jedno zlo je nestalo...ali nakon nekog vremena pojavit će se novo. Paradoks života, zar nije?“ - ponovno je upitao, ali odgovora nije bilo. Uzdahnuvši, stari vojnik je kleknuo pred grob, položivši na njega svježe cvijeće koje je donio sa sobom.

Ovo je prvi put da je veteran posjetio ovaj grob. Grob svoga starog mentora, grob svojega najboljeg prijatelja. Bilo mu je žao zbog toga, ali nije imao drugog izbora. Iz prednjeg džepa kaputa izvadio je omotnicu koja je sadržavala samo jedan stari zgužvani papir. Na omotnici je pisalo: „Za Maxa.“ Pismo je dobio nedavno, nakon što se vratio u rodni grad. Izvadivši papir iz omotnice pročitao je grlo, nasmiješio se i počeo ga čitati naglas.

„I tako ja uistinu znam...osjećam to u kostima već, prijatelju. Moje vrijeme se približava i svakim je trenutkom sve bliže i bliže. Nakon sljedeće akcije, već osjećam, mene više neće biti. Zato ti i pišem ovo, kao zadnji pozdrav od mentora učeniku, od prijatelja prijatelju, od brata bratu. Neke stvari ti još moram reći, najradije bih to učinio uživo, ali izgleda da to nije moguće. Ti mnogo toga znaš o ratu i sam, nakon svih tih godina, ali iako sam te ja naučio svemu što znaš, još ti želim nešto reći. Pusti sjećanja da se rasplinu, pusti ih da se vrate odakle su i došla, iz ništavila. Mnogo nam je života iscurilo u ratovima kroz koje smo prošli, i meni i tebi, ali ti i dalje imaš šanse, proživi ostatak svog života. Rat je zlo, prijatelju moj. Možda nas uistinu nakon rata ljudi zovu herojima, patriotima, ali mi nismo ni heroji ni patrioti. Mi smo samo ubojice, angažirani da radimo tuđi prljavi posao, tu nema ništa što nas čini herojima. Ratovi će uvijek postojati, sve dok postoji čovjek i nova nada, iz toga će se ponovno roditi novo zlo, ali to te ne treba zabrinjavati. Nakon svega, ti u sebi još imaš života, makni se od svega ovoga, započni novi život i po prvi put pogledaj otvorenih očiju sve što je oko tebe. Ovaj svijet može podnijeti samo jednu golubicu i jednog guštera...“

Pročitavši i zadnju riječ, ruke su mu se počele tresti. Tu je završavala misao, odnosno to je bio jedini papir koji je došao do Maxa, vjerojatno je nastavak bio na sljedećoj stranici, stranici koja nije stigla do njega. Pogledao je u narančasto nebo i nasmiješio se prijatelju...

Dominik Čučković-Grimm, 2. razred

Prva ekonomska škola

Voditeljica: Blanka Mesić

Piramida strakova

Gledam kako se purpurnim noćnim nebom svjetlost planeta lomi
dok kosture mramornih stubišta evolucije proždiru uzdrhtale vijavice
a entuzijastični močvarni lađari nagriženi iznutra iskašljavaju pijavice
u poplavljenim pustinjским pustošima gdje najveći pustinjaci su atomi.
Gledam i životinje koje nestaju kad ugledaju strahovitost
koja je atmosferična i u nedostatku tijela
i kako po prostranstvima ždrijela pas prebacuje kost
dok je vani sumrak jeseni i jela snježno bijela.
Gledam kako je prestravljena drhtava streha,
uz hrast, koji je i sam pun straha
od mene koji pišem po
leševima od papira bez stida,
dok se sam ne bojim ogledala, refleksija,
ni poetskih disleksija,
iako je ova pjesma jedna
velika naopaka piramida
sa svrhom u snu
i vrhom
u dnu.

Matija Štahan, 4. razred
XVIII. gimnazija
Voditelj: Zoran Ferić

Pjesma nad pjesmama

ČEŽNJA ZA ZARUČNIKOM

Zaručnica:

*Čekam tvoj poljubac
slađi od meda.
Za mene si opijum
poput čokolade.
O tebi sve cure sanjaju,
sve te žele, a ja te
hoću samo za sebe.
Bježimo!*

Zbor djevojaka:

*Baš dobro da te vole
i njima je drago!
To je zabava za sve,
kad si tako dobar.*

ZARUČNICU DOVODE ZARUČNIKU

Zaručnik:

*Od tvoje ljepote mi
uvijek zastane dah.

Gledaš me poput srne,
kosa je tvoja svileni slap,
koji se prosipa po leđima.
Zubi kao biseri na
tanki konac nanizani.
Tvoje usne dva rubina sjajna,
latice ruža prosute po obrazima.
Vitki vrat si ukrasila
draguljima koji se ljeskaju
kao more.
Grudi tvoje me pozivaju da
se na njima odmorim.
U sumrak odlazim
na naše tajno mjesto.
Ti ljepša si od ljepote.*

ZARUČNIČINA LJUBAV NA KUŠNJI

Zbor djevojaka:

*Otvori oči i gledaj.
Ljepotice, zar je on
uistinu onaj pravi?*

Zaručnica:

*Ja samo njega vidim
u mnoštvu drugih.
Ugljena kosa miluje
mu ponosno lice.
Oči sive, mramorne,
A zubi poput snijega
bijeli.
Lice je snažno, odlučno,
a usne cvjetne, mirisne.
Na rukama nosi znamenje,
a grudi čvrste
zovu me u zagrljaj.
Noge su mu
čvrste, mišićave, a
stas vitak poput jelena.
Njegove riječi su meke i
opojne.
To je moja ljubav!
Zar je ne vidite,
prijateljice moje?!*

Tena Ričko, 1. razred
Škola za medicinske sestre Mlinarska
Voditeljica: Marija Gazzari

Počeci i krajevi - vječni zakoni života

Često smo čuli rečenicu: „Sve ima svoj početak i svoj kraj“. Zvuči zapravo vrlo logično, no kada malo bolje razmislim, zanimljivi su načini na koje nastaju jedan početak i jedan kraj. Život, primjerice, započinje rođenjem, a završava smrću. Prijateljstva, ljubavi, kulture, tradicije... Sve valjda ima svoj konačan kraj. Ipak, moguće je da su „početak“ i „kraj“ samo iluzija, možda je zapravo sve vječno. Polazim od toga da su to apstraktni pojmovi, pojmovi koje ne treba definirati, definicije nam ionako samo pomažu da spoznajni svijet prilagodimo sebi i svojim okvirima života. Radije pokušajmo zamisliti te pojmove kao nešto izvan naših mogućnosti spoznaje i razmislimo ponovno.

Čudno je kako sve uvijek počinje iznova. Svaki dan iznova počinje i završava, i tako već milijardama godina, od početka postojanja. No, kako je vrijeme relativan pojam, ne možemo ni tvrditi da nešto ima svoj početak ili kraj. Doživljaji, osjećaji, misli, stvari, sve kao da je sadržano u određenom trenutku. Međutim, ako sagledamo stvari s neke druge razine, život u cijelosti je kao neprekinuta sila, a mi smo dio nje. Gdje je sve počelo i gdje će sve završiti? Odgovor na to pitanje još uvijek ne znamo. Znanstvenici pokušavaju pronaći kraj svemira, ali kako mogu tražiti kraj kad još ne znamo ni početak. Takve stvari ne možemo svesti na obične znanstvene definicije jer ako je vrijeme relativno, tada početak i kraj nemaju neki smisao. Kada bismo pronašli kraj svemira, bi li onda pronašli i kraj vremena? Sve što završi počinje negdje drugdje. Sve što umre, nalazi svoj početak u nekom drugom životnom ciklusu. Filozofija vjere tvrdi da je život vječan. Ima li onda pojam kao vječnost svoj „početak? Materija stalno prelazi u neke nove oblike jer se ona ne može uništiti, već samo može postati nešto drugo. Možda je energija vječna ili i ona ima svoj početak? Možda sve zapravo počinje s nama, upravo u trenutku kada čovjek postane svjestan, jer bez njega ništa ne postoji, ili postoji, ali u nekoj drugoj dimenziji? Voljela bih pitati Einsteina što misli o tome. No, nažalost, on više nije s nama. Kad tako sagledam stvari, upravo je čudesno kako je on samo umro, nestao kao i svi drugi. Čini mi se upravo nevjerojatnim da je on u jednom trenutku mogao postojati, a u drugom je samo nestao. Ipak, možda je nestao u fizičkom obliku, a njegov um i svijest još i dalje negdje postoje. Zanima me što će biti sa mnom kada umrem, hoće li nestati moje misli, sjećanja i osjećaji? „Iz praha je sve nastalo, u prah će se sve i pretvoriti.“ Što kada se u prah sve pretvori? Prah i dalje negdje postoji. Je li prah materija ili nešto poput energije ili nekog drugog relativnog pojma? Je li to duhovnost koju ljudi posjeduju i iskazuju u umjetnosti, kulturi, jeziku, znanosti, simbolima? Možda je duhovnost samo električna energija i kemijska reakcija koja nastaje kao posljedica fizičke kretnje ili misli. No, takva je izjava pomalo razočaravajuća zbog svoje suhoparne logike. Svi smo negdje počeli i svi ćemo negdje završiti. Ili nećemo.

Dakle, sve je to relativno. Uistinu, krajnje, determinirano, zaključno i konačno relativno. Einstein je sve to sigurno tako zamišljao. I zbog toga nikada nije kasno za novi početak. Zapravo, uvijek je rano za novi početak i zato počnimo sve što želimo. Za mene je ta zakonitost vječna.

Ivana Anđelić, 4. razred
Hotelijsko-turistička škola u Zagrebu
Voditeljica: Dragica Nemeč

Rekvijem

Baš je bila jedna hladna zima i trebalo se ugrijati na ovaj ili onaj način.

Sve su kuće puštale dim, no samo je iz jedne, na samom kraju predgrađa, izlazio i zvuk. U toj kući majka, otac i sin. Ne zna se mnogo o njima, ali glazba nam je ipak odlučila nešto ispričati.

Dječak nepoznata imena imao je mali glasovir u svojoj kući. Godinama je već stajao kraj peći: netaknut i ničiji. Služio je kao ukras s kojega se ponekad obrisala prašina dok ga dječak nije odlučio upoznati. Od toga je dana pijanino postao njegov život.

Svirao je sve više i više i svakim je danom postajao sve bolji i bolji. Nije ni pomišljao da upiše glazbenu školu jer za to treba novca, a on ga nije imao - ljetne cipele nosio je zimi.

Njegovi roditelji nisu bili raspoloženi za glazbu. Kod njih nije bilo vremena za ono što čovjeka čini čovjekom. Nije bilo vremena za slušanje, stvaranje, uživanje u nečemu, umjetnost, ljubav. Nije bilo vremena za Život jer, živjelo se.

Prolazili su dani. Dječak nije tražio hvalu za sviranje koje je zvučalo bajkovito. Pijanino je bio star i zbog uvjeta u kojima je bio zvuk je postajao lošiji. Nije ga nitko ugodio već godinama.

Zima je postajala jača. Roditelji nisu primjećivali dječakovu strast i njegov talent. Brinuli su hoće li biti dovoljno drva za borbu protiv hladnoće.

Dječak je već počinjao skladati i njegovo je umijeće bilo sve snažnije, dok je pijanino u kojemu je nalazio svoj mir zvučao lošije. Za nadahnuće je bila odgovorna ljubav prema glazbi. Tu ljubav otac baš i nije imao. Jednom mu je zasmetalo što svira „baš na tom mjestu” jer mu je tako priječio put do peći u koju je ubacivao ogrjevno drvo. A pijanino se nije mogao samo tako premjestiti. Kuća je bila tijesna, i hladna. Nestajalo je drva.

Jednoga dana, novcem koji je već dugo štedio, odlučio je kupiti papir da bi mogao zapisati svoje skladbe. U starim cipelama prešao je cijelo predgrađe, ušao u grad i kupio papir. Na povratku kući spazio je posebno osvijetljen izlog prodavaonice glasovira. Zastao je i poželio jedan, no znao je da ga ne može imati. Sa željom u srcu i suzom u oku vratio se kući ugrijati ruke na toplim tipkama. Kada je ušao u kuću, shvatio je da unutra nije ništa toplije nego što je vani. Majka je rekla da više nema drva i da otac traži nepotreban drveni namještaj koji bi mogli naložiti. Ništa na to nije rekao. Sjeo je i počeo svirati.

Prolazili su hladni dani. Izgorjela su već jedna vrata ormara i jedne ljestve, a dječak je tražio toplinu maštajući ispred izloga ili svirajući kod kuće na svom jadnom glasoviru.

Jednom je svirao dugo u noć. Majka mu je rekla da ide spavati i da se dobro pokrije jer sve je već izgorjelo i nema ga što grijati osim samoga tijela. Ujutro kada se probudio shvatio je kako više nema njegovog pijanina, a u kući je toplo. Sve mu je bilo jasno. Više nije bilo ničega što za što je bilo vrijedno živjeti. Njegovom je tijelu tada bilo vruće jer ga je grijalo drvo „nekog namještaja”, dok je unutra, u njemu, bilo tako hladno, a opet je sve gorjelo od želje za instrumentom kojemu je dao svoje ruke. Razočaran i bijesan trčao je prema onome izlogu. Prolazio je kroz tmurno predgrađe, kroz svijetli grad. Počeo je padati snijeg, a on je trčao, trčao plačući za onim što sada prolazi kroz dimnjak. Cijeli je dan lutao gradom, nekoliko se puta izgubio dok konačno navečer nije došao pred izlog svih onih glasovira.

Izmoren od lutanja i plakanja zaspao je pred izlogom.

Noć se spustila, a snijeg je padao po dječaku i pokušavao ugasiti njegovu goruću ljubav. Pahu-ljice se utapaše u njegovim suzama koje su tekle i dok je spavao.

Iduće jutro pronašao ga je prodavač glasovira. Istoga je dana došao do njegovih uplakanih roditelja koji mu ispričaju priču o njihovom sinu. Razočaran njima, obećao im je plaćanje pogreba u zamjenu za note.

Dan kasnije, ugledni prodavač u rukama je držao note i nije mogao vjerovati onome u što je gledao. Savršenstvo, sklad i harmonija. Nikada prije nije vidio takve notne zapise, takve skladbe.

Poslao je svoje pomoćnike da prenesu najbolji koncertni glasovir na gradsko groblje. U glasovir su stavili tijelo dječaka koji u rukama drži note. Spustili su glasovir u zemlju i pokopali dječaka. Od tada se svake zime s groblja čuje kako netko svira.

Baš je bila jedna hladna zima i trebalo se ugrijati na ovaj ili onaj način.

Luka Vlašić, 4. razred
Geodetska tehnička škola
Voditelj: Nikola Butorac

Tena Kelemen, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Samo ideja

Prazno kuckanje po zidu stišava se.

Razumiješ li razum?

I tišina potamni po monotonim izbočinama
na betonu.

Ili ga samo koristiš?

I odzvanja rupa po uglovima tunela,
pa natrag.

Kao ruke kojima se hraniš i ubijaš vlastitu zvjerad?

Rupa se otvori, nije više,
hodnici se izobličuju, nisu više.

Ili možda misliš da ono što imaš
pripada tebi?

I Sve što živi u hladnom kamenu odbija da prihvati.

Ako je tako, brzo će ishlapiti,
možda i ti zajedno s njime.

Smiruje se. Rupa jest opet. Hodnici jesu ponovno.
Kamen ponovno spava.
Lažna uzbuna. Nema promjene.

Ana Horvatin, 1. razred
Klasična gimnazija
Voditeljica: Anđela Vukasović Korunda

Selo

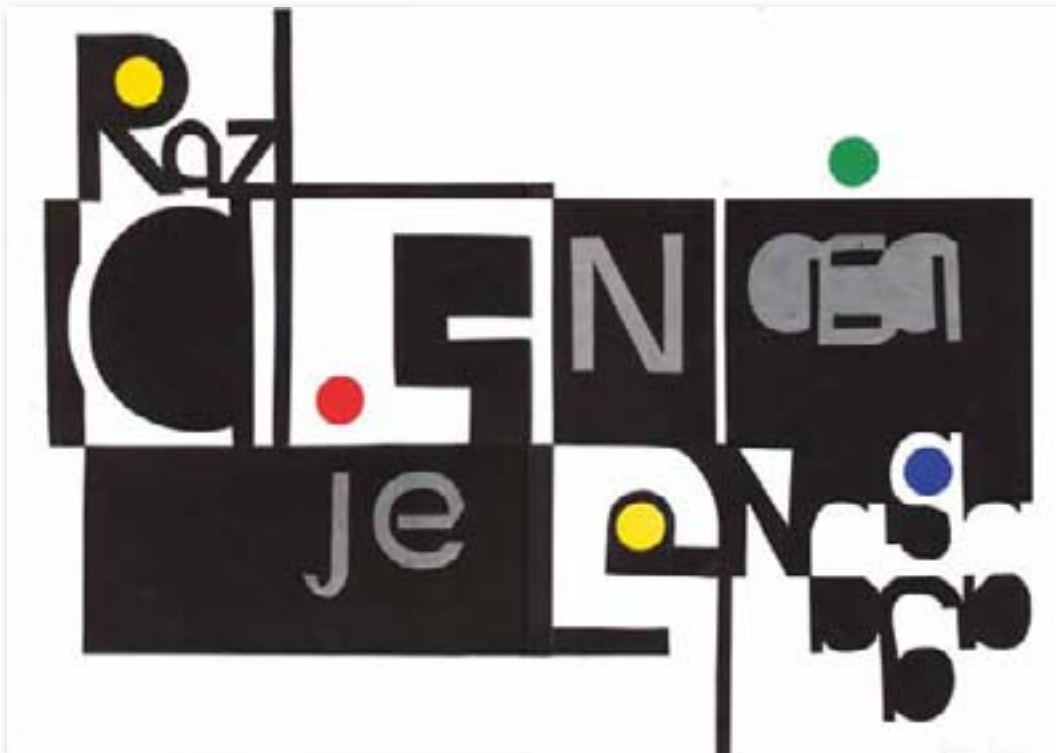
Moje selo tak si malo,
a tulike ljudi tu je stalo.

Jedini pravi, kak bi rekli, žuti.
Neki tak garavi, baš kak kmica.
Oni trejti, kak da meju dva lica.

Kad u naše selo dojde neki stranac.
Bil on naš, Kinez il Japanac.
Babe luče i nam mlate i
„Taj ti ima penez, kak šalate.“
Gleč, taj ancug, to ti je Armani,
A mi sme jadni furt u banani.

U mom selu svi su isti.
Kad im vince misli čisti,
U kleti to su vredni ljudi
Pak im alkohol polak presudi.

Anamarija Vonić, 1. razred
Škola za medicinske sestre Vrapče
Voditeljica: Jadranka Janković

Diana Trohar, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Svaka sličnost sa Shakespeareom je slučajna

LIKОВИ:

Julija - Romeova zaručnica
Hamlet - filozof, Romeov prijatelj
Ofelija - nova Romeova zaručnica
Romeo - princ-ratnik-ljubavnik
Glasnik
Puck - vilenjak

I. ČIN

PRVI PRIZOR

Balkon sobe u dvoru.

JULIJA: Romeo, oh, Romeo, zašto si Romeo?

ROMEO: Zato, ljubavi moja, što me tako nazvahu! Oh, Julija, zašto li si ti kći oca svoga?
Pobjegni u šumu sa mnom!

JULIJA: Evo me, roladico moja! Samo da me počešljaju. I odjenu u haljinu! Pet minuta!
(*Dok čeka, Romeo baca kamenčiće u prozor. Dolazi glasnik.*)

DRUGI PRIZOR

Ispod balkona sobe u dvoru.

GLASNIK (*uspuhano*): Prinče-ratniče-ljubavniče, nađoh Vas!

ROMEO: Glasniče, opet me špijuniraš?

GLASNIK: Ne, prinče-ratniče-ljubavniče, nevjesta vas u dvoru čeka! Požurite, gospodaru,
požurite!

ROMEO (*zapanjeno*): Što li to govoriš? (*Romeo otrči do susjednoga dvora.*)

TREĆI PRIZOR

Soba u susjednome dvoru.

OFELIJA: Romeo, ljubavniče slavni, čast mi je pripala da ženom ti postanem!

ROMEO: Kako molim?

OFELIJA: Eto, srećom pogodih lubanju tvoje majke te mi kralj ruku tvoju dadne.

ROMEO: Ne! Ne može biti!

OFELIJA: Može, dragi, može! Koje li radosti! Hajmo večerati s tvojim ocem sad, pit ćemo
vina svakih četvrt sata!

ROMEO: Ne, odbijam večerati! Bit ću u svojim odajama.

II. ČIN

PRVI PRIZOR

Druga soba u susjednome dvoru. (*Romeo spava.*)

PUCK: Ta, ni ruža nije ruža dok Ofelija lijepa ne nađe muža! Stoga, dok ovako slatko snivaš,
Romeo-sve-neprijatelje-pomeo, usnut ćeš da Ofelija ljubav je tvoja.

(*Uspe Romeu cvjetni nektar u oči.*)

III. ČIN**PRVI PRIZOR**

Vrt u susjednome dvoru. (*Julija napola ispletene kose zabrinuto dotrčava.*)

JULIJA: Gdje li je taj Romeo? Da mu se nije što dogodilo? Evo, baš stiže! Sakrit ću se nekamo.

DRUGI PRIZOR

Vrt u susjednome dvoru. (*Dolazi Hamlet.*)

HAMLET: Je li lubanja zaista samo lubanja? Ili lubanja glasnik vremena je? Oh, evo Ofelije! I Romea! Bolje da se skrijem.

TREĆI PRIZOR

(*Julija sakrivena iza grma uz jezero. Hamlet skirven iza drugog grma pokraj jezera. Romeo šće do Ofelije na klupi.*)

ROMEO: Ofelijo, mjesečino Mjesečeva, ovdje si se od mene skrila? Dođi, idemo se vjenčati!

JULIJA: Ali Romeo! (*Julija padne u jezero gdje ju težina haljine naposljetku potopi.*)

OFELIJA: Oh, Mjesečev ratniče, idemo!

HAMLET: Ali Ofelija! (*Hamlet uplakan otrči u drugu sobu u susjednome dvoru.*)

ČETVRTI PRIZOR

Druga soba u susjednome dvoru.

HAMLET: Biti ili ne biti - u truloj državi Danskoj isplati li se živjeti? Oh, netko dolazi! Bolje da se skrijem. (*Hamlet se sakrije iz zavjese.*)

IV. ČIN**PRVI PRIZOR**

Druga soba u susjednome dvoru. (*Hamlet sakriven iza zavjese.*)

ROMEO: Ženo moja, postelja ova sada je i tvoja!

HAMLET (*sakriven*): Ofelijo, zar i bez tebe - kao bez oca - ostadoh?

ROMEO: Što li to bi? Da nije štakor? (*Romeo mačem probode zavjesu.*)

HAMLET: Ubi me. (*Hamlet pade mrtav.*)

V. ČIN**PRVI PRIZOR**

Soba u susjednome dvoru.

OFELIJA: Romea, princa-ratnika-ljubavnika, dobih. Hamleta, filozofa, Bogu hvala, izgubih. A i Julije, šminkerice te, napokon se riješih! (*Ode.*)

DRUGI PRIZOR

Soba u susjednome dvoru.

PUCK: Tako vam to narode biva kada sav svijet glumi!

Lucija Šutić, 2. razred
I. gimnazija
Voditeljica: Antonia Sikavica Joler

Zločin iz znatiželje

Trenutak nakon je trenutak u kojem sve misli naviru, odjednom, kroz sitna vratašca krhkog ljudskog uma. Divlja paleta osjećaja nepažljivo je odbačena i plitko disanje zamjenjeno je uznemirujućim, polaganim, dubokim.

Kako bi se suočio s navalom moždanih valova, pobacao si ili jesam li pobacao sve lakolomljive predmete iz sobe? Pobacani su jer otkinuo si komadić čovječnosti od mene kako ne bih hiperventilirao i soba je sad, ti si, prazan kao blagajna o kojoj sam čuo na vijestima. Ostalo je samo ono bitno što drži strop da se ne uruši. Nije iz političkih pobuda, a ni zbog pohlepe. Olovka kojom je djelo završeno sada sama dopisuje pitanja, a nitko na njih ne odgovara jer su siva i prljava, pitanja bez odgovora. Ti si miran bez obzira na olovku, ali ja ne mogu dopustiti da se samo tako gomilaju. Miran si jer si tek ono što dolazi, odgovor na pitanja. Ti si ja, ali ne još. Tek nakon dugog unutarnjeg monologa, ali ima li on smisla ako je neizbježno da je odgovor ono što stoji ispred ogledala a iza očiju? Što je uopće uzrok svemu ovome? Što je to u riječima prorijedilo zrak? Nekakva tragična ljubavna avantura? Možda u nekoj drugoj priči nekog drugog autora koji je drugačije doživio svijet i drugačije spoznao misli koje ga progone jer to su, na kraju krajeva, druge misli. Nisu to ove tvoje. Svaki od nas zapisao je ono što ga je progonilo ili ga još uvijek progoni pa još nije uzeo kist jer ga je strah da kist ili olovka neće iskorijeniti gamad. Da će time učiniti više štete kao i krpelj kojeg su pokušali izvaditi, ali pincetu je držala neka nespretna, uplašena majka. Samo zagrepsti po površini onog što nas progoni je upravo ono što se dogodilo ovdje. Prije, naravno. Sad je to dovršeno, bez brige.

To je osakaćeni krpelj lošeg autora koji nije mogao dovoljno dobro naslikati fiktionalni lik koji se od njega razlikuje možda po boji kose ili imenu, higijenskim navikama ili drugom nekom osobinom kojom želi prikriti sebe. Loše naslikan fiktionalni lik nije dovoljno primamljiv tim mislima što nas progone i ne možeš ih pretočiti u svijet oko njega. Natjerati sebe da izbodeš psihi svog fiktionalnog zamjenika nije tek tako. Ne, naravno nije problem zabiti u njega iglu. Ali kakva je bila ta igla? Zlatna? Srebrna? Ili nije od plemenitog metala? Je li kroz njenu ušicu proveden konac? Kakav konac? Gdje je igla zabodena? Detalji koje mora osmisliti um. Ofrlje napisana fikcija ne rješava onog što me progoni, ona uzvraća udarac i jedino je rješenje, riješiti se toga. U stvarnosti. Gdje ne postoji strah da ćemo svijet oko lika loše zamisliti, svijet je već tu. Sve je već smišljeno i samo to trebamo prepisati.

Puno je lakše gledati zločin koji se dogodio u stvarnosti, koji sam vidio u praznoj sobi i koji je lagano opisati. Dvokrilni prozor gleda na jug, na jedno obično naselje obavijeno mrakom. Istočni je zid crvenkasto-smeđ. Ostali su zidovi bijeli i u sobi je jedno staklo obliveno crvenom, krevet, stol naslonjen na istočni zid. Nekoliko knjiga na tom stolu. Stoje nepročitane kraj računala i tipkovnice. Zločin iz znatiželje riješio je pitanja koja su proganjala mene koji sam sada ti. Osjećaj je... tu je bio maloprije i sada ga nema. Bio je kratak, nizak. Prljav i neće mi nedostajati. Nije mi žao niti će ikome biti žao jer nitko neće znati. Ako i saznaju, neće vjerovati.

Trenutak je gotov i mogu duboko disati, spremi sjećanja na odgovor i pitanje negdje u arhive znatiželje, uz kako je ljubiti, kako je stajati na rubu zgrade, kako je kad te udare, kako je pasti, kako je ugristi. Kako je ubiti?

Loše lakiran, krvlju obliven, bukvin parket u jednoj sobi u potkrovlju novi je dom jednog nepoznatog kadavra. Barem privremeno.

Antun Krljan, 4. razred
XV. gimnazija
Voditeljica: Mirela Piskač

Zrcalo

Radi vremena,
radi mjeseca reflektori hrđaju,
sjaje u crvenoj boji na ljudski cirkus.

Tap, tap-tap.
Heterično, ljudski
hoda klaun,
pleše,
i stane na tren,
pa pada preko mašte
i spotače se o ljude,
koji zajednički snagama,
rukama podmeću mane.

Tap, tap-tap.
Iziđe,
jedan moka, oko glave
i stane na tren,
pa se crveno slijeva
i usne o crtu okrznu,
o crtu koju ljudi
razvlače mislima.

Tap, tap-tap.
Pomozi mi, Talijo,
jer osmijesi najgora su zrcala,
a uvijek želim da ih glancam.

Ana Horvatin, 1. razred
Klasična gimnazija
Voditeljica: Anđela Vukasović Korunda

Zrnje

Povremeno mrzim misli. I misliti općenito.
Nemam kontrolu i barem kakav-takav poredak, u tom je stvar.
Nije da sam perfekcionista, al' brate, daj, preglednost neka ipak.
I onda kad me saleti nešto, baš tako kao da mi je golub s neba ispustio sreću, nađem se kao bez ikakve fontane u blizini da se riješim nametnutog dara.
Iživcirana sam, prvenstveno.
Jer nisam u stanju formulirati, a onda ni shvatiti ozbiljno. Niti vagati, niti procijeniti, ništa.
A svejedno sam kak progonjeno lane.
Bambija to pere, jer je naučio biti pametan.
Ne znam pogoditi pravo vrijeme, manje mjesto.
Pokušat ću sjesti na rub kreveta i namjestiti mudro lice u slobodno vrijeme, pa da vidimo.
Ali!
Možda i je stvar u magli, onako iskreno.
Jeste da je malko jadan zaklon, al' je opravdanje k'o Bog.
I kupuje ti vrijeme, što je najbitnije.
Taman toliko (naravno da nije taman) da lijepo procijenim imam li u rukama kukolj ili žito.
A jednom kad bacim u zemlju...
Mašala, pa što je da je.

Ana Kozina, 4. razred
VII. gimnazija
Voditeljica: Sanja Zolić Neralić

Erika Filipan, *mentorica*: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

NAGRAĐENI

Literarni radovi

učenika srednjih škola

Dječja soba br. 5

HODNIK

Žamor glasova. Smijeh. Dječji crteži uokvirani šarenim okvirima. Svjetložuti zidovi. Miris limuna. Sa stropa vise šareni leptiri od papira i savijenih žica. Sve odiše toplinom. Kao da nisam ovdje. Kao da nisam u bolnici. Stajem pred vratima svoje sobe. Oh, toliko sam dugo u bolnici da više ni ne znam kako izgleda moja prava soba, moj stan. Dišem duboko i tjeram zle misli. Za njih ovdje nema mjesta. Vjerojatno ni nije tako lijepa, zaključujem.

DJEČJA SOBA BR. 5

Ulazim sve težim i sve bolnijim korakom. Brončana kovrčava kosa. Ozbiljno lice. Zatvorene oči. Zalupim vratima. Očito prejako... Naglo otvara oči. Mutne zelene oči... Toplo mu se smiješim. „Oprosti ako sam te probudila, ali...propuštaš zabavu na hodniku!” rekla sam mu i dalje se smiješeci. „Sumnjam...”, tiho je rekao ne gledajući me. „Na neurologiji se najbolje zabavlja, stvarno!” uporna sam. Želim ga razveseliti... Oči mu izgledaju tako umorno. Tužno. Velik je to teret za tako lijepe oči... Zato sam ja tu da mu pomognem. Krećem tromo i bolno prema svom krevetu. „Trebaš pomoć?” zabrinuto upita.

„Zašto? Nešto ne valja s mojim hodom? Misliš da ti možeš bolje?” odgovorila sam mu isplazivši mu jezik. Nasmijala ga je moja šala. Ali, meni nije do šale, samo glumim ne bih li ga malo oraspoložila. Legla sam u krevet. Nakon kratkog razgovora zavladała je šutnja. Kaže da je umoran, muči ga teška glavobolja... Ugasila sam svjetlo i prepustila se snu i svojoj boli. Otvaram oči. Mrak je. Noć. Već sam navikla da me tako jako boli glava. Opet mi trni lijeva noga, pa ruka, pa lice. „Zažmiri, nije ti ništa... Proći će...”, tješim sama sebe.

Cvrkut ptica. Svjetlo. Da, jutro je. Prošao je doručak, pa ručak... Marko, desetogodišnjak brončane kose, još uvijek spava. Ja ne mogu tako... Izlazim iz svoje sobe i ulazim u susjednu. Već sam umorna... Umorna od boli, od neizvjesnosti, od čekanja... „Šuti! Nije ti ništa...”

DJEČJA SOBA BR. 1

„Maja!” viknuo je Karlo i pojurio mi u zagrljaj. „Danas dolaze nalazi...”, reče mi puno tišim glasom. Snažno ga grlim. „Znaš da ti nije ništa...”, kažem mu namigujući. „Kako je Natalija?”... „Danas je malo lošije...”, odgovori tužno. „Povraća od jutra...”

DJEČJA SOBA BR. 4

Evo me kod Natalije. Sjedam na njen krevet, stavljam joj glavu u svoje krilo. Grlim je i brišem joj suze. Pjevam joj. Smiruje se... Zaspala je. Bolno je gledati njezinih devet godina.

DJEČJA SOBA BR. 5

„Sigurno ne trebaš pomoć?” čujem tužan glas iz mraka. Želim mu vidjeti oči, ali previše se bojim njihove tuge. „Ako su tužne, razveseli ih!” reče mi neki unutrašnji glas.

„Pa kad si se već ponudio, možeš sa mnom u šetnju hodnikom!” odgovaram mu tupasto se smješkajući. Unatoč bolnoj grimasi, ustaje brzo i prima me za ruku. Dopuštam mu...

HODNIK

„Kako ovo deprinimira... Žuti hodnici. Sa stropa vise šareni leptiri... Miris limuna kojim se bezuspješno pokušava prikriti miris bolnice... Samo loša maska arome bolesti... Osim toga, ti natpisi na vratima vraćaju u bolnu stvarnost...”, počne tužnim glasom govoriti krivo izgovorene riječi napamet naučenih rečenica koje je vjerojatno čuo od svoje bake, mame ili koga li već dok su se one tiho došaptavale u sobi br. 5 misleći da ih Marko ne čuje....

„Čekaj malo! Pa što ti je? Ovo je pedijatrija! Ne govori tuđe misli koje ne razumiješ...”, prekinem ga grubo i histerično.

Ipak, u tom sam trenutku osjećala isto što i on. Najgore kod bolnica je to što, makar si zamrznut u trenutku kada si ovdje došao, vrijeme teče dalje. Dani prolaze, prolaze i ljudi. Odlaze kući, netko zdrav, a netko svjestan da će se, nažalost, brzo vratiti. Sretan si zbog zdravih, patiš zbog bolesnih, ali uvijek bijesan na sebe jer ostaješ u istom paklu. I zaista nam ne mogu pomoći ni šareni leptiri, ni miris limuna. „Ja ću ovdje ostati sam...”, reče mi tihim glasom. Znala sam koji odgovor očekuje... „Ti nikad nećeš ostati sam. Ja ću uvijek biti uz tebe...”, rekoh mu sigurnim, ali toplim glasom i dodajem tiho, samo za sebe, da me ne čuje: „Makar na nebu...”

DJEČJA SOBA BR. 5

Opet me budi glavobolja... Slabasan krik otima mi se s usana. Da, boli me. Jako me boli. Pokušavam ignorirati bol, ali oduzima mi dah. „Trudi se Maja, ne odustaj!” govorim si nepoznatim glasom. Muti mi se pred očima. Ne želim ostati ovdje... A možda i želim... Što se to u meni zbiva? Košmar... Želim pomoći drugima. I Marku, i Nataliji i mnogim, mnogim drugima. Želim biti zdrava i uveseljavati ih. Izmamiti osmijeh, pogled bez boli. Bez suza. Bez bolesti. Želim sve ponijeti u zaborav. Želim čuti iskren smijeh, onaj koji nije prigušen suzama. Sve bih za to dala... Sve bih dala za druge, za priliku pa i za sebe. Za još samo jednu priliku! Osjećam suze na vrelim obrazima. Čvrsto držim u ruci rub pokrivača. Bol jenjava. Soba postaje sve svjetlijom... i svjetlijom! Suza mi klizi obrazom. Nikad je ne bih pustila da sam znala da je posljednja. Šaka mi se otvara i bijeli bolnički pokrivač lagano klizi na pod.

Maja Matković, 2. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

Jutro-dan-noć

Bilo bi jako lijepo kada bih mogla reći da je behar probehario baš tada nekako kad sam gurnula glavu kroz prozor da ispitam vrijeme, ali nije.

Mlijeko i tost potom bili su korektni, tuširanje zanemareno.

Ne znam, sve to nekako ide jedno za drugim, mehanički. Jednako mehanički navikneš pisati lijepe rečenice, sve dok ti ne kažu, ili još bolje sam shvatiš da ti nema od toga puno fajde. A onda, tek onda se osvrćeš, stalno strahujući.

Prođu i kurtoazni razgovori s Babom preko ograde, i dnevna nerviranja, opereš i suđe ako ustreba, novine uz kavu svakako. I opet si mislim, znaš, treba uživati, uhvati trenutak i te kerefeke, ali hajte molim vas.

Samo, znate, ne smijem ostati dugo sama. Ostane mi puno previše vremena za stvari za koje inače nemam vremena. Možda namjerno.

Sve mi to nešto postaje prerealno.
A pre irealno je da bi bilo realno.

I bila bih si samostalna i inovativna još ako ikako može, ali sve mi se čini da upadam u igru za velike. Odlično, spast ću na laktarenje iz očajanja. Ili neznanja. Ne znam. Kvragu.

Želje napose. Da mi je biti frajer s bačvom i štapom!

Još malo i trebat će mi netko pružiti ruku da me izvuče.

Pa me žulja ispod jel, khm, pa se meditacija raspadne. Jes ti meditacije...

Dajte vi meni ljude zasad, pod hitno.

-Kae tebi? -Svakaj. -'Oćeš sira? -
Uhodanost, kažem vam, spašava.

I opet, bilo bi lijepo kada bi me umjesto plahte s rupom i slučajno u sivo ofarbane pidžame čekalo nešto mirisno i svileni i kako to već ide, ali eto nije.

Ma sve je to za ljude, jel, razmišljat ćemo sutra.

Ana Kozina, 4. razred
VII. gimnazija
Voditeljica: Sanja Zolić Neralić

Majstori

Ruke glatke poput kože
Novorođenog djeteta
Oči poput teleskopa
Traži i nalazi što (ne)valja
Prima me nježno
Kao da sam od stakla

Osjećam da ti prolazim prstima

Brusi
Iako je već izbrušeno

Znam da su već mnogi prošli

Dira
Iako je već dotaknuto

Siguran sam da će još mnogi proći

Popravlja
Iako je već popravljeno

Dva oka mračno plave boje
Izgubila sjaj od lutanja i tame

Stavlja me u izlog
Da me gledaju
Jer zna da me kupit
Više ne mogu

Ivan Turkalj, 4. razred
Klasična gimnazija
Voditeljica: Mary Ann Škare

Moja turopoljski i purgerski Božić

Ja vam živim v čist bedastoj obitelji. Tu je moja mamek koja je zvršila velke škole, a dela v dučonu za mole peneze. Imam mlajšu sestru koja furt drnda po tambure i misli si da je federdama i pinkleca od brata koji stalno nori i pravi je fakini. Tatak nam je zbrisal v beli svet z nekakvom flundrom. Čist nam je dobro i bez nega! Živimo u belom Zagrebu pri našem opape, ali kad god imamo cajta prešaltamo se v mamekove Vukomeričke gorice. Ona vam je čistokrvna brežanka i to nam stalno rivle na nos.

Tam na jenom lepom bregu živiju si naši, cela familija, a bome nas ima dosti, oko dvajset! Stari japa nam je vmrl, ali imamo babicu, tece, tetece, vujču, vujnu i nihovu decu. Moja babica je rodila pet komadi dece. Vujec Ivo je najstareši i stalno bi me kuševal, ondak ide teca Baro koja je stara dekla, furt kriči i zapoveda. Teca Jana je friška udovica, a Marica još navek trpi svega lublenoga muža. Cuker kom cu lect - moja kralica majka bez muža s tri komadi dece.

Najviše na svetu volim svetke pri moje babice. Sve je zriktano, diši po kolači, skuvane sarme, pečene purice, oreji, maku, suve slame i borovice. Tam vam vrede posebne regule i Božić se slovi po starinski, kak se i šika. Na Bodnjek se posti i jesti se more samo jenput v celom donu i to pažul šalata, kuvana jajca i zdreckani sir, a uz to paluvi il kuruzni krv. Na Bodnjek se nejde po selu, si smo doma i čekamo da se rodi moli Isus. Kad se zmračí najstareši i najmlajši z hiže zidu vun i vrnu se z upolenom svećom, litrenkom vina, pečenim kruvekom, povesmom slame i zdelom šenice, beloga i črlenoga luka i orejov. Mi v hiže klečimo v kmice i čekamo dok ne dojdú i nazdrave si: „Falen Isus i Marija!“ i ondak nabrajaju: „Dej nam Bog picekov, racekov, punu goru vina, punu šumu žira... a najviše Božega mira!“. Posle tog se ide na polnočku v cirkvu. Na Božićno jutro na stolu su krvavice, bele devenice, ocvrki i ladetina. To mi baš ne paše i više volim kad moja babica skuva žgance ili trgance, ali ona veli da se to ne šika na god, to je prosta rana za svetek.

A ondak, po zagrebačke direktive, moramo se vratiti domom k našem preštimanom opape i negovoj frau. Tam vam je se cakum-pakum. Na poštirkanom stolu najbolši češki escajg i svetešni beštek, iz zdele se puši goveđa juvica z grisonklami. Posle toga jede se pečena purica z mlinci i zelenom šalatom, a za desert zaherica. Si su poštirvani baš kak i stolnak, ne ufam se ni zucnuti i rajši bi bila v šilakovine i jela gibanicu moje babice.

Šigurno se pitate kaj ja mislim o sem tom. Nije vam to meni baš po vole. Meni bi bilo najbolše da smo si skupa. Zamišlam si kak sedimo na kauču pri mene domom. Se generacije pod istim krovom. Nažalost, to nije moguće. Da se si moji skupe na istem mestu v roku dve sekunde bi došlo do svade i dernjave. Moj mamek bi skubla tatekovej flundri sve lasi. Teca Barić bi se drečala na tateka. Babica i opina frau bi se posvadile oko večere i kolačof. Opa i vujec bi prešli gledet opinog Mercedesa jer, kak oni veliju, neće bit v hiže v toj galami. Meni vam je to tak smešno. Ja sem se već pomirila z tim da moji roditeli nisu skup i svesna sem tog da bi nastal pravi šou kad bi bili tak skup makar jen dan pa mi je moj Božić drag, takav kakav je. Al ipak još jenput senjam srebrnu sličicu... Božićno je jutro. Svi sme oko okrugleg stola kaj složni vitezi. V čaši vode imela. Draga lica. Blagi osmehi. Dareki pod krisbamom. Z obližne crikve čuje se iz orguljih popevka „Svim na zemlji mir, veselje, budi polak dobre volje“. Potiho si zapopevlemo. I svi smo si dobri. I tak nam je lepo...

Barbara Sopić, 3. razred
Druga ekonomska škola
Voditeljica: Brankica Vrnoga

Rječnik kajkavskih izraza

v-u

čist - skroz

bedast - luckast

obitelj - obitelj

mamek - majka

velke škole - visoke škole

delati - raditi

dučon - dućan

moli - mali

penezi - novac

mlajša - mlađa

furt - stalno

drndati - udarati

tambura - gitara

federdama - milostiva

pinklec - mali zavežljaj

noriti - divljati

fakin - mangup

tatek - tata

zbrisati - pobjeći

svet - svijet

z - s

flundra - drolja

nega - njega

pri - kod

opapa - djed

cajt - vrijeme

prešaltati - premjestiti

rivati - gurati

jenom - jednom

lepi - lijep

breg - brijeg

živeti - živjeti

si - svi

cela - cijela

familija - obitelj

bome - bogme

dosti - dosta

dvajset - dvadeset

japa - djed

vmreti - umrijeti

babica - baka

teca - teta

tetec - tetak

vujec - ujak

vujna - ujna

nihov - njihov

deca - djeca

pet komadi - petoro

najstareši - najstariji

kuševati - ljubiti

stara dekla - stara cura

kričati - derati se

zapovedati - zapovijedati

friška - svježa

još navek - još uvijek

lubleni - ljubljani

cuker kom cu lect - šećer na kraju

kralica - kraljica

svetek - blagdan

zriktan - uređen

dišati - mirisati

skuvane sarme - skuhanj sarmi

orej - orah

suva - suha

borovica - bor

vredeti - vrijediti

regul - pravilo

sloviti - slaviti

kak se i šika - kako dolikuje

bodnjek - Badnjak

jenput - jedanput

celi - cijeli

don - dan

pažul - grah

šalata - salata

kuvan - kuhan

zdreckan - zgnječen

paluvi - debeli mlinci

kuruzni - kukuruzni

kruv - kruh

si - svi

moli - mali

zmračiti se - smračiti se

najmlajši - najmlađi

z - iz

hiža - kuća

ziti - izaći

vun - van

vrnuti se - vratiti se

upolen - upaljen

sveća - svijeća

litrenka - boca od jedne litre

kruvek - kruščić

povesmo - zavežljaj

zdela - zdjela

šenica - pšenica

črleni - crveni

kmica - mrak

falen - hvaljen

picek - pile

racek - patka

Boži - Božji

posle - poslije

cirkva - crkva

ocvrk - čvarak

ladetina - hladetina

skuvati - skuhati

god - blagdan

rana - hrana

ondak - onda

vrnuti - vratiti

preštiman - uzvišen

frau - gospođa

cakum-pakum - sve na svome

mjestu najbolši - najbolji

escajg - posuđe za jelo

svetešni - svečani

beštek - pribor za jelo

zdele - zdjele

juvica - juhica

grisnokl - žličnjak od krupice

zaherica - Sacher torta

poštirvani - ukočeni

ufati se - usuditi se

zucnuti - ispustiti glas

rajši - radije

Šilakovina - Šiljakovina

skubsti - počupati

lasi - kosa

krisbam - božićno drvce

Ne postoji tipka rewind

Tiho tapkaš
kroz prazninu
u cipelama broj 46.

Kosa svezana u rep
i crvena gumica na točkice
povezuje dvije tišine.
Moju tišinu i moju tišinu.

Sjedimo na ugibalištu
i pušimo.
Držiš ofucanu Nike torbu pored sebe
i pljuješ nakon cigarete.

Iskopaš malo vremena
i prodaš mi par sati s popustom
da otkupim trenutak.

Ali dragi,
vrijeme nas uvijek sustigne.

Ana Perić, 4. razred
XVIII. gimnazija
Voditelj: Zoran Ferić

Viktoria Jurina, *mentorica*: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Pili smo noćas vino, pili smo noćas pluto

Pili smo noćas vino
Pili smo noćas pluto
I zrak je bio čišći
I tvoje je tijelo pucalo kraj moga

Pili smo noćas vino
I prolilo se po meni
I htjela si ga piti
S mene htjela si piti

Pili smo noćas pluto
I letjela je sadašnjost pred nama
I budućnost je proletjela samo
I htio sam je uloviti
I htio sam zatvoriti svoje srce
Htio sam plutom začepiti srce
Htio sam kasnije nježnije plakati

Dok s osmijehom zaspimo
Pijani od vina, pijani od pluta
Ujutro se probudimo s praznom čašom suza
I plaćemo još malo
Dok se kosa sama ne namjesti
Dok se lice ne izravna
I čekat ćemo tada još jedan zagrljaj
S neke strane kreveta
Ako smo uopće zaspali u njemu
S neke strane bolesne strasti
Ako je strast to bila
I nestati negdje
Iza nečijih vrata
I poljubiti zrak

A zrak će doći do mene
A zrak će doći do tebe
I nakon sto godina
Čuvat ću kapljicu vina
Na kažiprstu svome
Jer podsjeća me na tvoje crvene oči
Pijane od ljubavi
Pijane od mene
I podsjeća me na onu noć
Kad pili smo vino
Kad pili smo pluto

Onu noć u nevjerojatnosti provedenu
A željeli smo da ona bude vječnost
No što je onda ako nije vječnost
Jedan trenutak u vinu s tobom
I što je onda ova vučja samoća
 Nakon godina sto
 I nakon hrđavoga pluta

 Pili smo onu noć vino
A pluto je sad upilo svo vino
 I nema nam više traga
 Niti znam ja tebe
 Niti znaš ti mene
 A znamo se oboje

 Sjećam se ja
Da pili smo onu noć vino
 Da pili smo pluto
 I vječnost je prošla
 A nije to davno bilo
 Pili smo noćas vino
 Pili smo noćas pluto

Luka Vlašić, 4. razred
Geodetska tehnička škola
Voditeljica: Josipa Matanić

Pomozi sirotu na svoju sramotu

Ne znam točno kako se to dogodilo, ali su ključevi polovice stanara ulaza u kojem stanujemo dodijeljeni nama, a s njima i svakojaki kućni ljubimci i poslovi: palme, fikusi, ribice, mace, psići, prozori koje treba otvarati i zatvarati te sandučići koje treba prazniti. I kako to obično biva, na kraju su ljuti jer su ribice postale deblje, jer pas želi samo *oblizeke*, a oko fikusa se digao parket.

Čest gost na čuvanju je francuski buldog Oki. Jedno oko mu je plavo, a drugo smeđe i uokvireno crnom mrljom pa izgleda kao da ima monokl. Oki je zvijer koja proždire kosti, meso, loptice, čarape i stolove te pritom *piški* u hodu ne vodeći računa je li to krevet, tepih ili običan parket. Krpa mi je neprestano u ruci dok pokušavam obrisati silnu mokraću koju taj stvor proizvede. Nedostaje nam nekoliko figurica „čovječe ne ljuti se“ za koje sa sigurnošću tvrdim da se nalaze u Okijevu probavnom sustavu. Išćupao mi je pramen kose, razderao jastučnicu i zaslinio tenisicu. Zašto ga još uvijek primamo u goste, da nas ubijete, ne možemo vam objasniti.

Rea je drugi gost koji odsjeda kod nas na duže vrijeme. Ona je mali prastari pas ši-cu pasmine koji ne može hodati po stubama, skočiti na kauč, ne vidi prst pred nosom i gluha je kao top. Kad se s njom šetam, moram paziti da se ne umori ili da ne poždere komad pljesnjiva kruha na livadi jer je užasno proždrljiva, a njuh ju još uvijek dobro služi. Svaki put kad pije vodu, umoči brkove i bradu pa se obriše o moj jastuk. Cijeli joj se dan sastoji od žicanja klope ili drijevanja pod poplunom. Nije baš presretna kad dođu gazde po nju jer to znači kraj juhicama, teletini i piletini te povratak na one suhe kuglice koje nezadovoljno hrska i pritom gundča.

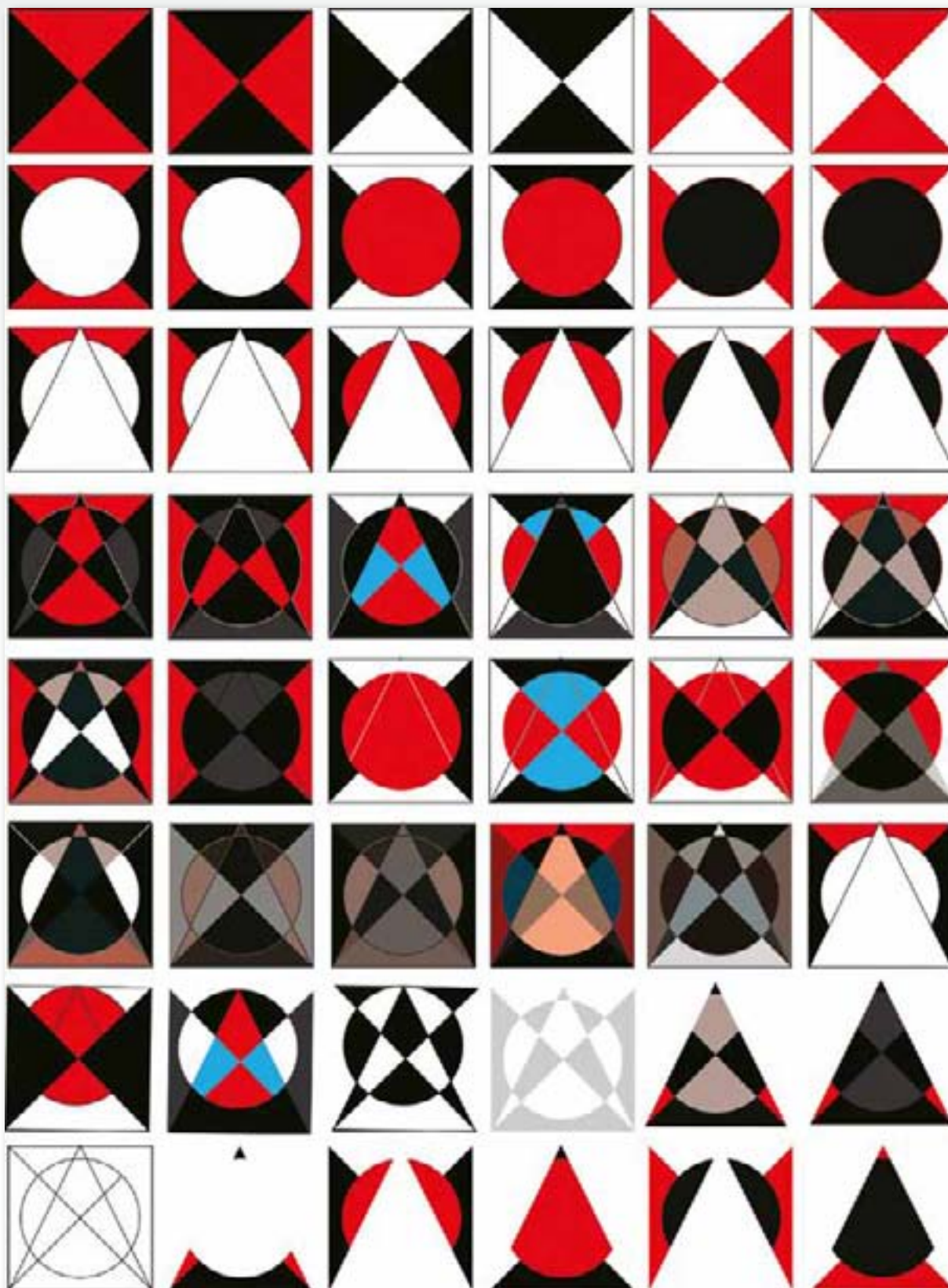
Pero je najmanje zahtjevan. On je mješanac koji nervozno laje iz svog kutka, ne vjeruje nikom i ne želi nikog vidjeti osim svojega gazde. Ovaj posljednji voli zaviriti u čašicu s društvom pa me obično nazove, i tada, iz njegova neartikuliranoga glasanja, uspijem razlučiti da „Pero mora van“. E, tu ja opet ulijećem lasom, zvižducima i moljakanjem kako bih tog nepovjerljivog *džukca* odvuкао na malu i, ne-daj-bože, veliku nuždu. Tom prilikom Pero me vuče niza stube, a kad ga pustim, smaže prvu gadost koju nađe na livadi ili se uvalja u smrdljivu strvinu. Ponekad se prepadne samo njemu čujnog zvuka pa zbriše na peti kat, a ja brže-bolje ponovno trčim za njim i odvlačim ga dolje.

Najgori od svih mojih povremenih kućnih ljubimaca je riđi mačak Pajs. Njega donosi cijela procesija pa tako jedan nosi kutiju za pijesak, drugi nosi košaru s tim dlakavcem, a treći nosi njegove krpe, zdjele, plišanu ribu i miša, a i one glupe suhe kuglice koje bi taj trebao jesti. Pajs odmah krene u ogromnu posudu s cvijećem te počne iz nje ko sulud izbacivati zemlju. I on provodi dane žicajući sardele ili neku mesinu sa stola, a najčešće kunja na mojem jastuku. Noću se, uz prijeteće mijaukavanje, odjednom u njemu probudi strašan lovac pa najprije dobro nabrusi kandže na trosjedu, a onda krene sa čupanjem lišća s palme, šutiranjem mobitela ili olovke na stolu... Ta prokleta životinja koja posjeduje devet života u trenu uništi ovaj moj jedan i bijedan.

Stvarno se pitam koji je smisao dobrosusjedskih odnosa osim nepregledne kolone ljubimaca koji pristižu svakodnevno u moj stan te slatkog iščekivanja da mi kamen padne sa srca kad susjedi pokupe svoje dlakave prijatelje i njihove krpice. Kad bih zbrojio sve neprospavane noći koje mi je priskrbio Pajs, radne sate koje sam utrošio brišući Okijevu mokraću, četkajući Reinu pročelavu glavu, zaslužio bih poštenu mirovinu. No nije sve tako crno! Za ovu *gomilu kila* koje sam natukao krivi su zahvalni susjedi koji mi donose debele komade kolača te navraćaju sa zdjelicama iz kojih se puše vruće kiflice koje „baš moram probati“. E pa, susjedi, hvala vam!

Sljedeći tjedan opet dolazi Rea ...

Vilen Đerek, 1. razred
Geodetska tehnička škola
Voditelj: Nikola Butorac

Filip Gal, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Rajska priča

Zovem se Zlatan. Onako iz milja. Jer sam zlatan objekt za šibanje, naročito ako previše mislim ili osluškujem svijet. To vam je zlatna metoda za odrastanje, vjerujte mi. Sasvim lijepo sam naučio bojati se, ne postavljati suvišna pitanja, tipa: što je ovaj svijet, što je ovo, a što ono, što se to sve zbiva, tko sam ja, zašto ovo, zašto ono itd. Uza sve to ne moram imati svoju misao, a za emocionalnu inteligenciju ionako me nitko ne pita. Zato je meni zlatanu sa zlatnim prstom na ustima posve svejedno što će biti sutra. Jedino još Stablo snova usređuje moj svijet. Ali za njega nitko ne zna, osim moga jedinog prijatelja Žarka, Sunce moje žarko. Kad sam bio Mali, kažu da sam bio jako zločest. Majka bi se na mene stalno derala i pritom gubila živce. Bit će da sam stvarno bio nemoguć. Ispričat ću vam što mi se jednom dogodilo kad sam imao osam godina, točnije kako sam iz malenog Vražićka postao majčin Zlatan. Jedan tmurni, silno namrgođeni dan nikad neću zaboraviti. Priča bi otprilike glasila ovako. Jednog jesenskog, kako sam već naveo, tmurnog dana došao sam iz škole kući, bacio torbu na krevet i odmah otišao na obližnje igralište igrati nogomet, premda mi je majka naglasila da ne smijem izlaziti jer sam dobio jedinicu iz matematike. Kad se vratila s posla nije me, naravno, zatekla u kući. Vidjevši da me nema u mojoj sobi, jako se razljutila na moj neposluh. Poprilično sam zakasnio i dobio „jezikovu juhu“, a potom nešto maštovitiju kaznu: zavezala me užetom za stablo marelice, čije je grane vjetar njihao lijevo-desno, gore-dolje. Jesen se naždralila nada mnom. Rekla mi je da će me ostaviti vani da me vukovi „pojedu“. Nije isto čekati da budeš pojeden i ići bezazleno ulicom pa te najednom pregazi neko vozilo. Zavezan sam trebao ostati sve dok se ona ne vrati iz pošte, ali sam se u strahu nekako odvezao i pobjegao baki i djedu. Začulo se zvono! Baka je otvorila, a ono majka stoji na vratim sa šibom. Učinila mi se kao Bič Božji. Dobio sam tri puta po dlanu (uvijek se pridržavala Božjih zakona) i dodatnu kaznu, što sam se odvezao, morao sam pola sata klečati na kukuruzu. Kažu da su ove metode odavno opisane u knjigama, ali ja sam tada mislio da su nove i zato učinkovite. Možda vi sad mislite da je moja majka jako stroga i zločesta, ali uvjeravam vas da nije, jer vjerujte mi da mi nikada više nije palo na um da bez pitanja odem na igralište ili na bilo koje drugo mjesto. Otada nikada više nisam dobio batine, jer imam svoje treće Stablo.

Slažem se s onom narodnom da je šiba izrasla u raj u i izašla iz njega kao rajska duša.

Goran Mihelić, 1. razred

Škola za medicinske sestre Mlinarska

Voditeljica: Mirjana Trošelj

Što znači uspjeti u životu ili jedan pristup realizmu

Sinonim za uspješnu osobu na prvi bi pogled mogao biti - moj otac, no baš me zanima što bi on odgovorio da ga pitam smatra li se uspješnim čovjekom.

Jasno je da je uspješan u karijeri zbog svoje gotovo patološke ambicioznosti, ali isto je tako iznimno uspješan i kao otac, prijatelj i utjecajna osoba do čijeg se mišljenja drži, čemu definitivno ne odmaže njegova markantnost, čvrstoća karaktera ili smisao za humor... Razlog tome je vjerojatno taj što ga život nije mazio. Doživio je previše 'horora' da bi mogao postati 'raskuhana njoka' od čovjeka. Da nije na teži način naučio kome može vjerovati, a kome ne - možda sad ne bi bio tu gdje jest.

U svakom slučaju, on briljira na svakome polju - osim na jednom: ljubavnom.

Jednostavno nije uspio naći ljubav svog života i zadržati je, jer tu je, kao i svaki drugi čovjek, slabić. Tu postaje naivac i dopušta da ga se vrti oko malog prsta (što ga je skoro stajalo svega što je ikada postigao). Naravno, ima on bezbroj mana i daleko je od savršenstva (čim se izvjesna osoba MENI obraća da joj pomognem dokučiti toga čovjeka. Eto do kakvog očaja može dovesti ženu koja ga nastoji dekriptirati, mistificirajući njegovu nezgodnu narav i 'nedokazivost'). Možda se navedeno čini u kontradikciji s njegovim poslovnim uspjesima u kojima je suveren i superioran. Koliko se god trudio biti čvrst i odlučan - u ljubavi bi, kao ranjeni jelen, redovito izvlačio deblji kraj. I to je pomalo tužno gledati.

Ne znam je li danas, nakon svega, odustao od ljubavi, no sve češće naglas mašta o tome da se za desetak godina vrati u svoje rodno selo, tamo smiri, okopava voćnjake i vinograde, što li već... Ta me slika rastužuje: moj otac, sam, u selu od pedesetak ljudi od kojih su mnogi svoje vinograde već odavno okopali, pa se polako spremaju kušati vino za Gospodnjim stolom...

Ne želim da ostane sam, želim da ima nekoga uza se. Koliko god on meni govorio: "Zlato moje, pa TI si jedina ljubav u mom životu", znam da i on želi nekoga uz koga može ostarjeti. Pa samoća je, već sada znam, najveći ljudski strah!

Nadam se da još ima vremena i nade da sastavi i taj posljednji komadić slagalice uspjeha jer će tek tada od života dobiti sve što je ikada mogao tražiti.

Mada mu ni par dlaka više na glavi ne bi škodilo.

Antonija Bubalo, 3. razred
XI. gimnazija
Voditeljica: Ivana Babić

Svaki drugi vikend

„Daj mi ruku.” - rekao je tiho.

„Misliš li da, kako godine lete, stvari gube svoju vrijednost?” - upitala ga je, dok se njezin pogled gubio u njegovom.

Sjedili su na terasi popularnog kafića i promatrali ljude koji su prolazili trgom. Svi u žurbi, imali su neki cilj i odredište. On se pretvarao da mu je jako zanimljiva sredovječna gospođa s puno vrećica i djetetom koje je vukla za sobom. Istina je bila da je samo izbjegavao njezin pogled. Morali bi sjesti i razgovarati. Zapravo, surova je istina da bi se trebali žestoko posvađati. Razgovarali su o banalnim stvarima o kojima se govori kad si ljudi više nemaju što za reći ili kad izbjegavaju neku temu. O vremenu. Ili o naslovnici Jutarnjeg. On je objašnjavao razliku između kave koju dobiju u kafiću i prave kave, te da ono što oni trenutno piju, „nema ni k od kave” i ozbiljno se upitao što se pak dogodilo s pravom brazilskom kavom? Njihov isprazan razgovor dosegnuo je vrhunac i da nije bilo tužno, bilo bi smiješno.

„Možda. Ovisi.” - odgovorio je nezainteresirano. Gledao je negdje u daljinu, uopće ne shvativši dubinu i metaforu njezinog pitanja. Zar je to onaj isti muškarac, pitala se, koji ju je naučio da je sigurno igrati po pravilima, ali svakako nije zabavno, kojem je mogla samo zatreptati očima i očekivati da će se pojaviti kao spasitelj, onako frivolno muški i u isto joj vrijeme održati lekciju o tome kako bi stvarno već mogla naučiti što su to osovina i tlak u gumama!?

„A, odnosi?” - nastavila je pokušavajući održati razgovor. „Ha!?” - pogledao ju je iznenađeno, zaboravivši već njezino prethodno pitanje.

„Odnosi... Misliš li da se oni izližu s godinama?” - ponovila je nešto glasnije i napetije.

Zbunjen njezinim pitanjem i žustrinom kojim je ono bilo prožeto, premjestio se na suprotan stolac tako da su sad bili u poziciji u kakvoj se već dugo nisu našli - prepušteni sami sebi, pogledom prikovani jedno za drugo. Pitanje je postavljeno, a tema otvorena - nisu imali kamo.

„Mislim da...” - započeo je, ali u istom trenutku prišla im je stara gospođa s košarom cvijeća u jednoj i štapom u drugoj ruci.

„Joj, gospon, dajte kupite malo cvijeća za tu vašu lijepu gospodičnu”.

„Hvala, ne trebamo cvijeća. Gdje smo stali? Aha, da. Mislim da tvoje pitanje...”

„Ma dajte, kakav ste vi to gospon koji ovako lijepoj gospodičnici neće kupiti malo cvijeća?” - nastavila je bakica, ne obazirući se na intimnost situacije u kojoj se nalaze njih dvoje.

„Gospođo, ne želimo cvijeće.” - rekla je, ljubazno joj se nasmiješila i vratila pogled na njega.

„Uglavnom, ako ti misliš da...” - nastavio je.

„Ali samo 10 kuna za ove roze rožice, vidite gospon kak su divne. Sveže, jutros ubrane!” - ponovila je stavivši pritom tešku košaru na njihov stol.

„Vjerujem, ali stvarnom ne trebamo...” pokušao je razdraženo maknuti i nju i to cvijeće i tu košaru koja mu je zaklanjala pogled s njegove „gospodične”.

Shvatio je da mu to najviše smeta. To što je ne može više vidjeti.

Zbog košare s cvijećem.

„Bedastoće, svakom treba malo cvijeća.” - bila je uporna baka.

„Glava me počela boljeti. Mislim da ću krenuti.” - zaključila je iznervirano djevojka i posegnula za svojom torbom.

„Ne, čekaj, molim te, sjedni!” - protestirao je, izvijajući malo vrat iznad košare ne bi li joj uhvatio pogled.

Odjednom mu je palo na pamet da ne zna koje su joj boje oči. Naravno, zna da su plave. Ali više nije bio siguran jesu li nebeskoplave, morskoplave, plavosmeđe, plavozelene ili tek odraz plave boje na suncu. Nije se mogao sjetiti je li ona mala crna točka u desnom ili lijevom oku. Je li uopće crna ili tek tamnosmeđa?

„Moje ruže su najbolje kvalitete, gospon. Ja vas uvjeravam. A ona susjeda Marica može pričati što hoće, ali moje ruže...” nastavila je baka, nježno prebirući svoje cvijeće.

„Evo, probajte ako ne vjerujete!” - uvjerala ga je.

„Ne, zaista, nije potrebno...” - odgovorio je, a za to vrijeme djevojka se već digla od stola i krenula.

Odjednom, kao da je nešto zaboravila, naglo se okrenula, pogledala ga ravno u oči (crna točkica je bila u lijevom oku, kako je i mislio) i rekla:

„Sad vjerojatno nećemo razgovarati još neko vrijeme. Hoćemo, naravno. O kiši, ili crnoj kronici. Ali bez brige, potrudit ću se da te doma dočeka prava brazilska kava. Iako kava uopće nije podrijetlom iz Brazila kao što mnogi misle. Zapravo je iz Etiopije. Vidimo se doma.” - kratko je zadržala pogled na njemu i krenula dalje, ostavivši ga zbunjenog i samog.

„Onda, gospon, samo 10 kuna. Kaj velite?” nastavila je starica.

„Da, da, u redu, može dvije. Dvije bi bile u redu.” - rekao je i dalje ne shvativši u potpunosti što se dogodilo. Napokon, pružio joj je dvadeset kuna, zgrabio jaknu i potrčao.

„Eva! Čekaj me.” - doviknuo je i napokon je sustigao.

„Tata, ipak mislim da me s moje 23 godine ne shvaćaš ozbiljno.” - rekla je prijekornim glasom i nasmiješila mu se.

Neko su vrijeme hodali u tišini.

„Ma, znam ja tebe.” - odgovorio je kroz smijeh. Ti zapravo još uvijek želiš taticu koji će skakati na svaku tvoju želju i dolaziti po tebe autom u pet ujutro kad se vraćaš iz diska i u isto vrijeme biti slobodna, mlada, emancipirana žena. Jesam li blizu?”

„Možda sa svima ostalima moram biti odrasla i odgovorna, no dobro je znati da na svijetu postoji barem jedna osoba koju ću uvijek moći držati ovako, bez imalo srama, kad se dogodi nešto strašno.” - reče Eva i primi tatu za ruku.

Ana Tikvić, 4. razred
Zagrebačka umjetnička gimnazija
Voditeljica: Branka Krstičević

Tata

Zagasitom svjetlošću korača sjena.
Pust je Britanski trg.
Zagasitom svjetlošću korača muškarac
Pustim Britanskim trgom.

Na prozoru čekam.
Ugledam kako, zagasitom svjetlošću,
Pustim Britanskim trgom
Korača moj tata.
On sjaji u mraku.
Pružam ruke dolje,
Prema njemu
Na nebu.

On odmiče u mrak.
Ruke k meni ne pruža.
Nestajem s mračnog prozora
U toplinu doma.

Na zagasitoj svjetlosti
Pustog Britanskog trga
Gleda u zatvoren prozor, u mraku.
Čuva me moj tata.

Melina Ćuk, 2. razred
Gimnazija Tituša Brezovačkog
Voditeljica: Sandra Vukić Gjeldum

Tri faze prijateljstva

Pravo prijateljstvo je poput površine jezera. Baciš li kamen u vodu ona će se uzburkati, ali će se ponovno smiriti. Ipak, nisu sva prijateljstva takva. Neka su poput zrcala. Možeš ih popraviti ako su razbijena, ali ćeš uvijek vidjeti pukotinu u odrazu. Treća vrsta su prijateljstva sklopljena iz koristi, bez povjerenja ili bilo kakvog razumijevanja. U životu sklapamo prijateljstva, prekidamo ih i stvaramo nova.

Ovo je priča o prijateljstvu koje nikada nisam mogla oklopiti u jednu od ove tri grupe.

Sve je počelo prije nego što sam uopće znala što je prijatelj. Naše majke su se upoznale na prvi dan vrtića. Odmah su „kliknule” jedna s drugom. Obje su imale vrlo znatiželjne i hiperaktivne kćeri. Mi smo imale mnogo toga zajedničkog pa nam se nije bilo teško slagati. No uz sve naše sličnosti, bile smo potpuno različite.

Moje ime je Ana i ja sam bila vrlo divlja kao dijete. Voljela sam životinje, zanimalo me slikanje i stalno sam bila vani. Petra je naprotiv bila zainteresirana za modu i šminku puno prije nego što je trebala biti. Bila je mala princeza koju su svi obožavali.

U početku su se suprotnosti privlačile. Bile smo nerazdvojne. Provodila sam više vremena s njom nego s bilo kim drugim. Nismo ni na koga obraćale pažnju, radile samo što smo htjele. Bile smo u samo našem, posebnom, malom svijetu. I ja sam s tim bila više nego zadovoljna. Godila mi je sva ta pažnja više nego što bih htjela priznati.

Godine u vrtiću su brzo prošle. Prvim sam danom u prvom razredu bila oduševljena. Većina je odmah Petru okrunila kao kraljicu razreda, a pošto je ona uvijek bila uz mene, postala sam vrlo popularna. Bila sam dobra učenica, pa su me profesori voljeli. Bila sam otvorena i vedra, pa su me i iz drugih razreda voljeli. Moj svijet se činio savršenim. Upoznale smo mnogo druge djece i odlučile smo primiti još djece u naš mali svijet. Prva je bila Nina. Ona i Petra su bile vrlo slične. Obje su imale dugu plavu kosu i smeđe oči. Živjele su u istoj zgradi, ali je Petra ipak više vremena provodila sa mnom. Ulaskom u naš krug postala je mnogo zanimljivija i važnija ostatku razreda. Znala sam da je Nina bila ljubomorna, ali nisam ništa učinila u vezi toga. Mislim da sam uživala što je netko bio ljubomoran na mene.

Uspon u društvu Nini je dao više utjecaja nego što bi netko takav trebao imati. Počela je širiti priče i tračeve o meni. Jednom prilikom je svima odala tajnu Petrine simpatije i okrivila mene. Zato što se nisam bojala velikih pasa, počela je svima govoriti da me je odgojio čopor vukova. Kada sam pronašla mače na ulici i odnijela ga doma, rekla je svima da sam ga ukrala iz dućana za kućne ljubimce. Petra se počela polako udaljavati od mene. Bila sam toliko ljuta da sam Ninu izbacila iz društva, iz svijetla reflektora. Još uvijek sam imala više prijatelja i `političke moći` od nje i nije mi bilo teško oduzeti joj povlastice koje dolaze s mojim prijateljstvom. Petra i ja smo se opet zbližile i sve se izvana činilo sjajno, ali ja sam znala da to više nije bila ista povezanost.

Tako su prošle dvije godine moga školovanja u osnovnoj školi. U trećem smo razredu ponovno otvorili vrata svojega svijeta i unutra je ušla Helena. Petra Helenu nije mogla podnijeti, ali sam vidjela kako je Helena uvijek bila sama, bez prijatelja. Zamolila sam Petru da joj da šansu, samo malo vremena da se dokaže. Pristala je, ali nevoljko.

Bila sam presretna. Helena mi se činila kao savršena prijateljica. Bila je zaigrana, divlja, otvorena, ali i šminkerica. Čista mješavina mene i Petre. Iako joj je pristala dati šansu, Petra Helenu nije

ni pogledala ako je ja nisam zatražila. To me jako rastužilo i nisam mogla vjerovati da moja razdražena Petra može biti tako hladna. Sve sam činila kako bih im pomogla. U mojim očima one bi bile odlične prijateljice i napravila sam sve kako bi to one shvatile.

Jedne večeri, u četvrtom razredu, Petra me nazvala i pitala me bih li išla van. Htjela sam s njom razgovarati, pa sam pristala. Našle smo se u parku ispred njezine zgrade i sjele na drvenu klupu. Snijeg je polagano padao oko nas. Mi smo bile zaštićene krošnjom zimzelene jele. Neko se vrijeme ugodna tišina protezala između nas dok ona nije progovorila. Ono što je rekla, potpuno me šokiralo.

„Misliš li ti mene zamijeniti Helenom?” Pitala me polako, kao da isprobava okus riječi u ustima. Naglo sam se okrenula da je pogledam i skoro pala s klupe kad sam vidjela da ima suze u očima.

„Što? Naravno da ne!” Gledala sam ju sa širom otvorenih očiju i usta. Vjerojatno sam bila vrlo smiješna, ali me nije bilo briga.

Petra je mislila da je želim zamijeniti. Petra je mislila da je želim zamijeniti! Petra je mislila da je želim zamijeniti!! Misao mi se ponovno iznova ponavljala u glavi. Petra je mislila da je želim zamijeniti?

„Ne! Ti si mi najbolja prijateljica! Kako možeš tako nešto pomisliti? S Helenom se družim zato što mislim da bi se vas dvije mogle odlično slagati! Nije imala prijatelja i htjela sam joj pomoći. Nikada te ne ću zamijeniti.” Pred kraj moje tirade Petra je počela otvoreno plakati i sad je žurno brisala suze s rukavom svoje crvene jakne.

„Molim te, daj joj šansu. Uvjereni sam da će ti se svidjeti kad je malo bolje upoznaš.” Uzela sam joj ruku u svoju i počela umirujuće prelaziti palcem po njenom dlanu. Nasmiješila mi se i klimnula glavom. „Dobro. Dati ću joj šansu.” Počela sam se smijati i ponavljati „Hvala ti,” dok sam je povukla u zagrljaj. Ona se također počela smijati i brisati zadnje suze s obraza. Nakon toga smo ustale i otpratila sam je do ulaza u zgradu prije nego sam otišla doma. Tek kad sam došla doma, shvatila sam da sutra počinju zimski praznici. Odmah sam pomislila kako nisam mogla poželjeti bolji božićni dar. Vrijeme drugog polugodišta je brzo došlo i željno sam iščekivala vidjeti razvoj događaja s Petrom i Helenom. Što sam vidjela neizmjereno me razveselilo, ali mi se želudac odjednom zgrčio. Helena i Petra su bile u centru pozornosti, opisujući nešto, mašući rukama da nešto naglase. Opet sam osjetila onaj neugodan osjećaj u želucu, ali sam ga otpisala nervoznosti zbog škole. Tada sam mogla vrlo uspješno lagati sama sebi. Prišla sam grupi cura koje samo što se nisu valjale po podu od smijeha. Znatiželjna, pitala sam ih što se događa. Kad su shvatile da sam to ja, bacile su mi se oko vrata i počele mi zahvaljivati što sam ih pokušavala tako uporno spojiti. Sve gori osjećaj panike uspješno sam zanemarila te ih pratila u školu nakon zvona.

Od toga dana stvari su se promijenile. Osjećala sam to i znala da bih trebala biti zabrinuta, ali sam i to ignorirala. Znala sam da nešto nije u redu, ali si nisam htjela raspršiti tu dobro smišljenu iluziju koju sam počela vidati umjesto stvarnosti. Dok su se Helena i Petra međusobno zblizavale, udaljavale su se od mene. Nisam to htjela vidjeti, pa si nisam ni dopustila. Propuštala sam sve više izlazaka kako ne bih vidjela, čula i osjetila kako se razdor između nas sve više povećava. Niti jedna me nije pitala što se sa mnom događa i jesam li u redu. Niti jedna me nije nagovarala da idem van nakon što sam nesigurno odbila. Nakon nekog vremena su me potpuno prestale zvati i to je boljelo. Znala sam da je gotovo i da nema povratka. Osjećala sam se iskorištenom i odbačenom, ali me nije bilo briga. To me nije spriječilo da osjećam duboku ljubomoru i ljutnju. Nisam se ljutila samo na njih nego i sebe. Znala sam da smo se previše udaljile i da je to bila djelomično moja krivica. Dio mene je

govorio da sam se trebala više truditi da održim to prijateljstvo, dok se drugi dio bunio da ja nisam nametljiva i da su one, da su htjele, mogle učiniti puno više da ga spase.

Mislim da je u jednom trenutku ovo prijateljstvo prošlo sve tri faze i to mi smeta. Ni jedno prijateljstvo to ne bi moglo preživjeti i katkad se ljutim na sebe što nisam prije prepoznala znakove. Nakon prekida s Petrom i Helenom mnogo se toga dogodilo i puno sam toga prošla, ali to nije ova priča.

Iva Perica, 1. razred
XII. gimnazija
Voditeljica: Marijana Šarac

Diana Trohar, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Ulična balada

Zmislim se, tuklo je podne,
sunce je svetlilo kak da ga više nebu nigdar.
Za vuglom je mužikaš skrivečki zvadil violinu,
pored nje postavil kofer, pohaban, lačen i star.

Zdavna su zginule kiše,
samo note z daljine podsete na njih.
Podsete kak miriše jesen,
kak pozabit se nemre nigdar zgotovljeni stih.

Ja iščem nade v srcu stare balade,
samo su tužne ljubavi prave.
Kaj mi to вреди, ja rajše bi htela,
da znova te najdem, izvan senja.

Život prije tebe kak prazni papir,
najslajše si reči spisao do pol.
Negdi je onda puknulo pero.
Taj nigdar zgotovljeni poslednji stih...

Žal mi ni ak srećen si sad
i mene je sreća poluknuti znala.
Štela bi znati dal zmisliš se kad,
bi vrnul koju vuru, koji dan?

Ja iščem nade v srcu stare balade,
samo su tužne ljubavi prave...

Zmislim se - sjetim se
Svetlilo - svjetlilo
Nigdar - nikad
Vuglom - uglom
Skrivečki - potajno
Kofer - kovčeg
Lačen - gladan
Zdavna - odavno
Zginule - otišle, prestale, umrle
Pozabit - zaboravit
Zgotovljeni - završen, dovršen,
gotov
Iščem - tražim
Rajše - radije
Znova - ponovo, opet
Najdem - nađem
Senja - snova (Senje - snovi)
Najslajše - najslade
Reči - riječi
Spisao - napisao
Žal - žao
Srećen - sretan
Poluknuti - pogledati
Vrnul - vratio
Vuru - sat
Štela - htjela

Dorotea Kovačićek, 4. razred
Željeznička tehnička škola u Zagrebu
Voditeljica: Ingrid Boban

Snježana Horvat, *mentorica*: Vinka Mortigijija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Zapis dežurnog učenika

14.12. 2010. - Jutarnja smjena (8,00-13,55), porta, 2. kat

1. sat

- Prvi sat je prošao relativno mirno s obzirom na okruženje.
- Zašto cigla pri padu u vodu napravi koncentrične kružnice, a kad padne u snijeg, napravi obris površine? Zbilja nema logike...
- Zašto svi crtaju srca i ostale organe (nitko još nije nacrtao *faustalni* organ, hvala Bogu). Zar svi misle da su veliki umjetnici ili jednostavno imaju ne toliko jednostavne psihičke i socijalne probleme. Problem nije u meni već u njima. Siguran sam.

2. sat

- Ova bilježnica nije sređena prostorno. Tu se definitivno trebaju poduzeti određene mjere.
- Neki učenici, koji su po mom nagađanju redari, jer nose spužve, rade velike devijacije na putu do WC-a te im se slučajno na putu nađe kantina.
- Dobio sam *quest* od gospođe Tajnice da čitam oglasnu knjigu što sam odmah uradio kao mala marljiva pčelica. Mogu služiti kao uzor ostalim portirima.
- Pri ulasku u razred za vrijeme čitanja oglasa o cjepljenju primjećujem da je to oglas za neke STD bolesti, što je je veoma pametan oglas jer za to nema *leka* *apoteka*.
- II. b razred izlazi iz učionice te Božo Levaković, učenik navedenog razreda, prilazi meni (danas neplaćenom osoblju škole) i smije mi se jer je vidio moju sliku dok sam bio mlad (10 godina). Zbilja mu ide taj crni humor.
- Bio sam veoma zaprepašten kada mi je g. Luka Sabljić rekao da mu je na granici sa 2 hrvatski, matematika, filozofija i kemija. Momak je inače odlika učenika i sportaša te je uz to i ministrant u crkvi te mu je Božja riječ svetinja. Siguran sam da će mu Bog osobno pomoći s problemima u školi. Njemu je jedino stalo do hrvatskog jer mu to treba za upis na željeni fakultet (u ovom slučaju Teologija).
- Pred kraj sata u školu (na 2. kat) dolazi profesor Skukan.

3. sat

- prof. Maričić dolazi na 2. kat. Profesorica je promijenila boju kose!
- Profesorica mi je rekla da je bilo problema s bilježnicama dežurstva prošle godine, no to mene ne brine jer ne pišem nikakve prostote, već veoma pametne dosjetke i teorije. Osim toga na meni je ovdje teret zapisivanja događaja, a jedan važan segment zapisivanja je zaključivanje. Ja samo radim svoj posao, kao što mi je i obveza. Ja sam Herodot svog vremena!(Primjena sarkazma nigdje nije zabranjena.)
- Mislim da imam rak pluća (i da je već metastazirao). Zadnja dva dana nimalo lijepo kašljem. Bojim se da ću umrijeti. Kako će ovaj svijet funkcionirati bez mene? O.K. Ovo je zvučalo krajnje ego-centrično, ali što ću - nisam Dobar Samaritanac i ne pretvaram se da jesam.
- Božo Levaković opet nije na satu, iako je na 1. katu, njegov se prepoznatljiv i krajnje upečatljiv smijeh čuje do 2. kata.
- prof. Kostanić je donijela neke biljke, nestručnom oku neprepoznatljive, i postavila ih je među ostalo cvijeće.

Veliki odmor:

- Na 2. katu nema problema.

- Određeni ljudi sjede civilizirano na klupama, dok oni manje civilizirani sjede na stepenicama.

Planiram si ostatak dana.

4. sat

- Ništa se ne događa.

- Vegetacija 45 minuta.

5. sat

- Bacite oko na 4. sat

- Antun je dobio 10000000000000000000 funti na kladionici(OPET!). Rumunjska 4. liga - Bugarska FL vs. Romska vatra. Osobno je namjestio utakmicu. Bilo mu je dosadno prošlu nedjelju pa je namjestio da Real primi pet golova, ono čisto iz dosade.

- Neka žena od 50 godina (otprilike) bila je kod psihologice. Pitala me veoma ljubazno gdje se nalazi "Psihologija"(referira se na učionicu) prošli sat te sam joj odgovorio uljudno kao gospodin na 988 broju (i nisam naplatio 4HRK po minuti).

- Fran Maček se mentalno sprema za njemački jezik kat ispod.

Ivo Pernar Škarica, 2. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Katica Kosić

Tin Lončar, *mentor*: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Pojedinačni dramsko-
scenski nastupi
učenika srednjih škola

Nera Nikolić, XI. gimnazija

Ivan Lukić: Grube riječi bole više od šamara...ili
stranica dnevnika
Voditelj: Matija Grgat

Christian Jalžečić, III. gimnazija

Ishmael Beah: Sutra je novi dan
Voditeljica: Maja Ilić

Ivan Hilje, XI. gimnazija

Bertolt Brecht: O sirotom B.B.
Voditeljica: Iva Šoljan

Viktorija Radman, III. gimnazija

Branka Jakelić: Krilate sandale
Voditeljica: Maja Ilić

Rea Kamenski Bačun, Gimnazija Tituša

Brezovačkog

Wisława Szymborska: Sretna ljubav
Voditeljica: Sandra Vukić Gjeldum

Filip Grgić, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

P. Calderon de la Barca: Život je san
Voditeljica: Goranka Lazić

Kristina Lepur, Prirodoslovna škola Vladimira

Preloga

Branka Primorac: Divlje godine
Voditeljica: Goranka Lazić

Miro Čabraja, Graditeljska tehnička škola

Sanja Pilić: Fora je biti faca, zar ne ?
Voditelj: Ante Kekez

Dora Sabljčić, IX. gimnazija

Tin Ujević: Pobratimstvo lica u svemiru
Voditelj: Zlatko Dobrotić

Iva Olujić, I. gimnazija

Wisława Szymborska: Ljubav na prvi pogled
Voditelj: Ivan Janjić

Antonio Ivan Miletić,

Gimnazija Lucijana Vranjanina

Roman Simić/ Antonio Ivan Miletić: Ljubavna igrice
Voditeljica: Diana Herak-Jović

Katarina Strahinić, XVI. gimnazija

Miroslav Krleža: Vučjak (monolog Marijane)
Voditeljica: Jadranka Tukša

Sara Vručinić, Klasična gimnazija

A.S. Jesenjin: Kačalovljevu psu

Voditeljica: Nevenka Šuvajić

Karlo Mlinar, X. gimnazija „Ivan Supek“

Antonio Amurri: Suprug(a) gundalica

Voditelj: Andrea Kosović

Lara Krušelj, X. gimnazija „Ivan Supek“

Ranko Marinković: Glorija

Voditeljica: Andrea Kosović

NAGRAĐENI

Pojedinačni dramsko- scenski nastupi učenika srednjih škola

**Leopold Rotim, Srednja škola
Sesvete**
Ante Tomić: Oooooojjj!
Voditeljica: Leda Franić

**Vid Ćosić, Obrtnička škola za
osobne usluge**
Milan Begović: Bez trećega
Voditeljica: Marina Duplić

**Arijana Prekazi, Gimnazija Lucijana
Vranjanina**
Ivana Simić Bodrožić/Diana Herak
Jović: Hotel Dunav
Voditeljica: Diana Herak-Jović

Ivan Čuić, V. gimnazija
Mak Dizdar: Slovo o smijehu
Voditeljica: Vesna Muhoberac

**Zvonimir Medvidović, Hotelijsko-
turistička škola u Zagrebu**
J.D. Salinger: Lovac u žitu
Voditeljica: Dragica Nemeć

Tanja Abazi, Klasična gimnazija
Dorta Jagić: Rat u tramvaju broj 11
Voditelj: Dario Budimir

**Emina Omerović, X. gimnazija
„Ivan Supek“**
Moliere: Kaćiperke
Voditeljica: Andrea Kosović

Skupni dramsko- scenski nastupi

učenika srednjih škola

Dramska skupina XI. gimnazije

M. Perkušić: Na Badnju večer

Voditelj: Matija Grgat

Dramska skupina Veterinarske škole

G. Jurić: Uvod u opću situaciju

Voditelj: Gabrijel Jurić

Dramska skupina Gimnazije Tituša Brezovačkog

Učenički rad: Zašto je Zemlja okrugla

Voditeljica: Sandra Vukić Gjeldum

Dramska skupina Prirodoslovne škole

Vladimira Preloga

Skupni rad učenika: Od kolijevke pa do groba...

Voditeljica: Svjetlana Jeleč

Dramska skupina Srednje škole - Centar za odgoj i obrazovanje

M. Krleža: Ni med cvetjem ni pravice

Voditeljica: Jadranka Bižić

Dramska skupina Linigre

Skupni rad učenika: Princeza

Voditelj: Denis Patafta

Dramska skupina Graditeljske tehničke škole

Učenički rad: Glava u smeću, kuna u džepu

Voditelj: Ante Kekez

Dramska skupina Gimnazije Lucijana Vranjanina

Učenički rad: Da mi je znati...

Voditeljica: Dragica Dujmović Markusi

Dramska skupina XIII. gimnazije

Skupni učenički rad: Priroda i društvo

Voditeljica: Ana Đorđić

Dramska skupina ŽOG Družbe sestara milosrdnica

H. Marić: Vrijeme je, zar ne ?

Voditeljica: Helena Marić

Dramska skupina II. gimnazije

Euripid: Elektra

Voditeljica: Ana Širinić

Dramska skupina V. gimnazije

Razni autori: Broj-a-lica

Voditeljica: Vesna Muhoberac

Dramska skupina Hotelijersko-turističke škole u Zagrebu

Lj. Lež-Drnjević: Ti i ja ili sve je bolje od šutnje i straha

Voditeljica: Ljiljana Lež-Drnjević

Dramska skupina X. gimnazije „Ivan Supek“

A. Amurii: Kako ubiti suprugu

Voditeljica: Andrea Kosović

NAGRAĐENI

Skupni dramsko- scenski nastupi učenika srednjih škola

Dramska skupina I.gimnazije

M. Begović: Kvartet

Voditelj: Ivan Janjić

Dramska skupina III. gimnazije

S. Bilić: Koji film sad vrtiš u glavi

Voditeljica: Maja Ilić

Dramska skupina Srednje škole Sesvete

S. Kane: 4.48

Voditeljica: Leda Franić

NAGRAĐENI*

Samostalni novinarski radovi

učenika srednjih škola

*svi prijavljeni radovi su i nagrađeni

Biti svoj i biti nečiji

(Ana Karenjina - jučer i danas)

„Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način.“

Već prvom rečenicom pisac nas uvodi u srž problematike - in medias res- odmah naglašavajući da, kao i inače u životu, postoji najčešće jedan način da stvari činimo ispravno, dok nam se za pogreške otvara pregršt krivih skretanja i stranputica.

Vidimo da je prije svega *Ana Karenjina* roman o životu i svim njegovim različitim aspektima. Zato ćemo krenuti od tamo gdje život počinje - a život počinje u obitelji, dok opet obitelj počinje u braku, brak u ljubavi, a ljubav u odricanju. No ono što napisano na papiru djeluje jednostavno, u stvarnosti teško zaživljava.

Tolstoj nam prikazuje rusko aristokratsko društvo kasnog devetnaestog stoljeća u kojem su redom ocrtani svi sami propali brakovi. Najbolje se to vidi na vjenčanju Levina i Kiti kada, ulazeći u misli sporednih likova, saznajemo da su i ti - danas otuđeni supružnici - na dan svojega vjenčanja bili zaljubljeni i puni nada, nada koje su propadale kako je vrijeme teklo dok se na kraju nisu predali i samo pustili da se stvari događaju same po sebi. U taj opis uklapa se većina brakova- Doli, saznajući o muževoj nevjeri, nakon prvotnog šoka mu oprašta. Ali nije to bio oprost, to je bila prekretnica - led je probijen i oboje su (Doli i Oblonski) znali da je taj takozvani oprost bio napokon odustajanje od braka. I sad su i oni kao i većina drugih nastavili živjeti otuđeni - ona svjesna da ju on vara, on svjestan da ona to zna, oboje u nijemom dogovoru održavajući privid normalnog braka da zadovolje neka umjetna društvena pravila. Tako su i oni postali dio predstave u kojoj svi sve znaju, a opet i dalje glume jer im je lakše ne suočavati se s istinom. Tu vidimo društvo kao jedan ogroman teret, društvo koje postavlja ljudima očekivanja koja su nedostižna i zato ih unesrećuje, a rezultat svega toga je da svi žive u jednoj ogromnoj laži, osuđujući na drugima ono što i sami čine.

Napokon tu se nađe Ana Karenjina, preiskrena i suviše prirodna da robuje tim istim okovima koje društvo nameće, i ona se odlučuje istupiti i napraviti ono što se nitko drugi nije usudio - prekinuti tu laž. I zato ju je društvo još više osudilo - jer se usudila skinuti masku i jer su u toj ženi, ženi koja je izgubila svoj ugled i dostojanstvo, ugledali - sebe.

No krivo bi bilo osvrnuti se samo na vanjske utjecaje kad su upravo oni unutarjni i individualni oni ključni. Osvrnimo se na „brak“ Ane i Vronskog. Rekli smo još na početku da je za brak potrebna ljubav, koju su oni bez sumnje imali, ali ono što je na kraju postalo uzrokom sloma njihova „braka“ bilo je odsustvo odricanja. U tom vremenu kad je, mogli bismo čak reći, u modi bilo biti originalan i svoj, odricanje je bilo posebno težak zadatak. Ali suživot bez odricanje je nemoguć, jer suživot je brisanje granica između dva bića, zaboravljanje na riječi „moj“ i „tvoj“, od tog trenutka čovjek treba biti spreman na „mi“ i na „naše“. A možda je to još teže jer vrijeme kad ljudi najčešće ulaze u brak je upravo vrijeme kada napokon počinju dobivati ideju o tome tko su, što vole, što žele, što imaju... I onda upravo u trenutcima kada postanemo ono što jesmo, kada postanemo pojedinci - individue, upravo tada se od nas traži da se toga odrekujemo. Možda je baš negdje u tome skriven temelj uspješnog braka - naći ravnoteži između vjernosti sebi samome i pripadnosti nekome drugom. Osobine poput ponosa, tvrdoglavosti, sumnjičavosti, nepovjerenja, uvijek vrebaju iz prikrajka. Svađe umjesto da završe popuštanjem i kompromisom, završavaju pobjedom i porazom (kako se to dogodilo kod Ane i Vronskog), rađa se rivalstvo, a svaka izgovorena rečenica samo je dio natjecanja. Brak na taj način postaje ratna zona. I sve dok postoji natjecanje i ne postoji ravnopravnost, ne postoji ni suživot. I nakon svega, opet kao i u prvom slučaju, dolazi do otuđenja, a to je početak kraja. S druge strane, gledajući na brak Levina i Kiti možemo vidjeti kako se oni drukčije suočava-

ju sa situacijom. Oni su spremni na odricanje, na kompromis. Sve što ih muči rasprave -s ciljem da olakšaju onome drugome, a ne da netko od njih pobijedi u svađi. A opet, u braku koji je prema sve-
mu što smo do sada zaključili upravo onakav kakav treba biti, imamo Levina koji je na pragu samo-
ubojstva. I sad opet vidimo raznolikost života, jer ono što prijete ovom braku, sasvim je drugačije
prirode. Ovaj put su to Levinova filozofska promišljanja o životu, nedostatak smisla u svijetu koji ga
okružuje. Srećom Levin dolazi do prosvjetljenja i on izlazi iz krize. I tu knjiga završava, ostavljajući
njihov brak da visi u zraku.

I što na kraju zaključiti? Jesu li oni upjeli? Jesmo li napokon doživjeli ijedan sretan brak, vidjeli
začetak sretne obitelji o kojoj pisac govori već u prvoj rečenici? I tako, svaki put kad smo čitajući
ovu knjigu pomislili da shvaćamo koju nam poruku pisac šalje, pomislili da smo saznali opću formu-
lu za „pravi put“, pisac bi nas iznenadio nekim sasvim drugim problemom koji na sve ono prije baca
drugo svjetlo, onemogućivši nam tako da napravimo od života šablonu - upravo u toj neočekivano-
sti prepoznaje se životnost romana, baš zbog toga on djeluje tako realno. Gledajući unatrag na ovaj
roman, mogli bismo reći da nam pisac kroz Levinove pokazuje pravi način suočavanja sa bračnim
životom, a kroz Karenjine i Oblonske primjere propalih brakova. Možda to zaista i jest bila njegova
početna namjera, ali ponirući dublje nailazimo da naglasak ove priče nije bio toliko u moraliziranju,
nego u tome da natjera ljude da suosjećaju, a ne osuđuju. Moral je varljiv, ono što je danas moral-
no, možda će jednog dana biti osuđeno sa zgražanjem. Jedino što možemo činiti sa sigurnošću da
ne griješimo jest imati razumijevanja za čovjeka.

Život je raznolik, šaren, zbrčkan, pun sitnica i slučajnosti kojima se vječito trudimo dati smisao,
a rijetko uspijevamo. Objasniti ga je nemoguće, naučiti kako ga savršeno živjeti još manje. Ali ne
moramo sve znati obrazložiti riječima, pa čak ni mislima, ponekad je dovoljno da samo osjećamo.

Jer one stvari koje su vrijedne toga da nam budu skrivene, nećemo pronaći logikom.

Andrijana Brkić, 4. razred

V. gimnazija

Voditeljica: Smiljana Karlušić Kožar

Marin Regović, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

RAZGOVOR S DR. SC. DANIJELOM LABAŠEM, PROFESOROM NOVINARSKE ETIKE I OSNOVA KOMUNIKOLOGIJE NA HRVATSKIM STUDIJIMA

Face(book) to Face(book)

„Volio bih kada bi se mladi više fizički družili jer nema ljepšega iskustva od biti zajedno, ali u stvarnosti.“

Facebook je postao neizostavna pojava u mom životu, onoliko neizostavna koliko je prije samo nekoliko godina bio mobitel, a prije njega fiksni telefon. On je glavno sredstvo komunikacije, pruža mnogo mogućnosti, jednostavan je za korištenje, a besplatan. Međutim, ponekad (iako vrlo rijetko) otkrijem da netko nema profil na *fejsu* i taj uistinu veliki problem odlučim odmah riješiti, jer mi se čini da oni koji nisu na FB-u trpe od nedostatka života, koliko god to zvučalo paradoksalno. Osim toga, ako nekoga natjeram da napravi račun na *Facebooku*, uštedjet ću brojne kune koje bih inače potrošio na SMS-ove i pozive (iza svakog čina stoji neki sebični motiv). Problem se javlja kad mi taj netko postavi vrlo jednostavno pitanje: „Zašto?“ I zaista - zašto? Jesam li i ja samo podlegao općoj pomami za novim oblikom komunikacije, je li u pitanju samo moda ili je *Facebook* ipak nešto više?

Kako pitanja ne bi ostala bez odgovora, odlučio sam o toj temi popričati sa stručnjakom - dr. sc. Danijelom Labašem, profesorom na Hrvatskim studijima.

Profesor ste Osnova komunikologije pa vjerujem da ste se već bavili pitanjem zašto je *Facebook* toliko popularan.

Reći ćete da se šalim, ali moj bi prvi, spontani odgovor bio: *Facebook* je popularan zato što je - popularan. Hoću reći, zato što je razvikan, moderan i suvremen. Nadasve zato što je privlačan. Dobro je osmišljen i, premda pripada virtualnome svijetu, kao da nudi mogućnost stvarnoga druženja sa svima koji su u tom času s nama „na mreži“.

Počeli ste s dobrim stranama. Ipak, čuje se i mnogo prigovora na ovakav oblik komunikacije. Možemo li uopće govoriti o pravoj komunikaciji?

Kada govorim o *Facebooku*, rado citiram poznatoga televizijskog voditelja Roberta Knjaza koji je upozorio da nam je danas komunikacija s *face to face* prešla na *Facebook to Facebook*. Dakako, takvo stanje ima svojih pozitivnih i negativnih strana. Ipak, *Facebook* je doista koristan, ne samo kao komunikacijska nego i socijalizacijska, društvena mreža. Osim toga, ne bismo smjeli nikako zanemariti ni činjenicu da je *Facebook* važan jer se njime danas služi više od 400 milijuna korisnika diljem svijeta.

Što tjera tako velik broj ljudi, posebice tinejdžera, da tijekom većine svog slobodnog vremena, a često i u školi, na kavama i sličnim društvenim događanjima, budu spojeni na *Facebook*?

Facebook je postao ne samo sredstvom socijalizacije nego i sredstvom zabave, pa ga neki mladi tako i doživljavaju i koriste. I dok je kod nekih to još uvijek bezazleno i tek ispunjavanje dijela slobodnog vremena, u kojemu se bave i drugim stvarima, kod nekih se mora upozoriti i na moguću ovisnost. Nerijetko čujem da su se tinejdžeri dogovorili kako će se „naći na *fejsu*“ nakon škole. Mene, koji sam navikao na tradicionalnije vrste susreta, to zna začuditi. Osobno bih volio kada bi se mladi više fizički družili, jer nema ljepšega iskustva od biti zajedno, ali u stvarnosti. Što će nam *fejs* kada smo već zajedno, kada se ionako družimo?

Osim ovisnosti o virtualnom svijetu često se govori i o gubljenju privatnosti na *Facebooku*. Što mislite o tome?

Dakako da postoji negativan utjecaj na privatnost. To pitanje zaslužuje posebnu pozornost, posebno danas kada nas mediji doslovce teroriziraju privatnošću sve većeg broja ljudi, posebno onih

s takozvane estrade. Mnogi adolescenti ne prave razliku između stvarnog svijeta i svijeta medija. Ponekad se čini da žive u virtualnom svijetu u kojemu si dopuštaju i one stvari koje si u stvarnim životima ne bi nikada dopustili. U svakodnevnome životu, osim s intimnim prijateljima, ne govore tako otvoreno o sebi, svome identitetu, željama i problemima, kao što je to slučaj na *Facebooku*. Njihova otvorenost i pretjerano iznošenje jako osobnih podataka graniči s naivnošću, kao da previše naivno pomišljaju kako im je dovoljna zaštita od svih i svakoga, pa i od njih samih, zaslon na računalu. A to nije tako.

Kako se onda zaštititi?

Vrijedi, kao i uvijek, preporuka: budite oprezni, kao što ste oprezni i u stvarnome životu, recimo u druženju, kada izlazite pa upoznajete nove i nepoznate ljude. Kao što u tim prilikama ne nailazite uvijek na dobronamjerne osobe, ni na *Facebooku* ne morate nužno naići na dobronamjerne virtualne sugovornike.

Čini mi se da *Facebook* olakšava širenje mržnje. Kakva su Vaša iskustva?

Na žalost, tako je. Nova komunikacijska sredstva, osim niza pozitivnih strana, imaju i one negativne. Jedna od njih je upravo i širenje mržnje putem interneta. I kod nas se našao „tamo netko“, dakako anonimno, koji je otvorio profil na *fejsu* „Ljudi kojima Luka Ritz ide na živce“ i odmah stvorio grupu koja je ubrzo imala više stotina članova. Zastrašujuće je što je učlanjivanje u tu morbidnu grupu raslo iz minute u minutu, no još je gore što je administratori nisu odmah zabranili jer je bila prepuna govora mržnje i poticala na nasilje. Istina je da je internet velika mreža i da se mnoge kukavice mogu skrivati iza lažnih profila i upravo takva mogućnost „igranja skrivača“ jedan je od velikih nedostataka *Facebooka*.

Kakvo bi onda ponašanje trebalo izbjegavati?

Još je Aristotel rekao da u svemu tražimo „zlatnu sredinu“. Nađimo je i na ovome području i ne priklanjajmo se nikakvim ekstremima, onima koji nas nagovaraju da vrijeđamo druge ili nas potiču na agresivno i neprihvatljivo, neetično ponašanje. Najbolje se voditi poznatim pravilom: „Ne čini drugome što ne želiš da drugi učini tebi.“

Iako su rijetki, ipak postoje tinejdžeri koji nemaju otvoren profil na *Facebooku*. Jesu li zbog toga pomalo isključeni iz društva?

Ja ne bih bio tako radikalno, osobito zbog toga što postoji toliko drugih načina da se bude u društvu tako da *Facebook* možemo smatrati samo jednim od njih, ali nikako presudnim. Nije dobro, pa ni pametno, nijednom mediju pripisivati obilježje „božanskoga“. *Facebook*, kao i ostale medije, treba demistificirati. Treba jasno naučiti da oni predstavljaju stvarnost, ali nisu stvarnost, posebno nisu sva naša stvarnost. Jer, naša je stvarnost puno bogatija. Dijelom ju tvore i mediji, ali samo dijelom, ne u potpunosti.

Osim za svakodnevnu komunikaciju *Facebook* služi i za informiranje ljudi. Kakva je njegova uloga na tom polju u usporedbi s masovnim medijima, novim i starim?

Mnogi se pitaju moramo li se bojati tehnoloških inovacija ili nam se pribojavati demokratske, jezične i kulturne razine današnjih medija. Postoje oni koji misle da internet općenito, pa i *Facebook*, predstavljaju potencijalne ili stvarne prijetnje tradicionalnim medijima. Tradicionalni mediji optužuju internet da uništava kvalitetu informacija širenjem neutemeljenih, nepouzdatih, lažnih i neprovjerenih informacija, da se često potkrada rad drugih kako bi se nezasluzeno zarađivalo te da se svako sučeljavanje svodi na agresivne i nasilne polemike, osobito na forumima. Izvan svake je sumnje da je svaka ova optužba barem dijelom utemeljena. No, jesu li zaista nove tehnologije uvele ovu vrstu devijacija u informativni sustav? Zar sve ove devijacije nisu već solidno ugniježdene u tradicionalnim medijima?

A tko je za takvo stanje odgovoran? Ili bi trebao biti odgovoran?

Odgovornost je na svima: na tradicionalnim medijima jer se, općenito gledano, boje modernosti, a u odnosu na svemrežje često su površni pa informacije što se nalaze tamo ne smatraju važni-

ma. Odgovornost je također i na blogerima i svim „prosumerima“, proizvođačima i konzumentima, vijesti na mreži. Na kraju, ne možemo odgovornosti osloboditi ni tržište i one koji na njemu djeluju. Ono što će spasiti novinarstvo i medije, bez obzira na to kojom se tehnologijom služili, bit će etika odgovornosti, korektnosti, kvalitete, etika istine. Onako kako je napisao Mark Bowden: „Dobro novinarstvo je strahovito moćno točno zato što ne traži moć. Ono traži istinu.“ Zato budućnost informacija i medija moraju biti, bez obzira na konvergenciju medija, bez obzira na nestajanje starih i nastajanje novih jezika i suvremenih trendova, vjerodostojnost, povjerenje i istina.

Antonio Dominik, 3. razred
III. gimnazija,
Voditeljica: Maja Ilić

Laura Barić, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

KULTURNA BAŠTINA ISTRA POVEZUJE VILE, ŠTRIGE, KELTE I ATILU

ISTRA – TERRA MAGICA, TERRA INCOGNITA

Upoznavanjem kulturnog naslijeđa do boljeg razumijevanja kulturnog identiteta

Često se pitamo: „Kamo putovati?“

Dok kao turisti lutamo svijetom u potrazi za odmorom, zabavom ili upoznavanjem svjetskih čuda, ljepote vlastite baštine ostaju nam neotkrivene. Postajemo svjesni da je za nas idealno ono mjesto kojemu se želimo ponovno vraćati.

Legendfest u Pićanu

Srednjovjekovni istarski gradić Pićan sa svojim zaštićenim krajolikom smješten je na brežuljku s pogledom na kotlinu iz koje se naglo uzdiže najviša istarska planina i Park prirode Učka. Zbog različitosti podloga lapora i vapnenca to je područje karakteristično po neobičnom krajoliku koji ukrašavaju potočne doline formirane u pjeskovitim laporima i slojevima vapnenačkih sedimenata.

Od 2005. godine krajem srpnja u Pićanu održava se „Legendfest“, festival narodnih priča, legendi i mitova Istre. U redovitim dolascima na „Legendfest“ osjetio sam želju, a temom festivala 2010. godine „Kelti u Istri“ dobio i prigodu sudjelovati u tom bajkovitom događaju.

Kelti osvajaju Istru

Svake godine tamo stižu umjetnici iz cijele Hrvatske i svojim umijećima sudjeluju na festivalu. S njima se mistična bića spuštaju iz svojih staništa - litica, uzdižu iz pećina, izranjaju iz jezera, jezde iz šuma i oblaka i prebivaju u Pićanu. Tada nestaje granice između stvarnosti i fantastike, a neobični se stvorovi pojavljuju iza svakog ugla. Lokalni stanovnici i animatori preobučeni u kostime vila i vilenjaka, štriga i štriguna, Kelta i vitezova vode posjetitelje na trodnevno putovanje kroz svijet mitova i legendi u prirodnom dekoru čarobne zemlje Istre. Tih se dana u Parku sv. Nicefora, Barunovoj palači, ispred katedrale i drugim lokacijama mogu pogledati predstave za djecu i odrasle, izložbe slika i fotografija mitološke tematike, revije srednjovjekovne mode, sudjelovati u likovnim i radionicama keltskog nakita, glagoljice i streličarstva te poslušati istarsku etno - glazbu ili pripovjedače bajki za djecu i odrasle.

Legendfest poster

Čarobni napitak - biska

Posebna zanimljivost petoga po redu „Legendfesta“ bila je gostovanje Huma, najmanjeg grada na svijetu, kojega su, prema legendi, izgradili divovi kada su gradili gradove u dolini rijeke Mirne. Iskoristili su preostalo, malobrojno kamenje i sebi za „gušt“ (dobacujući se pritom čekićem s brda na brdo) sagradili minijaturni grad. Hum je predstavio pripremanje slavne biske po keltskom receptu starom više od dvije tisuće godina, koji je u Istri sačuvan u zapisu na glagoljici. Biska je domaći naziv za imelu (*Viscum album*), a čudesna je biska domaća rakija koja se priprema od komovice, imele i tri vrste trava.

Nakon toga je Društvo psihologa Istre svojom radionicom o nastanku mitova (samo nakratko) vratilo prisutne u realnost.

Tom prigodom partner festivala u Novigradu bio je „Astro party Lunasa“. Prvoga je kolovoza na Velikom trgu i u Parku Novigradske biskupije, na večeri proslave drevnog keltskog kalendara, uz pogašenu gradsku rasvjetu i ambijentalnu glazbu održano znanstveno-popularno predavanje Zvezdarnice Višnjan i astronomsko promatranje nebeskih tijela. Također je prikazana projekcija fotografija i prezentacija mog istraživačkog rada o Keltima.

Istarske „štorice“

Stari istarski zapisi i legende svjedoče o važnom mjestu religijsko-mitološkog aspekta u životu starosjedilaca. Postoji legenda o osnivanju Pićanske biskupije, pete u ranokršćanskom svijetu. Car Konstantin Veliki u 4. je stoljeću odlučio sagraditi crkvu kao počivalište za posmrtni ostatke kršćanskog prvomučenika sv. Nicefora. Naredio je da se crkva sagradi na mjestu gdje će se postaviti jedrenjak na koji je ukrcana škrinja sa svečevim relikvijama. Jedrenjak se, prepušten vjetru i morskim strujama, zaustavio na strmim obalama istočne Istre. Kako je mjesto bilo nepogodno za gradnju, škrinjica je natovarena na magarca i odlučeno je da se crkva izgradi tamo gdje magarac prvi put stane. Tvrdoglava je životinja teglila, prešla Učku i zaustavila se u Pićanu, gdje je crkva sagrađena.

Atila - Bič Božji skončao na Božjem polju

Jedna od najzanimljivijih legendi iz Istre je ona o hunskom vojskovođi Atili - Biču Božjem, koja nam odaje zbog čega diljem Istre portale mnogih crkvi krasi kamene, okrunjene glave, sa psećim ušima i isplaženim jezikom. Atila je sa svojim hordama sredinom 5. stoljeća poharao Rimsko Carstvo. Razrušio je po Istri mnoge dvorce i gradove, „zgorija svu Istriju, samo je ostala okoli Motovuna jena hiža i jedan veli dub“. Ali, kada je stigao pod Grožnjan i triput zalajao, kao znak naredbe za napad, zvana na grožnjanskom zvoniku sama su zazvonila i Atila nije mogao naprijed. Ubrzo zatim zloglasni Atila skončao je život na Božjem polju kod Vižinade, kada ga je jedan pastir praćkom pogodio u „slipo oko“. Na tom je mjestu danas svetište, a kamena glava Atila krasi portal gotičke crkve sv. Marije iz 15. stoljeća, kao upozorenje svim okrutnim osvajačima. Njegov lik s ljudskim i životinjskim karakteristikama podsjeća na fantastična bića „psoglavce“, koje je Vladimir Nazor uzeo iz bogate istarske mitologije i utkao u svoje stvaralaštvo.

Atila sa psećim ušima i isplaženim jezikom iznad portala crkve sv. Marije

Legende i vjerovanja upleli su u istarski folklor svojim dolaskom i Slaveni, čiju duhovnu baštinu prepoznajemo u nazivu obližnjeg brda „Perunčevac“, prozvanog po slavenskom bogu Perunu, ali i u tisućljetnom štovanju Svantovida od kojega potječe kršćanski Sveti Vid.

Bratimljenje s istarskim vilama

O vilama su ispričane najljepše istarske narodne priče. Ako je neko dijete odlutalo u šumu i spasile ga vile, ono se s njima pobratilo i postalo vilenjak. Kraljević Marko je svoju nepobjedivost u borbi s Turcima dugovao upravo bratimljenju s vilama. I danas se pjeva po Istri: „Kad neprijatelj zaprijeti, kraljevića će Marka probuditi njegova nevjesta vila Ravijojla, zajahat će on svoga Šarca i u pratnji vila doći osloboditi svoj narod“.

Uz istarske „štorice“, zadnjih se dana srpnja rijeke turista u uskim ulicama Pićana s osmjehom i bez straha susreću s vilama. Samo se poneko dijete pri susretu s njima jače stisne mami uz ruku jer, po predaji, vile mogu uistinu vidjeti samo oni čista srca.

Domagoj Šegregur, 3. razred

VII. gimnazija

Voditeljica: Adrijana Markon-Jurčić

ZLOSTAVLJANJE

Kada želiš pomoći, a ne možeš

Zlostavljanje, maltretiranje, nasilje. Svakodnevno slušamo o tome. Razmislite! Koliko puta vam je netko spomenuo da se osjeća zlostavljano, a vi ste to jednostavno „izbrisali” iz glave? Pogledajte li bolje, primijetiti ćete da se svakodnevno susrećemo s nasiljem, bilo na ulici, u školi ili trgovini. Kao da je postalo popularno. Nekada su mračna i osamljena mjesta bila najopasnija, ali sada se već moramo boriti na svakom koraku. Situacija je postala zabrinjavajuća.

Uvijek su uz vas ljudi koji sve to gledaju. Ne samo da gledaju, već vide. Vide što se događa, ali svejedno okrenu glavu i odu svojim putem. Zašto su nas roditelji tako učili? „Ne miješaj se, ne tiče te se, makni se od toga!” Zar bismo mi htjeli da se netko tako makne kada nama zatreba pomoć? Kada smo očajni u pokušajima bijega od tog svakodnevnog nasilja, a nitko u blizini nije spreman pomoći? Naravno da ne bismo! Ja ne bih sigurno. To je jedan od najgorih osjećaja, kada ti očajno treba pomoć i osjećaš se osamljenije no ikad, a nitko ne priskače. Taj osjećaj jada i praznine. Kada želiš pobjeći, a ne možeš. Kad se osjećaš poniženo i nisko.

Zašto stoga ne počnemo gledati na takve situacije iz svoje perspektive? Zašto ne uvedemo promjene u naše društvo? Društvo koje se ne može nazivati društvom. Društvo u kojem svakodnevno ubiju nekog maloljetnika jer se ističe. Svi smo čuli i čitali o Luki Ritzu, dečku čiji je život završio krivnjom tinejdžera podivljalih hormona. Da, oni su smatrani djecom. Njih se gleda kao da su samo malo hrabriji dečkići iz kvarta koji vole biti nasilni prema drugima, no i dalje se njihova „izraženost” smatra neznatnom. Ali jednog dana oni će se ohrabriti i otići korak dalje, dva koraka dalje, u nedogled, dok se još jednom nevinom prolazniku ne „dogodi” smrt.

To je tek dio velikog nasilja u našem društvu. A što je s onim skrivenim iza kućnih vrata? Što je s čestim zlostavljanjem žena i djece? Ono je još gore. Njihov je život obilježen, a njihova psihička stabilnost narušena. Za većinu takvih situacija ni ne znamo, no i kada znamo, ne činimo puno. Trebali bismo! Zar je to jadno dijete krivo? Zašto je ta žena zaslužila takvo nepoštovanje? Zato što je žena? Izašli smo iz tog primitivnog doba, nasilje bi trebalo prestati, a ne napredovati. Ne znam kako vi reagirate kada čujete ovakvu priču, ali ja sam uistinu bijesna. Kada čujem da je netko proživio nešto ovako užasno, a da se nitko nije našao u blizini, zaista sam ogorčena. Ne samo na te ljude koji nisu poduzeli ništa, a mogli su malom gestom učiniti puno, već i na te nasilnike koji se smatraju važnim na našoj društvenoj ljestvici. Ne razumijem zašto im to dopuštamo!

Moj poziv stoga je da probudimo u sebi suosjećanje koje imamo kao ljudska bića. Budimo ljudi koji će pomoći i koje će zbog toga cijeniti. Ne budimo jedni od onih koje nije briga. Makar pomogli jednoj djevojci u parku, jednom djetetu u tramvaju, jednom dečkiću na ulici, samo nikako ne okrećimo glavu. Jednom će i nama zatrebati pomoć, a ako do onda ne poboljšamo ovo društvo, tko će nam pomoći? Upamtimo- pojedinac ne čini velike promjene, ali može potaknuti druge, a više pojedinaca čini društvo, kojem je novina, svakako, potrebna.

Draženka Levačić, 1. razred

XVI. gimnazija

Voditeljica: Anamarija Kardum Zenebe

Maloljetne majke

Problem maloljetničke trudnoće i maloljetnih majki sve je prisutniji u svijetu i kod nas. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije 10% djevojčica iz zemalja u razvoju postaju majke do 16. godine, odnosno oko 11% roditelja širom svijeta čine djevojčice i djevojke stare između 10 i 19 godina. WHO upozorava na čitav niz opasnosti za zdravlje djevojčica-majki, ali i njihove djece, s obzirom na to da nisu ni fizički ni psihički dovoljno razvijene.

Maloljetničkom nazivamo trudnoću adolescentica između 15 i 19 godina. Možda bi bilo bolje takvu trudnoću nazvati adolescentskom, jer ako trudnica ima 18 godina u Hrvatskoj nije maloljetna, ali je još uvijek adolescentica. Maloljetničke trudnoće su još uvijek gorući problem u Hrvatskoj, upozorava Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI) pa je spolni odgoj u školama zaista nužan, kao i organizacija savjetovališta za mlade o reproduktivnom zdravlju. Trebalo bi, kaže psihologinja Sanja Cesar, napraviti i protokol o postupanju kod maloljetničke trudnoće, koji bi definirao što u tim slučajevima treba raditi škola i ostale institucije.

Statistički podatci ukazuju prosječan početak spolnog života djevojaka sa 17, a dječaka sa - 16 godina. To nas možda iznenađuje jer iz iskustva znamo da djevojčice prije sazrijevaju i da već u osnovnoj školi počinju hodati sa starijim dečkima.

Poznato je da svega 40% parova koristi neki oblik kontracepcije. Hormonsku kontracepciju kod nas koristi svega oko 7%, a u razvijenim zemljama i do 40% adolescentica. Poražavajući je podatak da svega oko 27% parova koristi kondom pri prvom spolnom odnosu. To je jedan od razloga što je broj maloljetničkih trudnoća vrlo velik.. Prema izvješću Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo tijekom 2005. godine zabilježeno je 1865 poroda i još 400 legalno induciranih prekida trudnoće kod djevojaka u dobi od 14 do 19 godina. Problem se u 2006. još povećao, točnije, od ukupno 41323 roditelje, 1844 su bile djevojke između 15 i 19 godina, a majkama je postalo i 7 djevojčica od 14 godina ili manje.

Maloljetnička trudnoća je kako zdravstveni, tako i socijalni i psihološki problem. Najčešće se događa da maloljetna majka, ako nema podršku obitelji, svoje dijete potpuno zapusti, a nerijetko nakon poroda, novorođenče ostavlja u rodilištu. Stručnjaci kažu da je razlog takvoj preranoj trudnoći nedovoljno informiranje djece. Nakon što preko noći živim stvorom zamijene lutkice, mlade majke, u većini slučajeva psihički nezrele, ne znaju što učiniti zbog straha od roditelja i okoline. Od internetskih priča spominjemo desetogodišnjakinje koje su postale majke, a ima ih nekoliko diljem svijeta. Najmlađa roditelja je djevojčica koja je sa šest godina postala majka. Dijete je, sasvim očekivano, mislilo cijelo djetinjstvo da joj je majka sestra.

Očeve uglavnom nitko ne spominje. Neki dečki kada saznaju što su napravili jednostavno pobjegnu ili ucjenjuju buduće majke da moraju pobaciti, da to nitko ne smije saznati pa dolazi do abortusa, više ili manje tajno, legalno ili ilegalno.

U Zakonu o zdravstvenim mjerama Socijalističke Republike Hrvatske iz 1978. (a koji je, vjerujemo, valjan i danas) čitamo:

Prekid trudnoće se vrši na zahtjev trudne žene. Uz zahtjev za prekid trudnoće koji podnosi maloljetnica, koja nije navršila 16 godina života, potreban je i pristanak roditelja ili staratelja uz suglasnost organa starateljstva.

Prema tome, roditelji maloljetne trudnice odlučuju o trudnoći svoje kćeri koja nema punih 16 godina, a ako se radi o trudnici koja ima 16 ili 17 godina koja želi prekinuti trudnoću, bez obzira na želje roditelja i potencijalnog oca, nitko joj to ne može zabraniti. Kad dođe do velikih problema između roditelja i trudne im kćeri, tada problem rješava centar za socijalnu skrb u suradnji s roditeljima trudnice, trudnicom i drugim kojih se problem tiče.

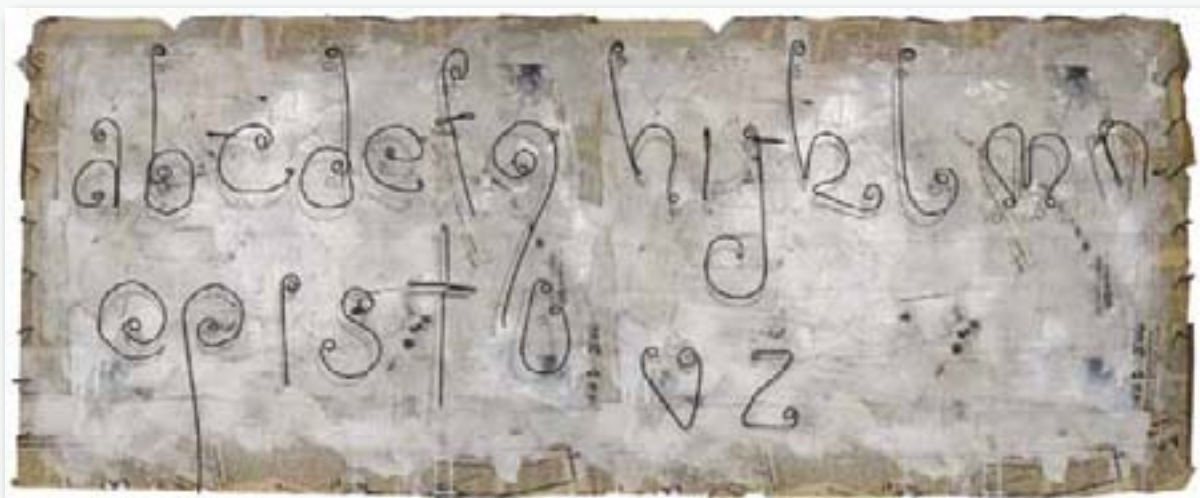
Konkretan i aktualan slučaj: petnaestogodišnjakinja je postala majka i život joj se, naravno, okrenuo naglavačke. Da, teško joj je, a tješi ju činjenica što je jedna od rijetkih maloljetnih majki koja svoje dijete odgaja s djetetovim ocem. Velika je to stvar što joj je dijete živo i zdravo, a najvažnije joj je što ima podršku svojih roditelja, a to je prava rijetkost. Naravno, žao joj je što neće imati priliku uživati u svojoj mladosti kao druge djevojke, što neće moći bezbrižno izlaziti van do kasno u noć, što će svoju punoljetnost dočekati kao majka, a ne kao dijete koje se "napokon rješava svojih roditelja". Vršnjacima ne preporuča prerane i neodgovorne spolne odnose, neka uče na njezinom primjeru.

U kratkoj anketi provedenoj u školi o spolnom odnosu srednjoškolaca, dobile smo odgovore koji pokazuju dosta zrelo i odgovorno ponašanje naših vršnjaka, odgovornije nego što to pokazuju službeni državni podaci. Većina cura nam je rekla da ne namjerava ulaziti u spolni odnos prije punoljetnosti, no bilo je i onih koje su nam priznale da su se već upustile u to, a da ih strah od trudnoće dosta opterećuje. Dečke smo pitale što bi napravili da im cura ostane trudna. Puno njih se jako iznenadilo kada smo im postavile tako delikatno pitanje, te nam nisu znali ili htjeli dati odgovor. Neki su, puni sebe, rekli da se to ne će dogoditi jer se znaju čuvati. Kad smo inzistirale na pitanju: pobačaj ili bijeg, samo je manjina odgovorila da često o tome razgovaraju sa svojim curama, i da ih nikada ne bi napustili, čak i da odluče zadržati trudnoću.

Lijepo bi bilo da je sve to stvarno istina, što bi značilo da će biti vrlo malo neželjenih trudnoća i nepromišljenih porođaja.

Velika većina mladih nedovoljno je upućena u probleme koje donosi maloljetnička trudnoća. Iako ima zaista puno priča na internetu, adolescenti svoje slobodno vrijeme radije provode na Facebook-u, nego da traže takve stvari po internetu. O ovoj bi temi trebalo češće govoriti, kako u školama, tako i u medijima. Umjesto pokoje tv-sapunice trebalo bi staviti u program emisiju koja bi govorila o spominjanim problemima mladih na njima zanimljiv način. Kad bi se to ostvarilo, sigurno je da ni gledanost ne bi drastično pala, a tko zna, možda bi se i povećala. Bio bi to prvi korak u sazrijevanju društvene klime koja je nužna da se suočimo s tim problemom i popravimo položaj na europskoj ljestvici.

Kristina Žlebečić, 3. razred
Geodetska tehnička škola
Voditelj: Nikola Butorac

Josipa Prša, *mentorica*: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

IN MEMORIAM: VESNA PARUN

Naučila nas je da je u redu plakati, da je u redu imati dušu!

U srednjoškolskom programu odavno zanemarena, prešućena, nespomenuta, iako je u njoj samoj živio buntovnički duh mladosti. Dana 25. listopada 2010. čitatelji i obožavatelji odali su Vesni Parun minutu šutnje, ne zato što je preminula, već zato što je živjela na izvanredan način, noseći križ kakav je samo ona mogla podnijeti.

Čini se, ipak, da hrvatska scena uvelike produljuje minutu šutnje, a tko zna kada će tišina biti dostojno prekinuta. Unatoč tome što dani od Vesnine smrti odmiču, njezina djela ne jenjavaju.

Uvijek iznova imamo priliku diviti se njezinoj snazi, borbenosti, a istovremeno poniznosti i prihvaćanju. Ne samo kada promatramo njezinu ustrajnost unatoč trnovitosti života, unatoč nepravdama, borbi za prava književnika, za ravnopravnost spolova, unatoč bolestima, tifusu, prijelomu natkoljениčne kosti, trombozi, kardimopatiji, unatoč tumoru štitne žlijezde... Dapače, kada je oboljela od tumora štitnjače, odbijala je operacije jer je svojim „trećim okom“ osjećala da je upravo u njemu sva kreativnost. Nije li to obistinjanje životnog poziva?

Zabavno je promatrati njen uspon u javnosti.

1947. je izdala prvu zbirku pjesama „Zore i vihori“. Objavilo ju je Društvo književnika Hrvatske, međutim, nedugo zatim zbirku su partijski provjereni intelektualci oštro kritizirali.

Sljedeća zbirka „Pjesme“ je uslijedila 1948., nakon čega je Vesna već puno opreznije pisala zbirku „Crna maslina“, za čije je objavljivanje bila spremna tek 1955.

Odonda je obogaćivala hrvatsku književnost, izazivala nezasićnu glad čitatelja, a i književne kritičare, koji nisu više mogli pratiti njen tempo.

Iz toga razloga, vjerojatno ne bi trebalo čuditi da je već 1982. dobila nagradu „Vladimir Nazor“ za životno djelo! Njena književnost, naša, tada je bila tek u povojima, a već onda... najbolja.

Vesna je znala da u Hrvatskoj nema što tražiti, zbog čega je često odlazila u susjedne zemlje. U jednom od intervjuja, nazvala je Zagreb svojim mrtvozornikom, rekavši pritom da su ju svi moćni muškarci napadali u svim ustanovama, od institucija vlasti do Društva književnika Hrvatske i HAZU. Rekla je: „Zagreb nije mjesto za ljude kao što sam ja, ljude sa sudbinama... Ovo je za pjesnikinje opasan grad.“ Svejedno, ostala je, kroatizirala svoje sugrađane, učinila ih više ljudskima. Borila se do kraja. A nadolazeće hrvatske pjesnikinje trebaju znati da je to bila nesebična borba.

I iako je dosegla vrhunac hrvatske poezije, nikad nije postala redovni član HAZU, već samo dopisni član.

Teško je kriviti njezine suvremenike, tko ju ne bi mrzio zbog talenta, hipersenzibilnosti, predanosti, samokritičnosti, ljubavi, treće dimenzije za koju njoj nisu trebale naočale, i tko ju ne bi obožavao istovremeno zbog istoga? Zaslužuje samo jednu titulu, umjetnica. Ono za što se borila, izborila se. Takve osjećaje samom pojavom ne može pobuditi svatko.

Ono zbog čega je također pridobila srca građana, a uzburkala medije i visoke književne krugove je bio nedostatak tabu tema. Politika, smrt, erotika, vjera, moral, sport... ljubav. Nije ni čudo što se gospoda pitala tko je ta žena i otkud joj na to pravo. Ali Vesna se i sama, iz puke zabave, nazivala ludom babom. Nije imala dlake na jeziku i trudila se iskoristiti svaku priliku da kritizira ono što dru-

gi nisu smjeli. Pod krinkom lude babe, kritizirala je ludu državu, a tim istim je svojoj vjernoj publici davala do znanja tko je tu lud.

No, prvenstveno je njezino srce bilo nepresušno vrelo ljubavi, po kojoj će vječno ostati zapamćena. Stekla je mnoge obožavatelje, koji su čitajući njezine pjesme uspjeli prebroditi njezine teškoće, a tim istim i vlastite. U tom stupnju povezanosti čitatelja i pisca, pisac postaje prijatelj.

Vesna se za vrijeme jednog boravka u Splitu fatalno zaljubila, iz čega se izrodila jedna od njezinih najpoznatijih pjesama „Ti koja imaš nevinije ruke“.

Način na koji se Vesna uspijeva oprostiti od ljubavi ne može nikoga ostaviti ravnodušnim.

„Ja neću nikad voditi za ruku
njegovu djecu. I priče
koje za njih davno pripremih
možda ću ispričati plačući
malim ubogim medvjedima
ostavljenoj crnoj šumi.“

I Vesna zaista nije imala djecu. Iako se može smatrati *Mati čovjekovom*, naš narod medvjeda mora iskazati zahvalnost što nam je plačući ostavila dušu na pladnju, što nas je naučila da je u redu plakati, da je u redu imati dušu...

Genijalnost koju smo samo dijelom imali priliku upoznati obilježila je modernu hrvatsku književnost. Ni u skromnoj sobi u Stubičkim toplicama, gdje je provela posljednjih 10 godina života, nije izgubila inspiraciju.

Sva priznanja i nagrade, koje je ionako predugo čekala, nisu ni približan ekvivalent njezinih vrijednosti.

No, Vesna se nikad nije žalila. U jednom životnom razdoblju, kupala se u javnim kupalištima, jer kod kuće nije imala tople vode. Naučila je, a pokušala je to prenijeti i na svoje čitatelje, živjeti bez ičega i živjeti za sve. Smatrala je da je to jedino ispravno, a ona nikad nije kršila vlastitu ljestvicu prioriteta.

Prelazila je preko vlastitog ponosa, no nije joj to bilo teško, jer je znala da samo ljubav traje zauvijek i da je dovoljno isplativo za nju živjeti.

„Ljubav presađuje moje misli
u vrtove vječnosti.“

Kao da nikad nije umrla.

Vesna Parun rođena je 10. travnja 1922. na otoku Zlarinu. Preminula je 25. listopada 2010. u Stubičkim Toplicama.

Njezini ideali žive, njezine misli presađene su u naše misli, i u vrtove vječnosti.

Hvala Vesna, prijateljice!

Sonja Agata Bišćan, 3. razred
XVI. gimnazija
Voditeljica: Anamarija Kardum Zenebe

RAZGOVOR S KATARINOM BRAJDIĆ

Novi korak u život

Katarina Brajdić, učenica 2. razreda kemijskog tehničara naše škole, 9. svibnja 2010. teško je stradala u prometnoj nesreći nakon koje joj je amputirana lijeva noga. Te nedjelje život joj se iz temelja promijenio. Sedamnaestogodišnja djevojka hrabro i odlučno nastavlja svoju životnu borbu ne dopuštajući da joj nesreća uništi mladost i sreću.

Možeš li nam ispričati što se dogodilo tog kobnog 9. svibnja?

Bila sam kod bake u Slunju. Sa sestričnom sam otišla prijatelju na rođendan. Bilo nam je super. Cijelu smo se večer dobro zabavljali, pjevali i plesali. Oko 2 sata ujutro po nas je došao moj ujak. Stali smo na parkiralište ispred bakine kuće. Otvorila sam vrata auta i iskoračila lijevom nogom van. U tom sam trenutku začula strašnu škripu kočnica i osjetila jak udarac. Počela sam vrištati od bolova. Ubrzo je došla hitna. Kao da se sve zbililo u djeliću sekunde, kao da sam sve to sanjala...

Kako si se osjećala kada si saznala da ćeš ostati bez noge?

Pa... ja sam dva dana bila u komi. Kada sam se probudila, nisam uopće znala gdje sam. Došli su doktori i počeli mi pričati neke ratne priče, kako je puno ljudi stradalo, kako su mnogi ostali bez dijelova tijela... Odmah sam shvatila o čemu se radi. Bilo je teško, neopisivo teško. Nema tih riječi kojima bih mogla opisati svoje tadašnje stanje. Šok, nevjerica, bol, očaj...i, naravno pitanje, zašto baš meni... Sjećam se da sam dva sata bez prestanka plakala. Ali, ne znam...smogla sam snage... suočila sam se sa svim što mi se dogodilo i što će se tek dogoditi. Svjesna sam da danas ne bih bila živa da sam u tom trenutku u potpunosti izašla iz auta. Dakle, živa sam i idem dalje.

Kad zaklopim oči, vidim rotirku hitne pomoći

Na tebe je golfom naletio mladi, dvadesetjednogodišnji policajac. Je li te posjetio nakon nesreće?

Ja njega poznajem iz viđenja. U zavoju je izgubio kontrolu nad autom jer je prebrzo vozio, ali i bio pod utjecajem alkohola. Policija je utvrdila da je imao u krvi 1,42 promila alkohola. Nakon nesreće vidjela sam ga dva puta. Prvi put u jednom kafiću u kojem sam bila s prijateljicama. Sjedio je dva stola dalje i kada me je vidio, okrenuo je glavu. Kada smo se drugi put sreli, prišao mi je. Bio je pijan. Rekao mi je da ne može spavati. Što mu na to odgovoriti? „Ni ja ne spavam već četiri mjeseca, nauči s time živjeti“, nekako sam promrmljala kroz zube.

Teško ti je zaspati? Imaš noćne more?

Svaki put kad zaklopim oči, vidim rotirku hitne pomoći... Nije lako...

Dugo si bila u bolnici...

Da, bilo je to dugo vrijeme. Stalno mi je netko dolazio. Naravno roditelji, rodbina, prijatelji... Ubrzo nakon nesreće posjetili su me razrednica, ravnatelj i psihologinja. Poklonili su mi laptop i jako me razveselili. Ha, ha, čak sam ubrzo na njemu napisala i dvije lektire, referat i test iz matematike. Razrednica mi je često dolazila i pomagala da nadoknadim gradivo, a svaki je dan bila u kontaktu s mojom mamom. Najviše me dirnula grupa na Facebooku koju su samo šest sati poslije nesreće osnovali moji prijatelji. Zove se „Podrška Katarini... uz tebe smo, anđele...“ Danas grupa ima oko 20 000 članova iz cijeloga svijeta. Nekako mi je to bila najveća sreća i podrška u tim teškim danima.

Sretna sam što idem u ovu školu

Četiri mjeseca poslije nesreće naša je škola organizirala koncert pod nazivom „Pomozimo Katarini“. Jesi li se iznenadila?

Već sam u lipnju znala da škola namjerava organizirati koncert, a da će prihod ići za nabavku nove proteze. Mnoge su udruge i dobri ljudi uplaćivali iznose kako bi nam pomogli. Svima im od srca zahvaljujem. Proteza koju smo naručili jedna je od najboljih modela u svijetu. Prikupili smo dovoljno novca da je kupimo i da mogu nastaviti s kvalitetnom stručnom terapijom. Ljudi iz tvrtke Otto Bock, preko koje smo je naručili, obećali su mi da ću postati njihova manekenka ako prva u Europi dobijem tu protezu, ha,ha. Rekli su mi da će izgledati kao prava noga, a meni je najvažnije da ću moći normalno savijati koljeno i hodati po stepenicama jer mi je to sada s ovom protezom jako teško. Da, moja je škola za mene 22. rujna organizirala prekrasan koncert. To ću pamtili dok sam živa. Bilo mi je jako lijepo i odlično sam se zabavila. Žao mi je samo što se nisam mogla više kretati. Svi su se bojali da se slučajno ne spotaknem i ne padnem. Atmosfera je bila odlična. Bila sam jako uzbuđena zbog svega, a najviše kad sam se morala popeti na pozornicu i „održati“ govor zahvale. Danas mi se čini da je to sve izgledalo pomalo nespretno, ali su me ljudi oko mene ohrabivali pa je tada sve bilo lakše. Tarik i Rene bili su izvanredni, Kim, s kojom idem u školu, prekrasna, a Bojan, Juraj i Vilibald neponovljivi. Naravno, najviše me oduševio Tony Cetinski. S njim sam i otpjevala jednu pjesmu. Sretna sam što idem u školu koja mi toliko puno pomaže i u kojoj su mi svi velika, velika podrška.

Kako danas napreduje tvoja rehabilitacija?

Vježbe imam svaki dan. Učim hodati bez štaka, bez, kako sam ih ja nazvala, svoje Zdravke i Milenka, ha, ha. Nekad imam osjećaj da sam malo dijete koje pokušava učiniti svoje prve korake. Najteže mi je kada su promjene vremena jer me tada jako boli.

Moja je snaga uvijek uz mene

Kako usklađuješ obveze u školi sa svim tim problemima, terapijama, bolovima?

Zbog terapija često kasnim na prve sate ili odem sa zadnjih, ali u školi su svi susretljivi i puno mi pomažu. Ponekad kolege u razredu, u najboljoj namjeri, znaju čak i pretjerati. Stalno su, pogotovo kad sam se tek vratila, nosili za mnom stolce, nagovarali me da sjednom, da se ne umaram... ali, ja se ne dam. Nisam ja navikla sjediti. Cijeli se život bavim sportom. Pa i danas...napravim dnevno pedesetak sklekova i trbušnjaka. Ponekad zaigram i odbojku...

Sada si učenica drugoga razreda. Kako vidiš svoju budućnost?

Nemam nikakvih planova. Puštam da se stvari odvijaju kako se trebaju odvijati i nekako sve prepuštam slučaju. Jednostavno živim dan po dan. Već sam rekla da se volim baviti spotrom. Dobila sam ponudu jednog prijatelja, koji je također ostao bez noge, da zaigram u jednom odbojkaškom klubu. Kada dobijem novu protezu, evo mene na odbojci, šetat ću po šumi, penjati se po stepenicama, upisati tečaj plesa...

Jako si vedra, optimistična i vesela. Otkud crpiš snagu?

Ne znam, zaista ne znam. Ne crpim je. Moja je snaga uvijek uz mene. Takva sam oduvijek bila, takva sam i danas. Iza seba sam ostavila sve one teške trenutke kada sam se osjećala jako, jako loše i kada sam se često pitala zašto sam uopće ostala živa. Nadam se da se oni neće nikada ponoviti. Pa što bih trebala? Plakati? Tugovati? Pasti u bed? Pa to onda ne bih bila ja. Ja sam izašavši tek iz bolnice, tri dana prije svog rođendana, otišla ravno u disko. Kada dobijem novu protezu, bit će to moj novi korak u život.

Marina Gojković, 1. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

INTERVJU S ANTUNOM KREŠIĆEM, AKADEMSKIM SLIKAROM

Po uzoru na stare majstore

Suvremena umjetnost nije drugo doli sama renesansa.

Antun Krešić - diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1981. godine u slikarskoj klasi prof. Šime Perića. Dobitnik brojnih nagrada među kojima i Danice hrvatske s likom Marka Marulića za osobite zasluge u kulturi. Petnaestak godina bavi se umjetničkom fotografijom.

Kada i kako ste prepoznali svoj talent?

U osmom razredu temperom sam naslikao vinograd. Bojazan da ću dobiti jedan bila je u meni vrlo snažna. Međutim, moja profesorica likovnog mi je, na moje iznenađenje, rekla: „Odličan!“ Njezina me pohvala potaknula na razmišljanje zašto sam dobio tu peticu kad se nisam dovoljno trudio i jesam li je doista zaslužio. Ohrabren tim iskustvom počeo sam razmišljati o likovnoj umjetnosti.

Što pridonosi bogatstvu boja i raskošnim pokretima na Vašim slikama? Prisjetimo se izložbe „Buenos-Aries-La boca-Tango“.

Slikanje je moja istinska potreba. A trenutak nadahnuća iznenada i neobjašnjivo zaikri, plane. Često se služim fotografijom kao podlogom, nekom vrstom bilješke, no upotrebljavam i zvuk, i video projekciju itd. Umjetnost je beskrajna energija.

Obožavam glazbu i ples. Latinoamerikanci su temperamentni ljudi. Ples je njihova potreba, izvi-re iz njihove južnjačke duše. Svi su tamo u plesu, tango se pleše na svakom koraku. Pa i naši ljudi koji godinama žive u Argentini poprimili su taj mentalitet što za potrebe turizma i zarade novca, što iz čiste vlastite potrebe prepuštaju se strastvenim zvucima argentinskog tanga.

Je li za dobru fotografiju važnije „oko“ ili umijeće vladanja fotografskom tehnikom?

Za dobru je fotografiju najvažnija duša koja gleda našim okom, a tek je onda važna tehnika. Dakle, dobra se fotografija može napraviti i bez fotografskog znanja npr. kompjutorskom tehnikom što čine majstori tog zanata.

Što ste pomislili kada ste u Australiji vidjeli Aboridžina u majici s uzorkom crveno-bijelih kockica?

On je moj prvi Aboridžin kojeg sam susreo u životu. Bilo je to u Perthu, na zapadnoj obali Australije. Zaista fascinantna doživljaj i fotografski motiv. Bio sam toliko zanesen njegovom licem i pomišlju kako ću ga fotografirati da nisam ni primijetio, a fotografija je poslije pokazala, da nosi crveno-bijeli kockasti dres s natpisom „Kranjčar 19“. Pomislih: „Niko!“

Koje biste nagrade izdvojili i zašto?

Godine 1987. bio sam jedan od idejnih tvoraca murala u Branimirovoj ulici. Predložio sam da se neugledni sivi zid, koji odvaja Branimirovu ulicu od željezničke pruge, oslika. Iako nisam bio prvi koji je predložio da se taj zid uredi, iskoristio sam povoljan trenutak i s Borisom Demurom napravio projekt. Nakon toga sam otišao u Novsku na natjecanje uličnog slikarstva međunarodnog karaktera i osvojio prvu otkupnu nagradu i prvu nagradu žirija. Međutim, od svih nagrada najponosniji sam na Danicu hrvatsku s likom Marka Marulića i ta mi je nagrada motivacija i nadahnuće za daljnje stvaralaštvo.

Možete li nam reći nešto o simbolu križa u Vašoj umjetnosti?

Slikao sam sve oblike križa. Svojim ekspresivnim i unutarnjim porivom nisam želio dočarati samo drvo, trn i krunu Kristovu nego sam sve to želio spojiti u nešto što ga čini čovjekom, i što čovjeka čini čovjekom. Danas imamo performanse i mnoge načine izražavanja gdje je potrebna i publika i kolege. Uz tih sam slika napravio i performans gdje sam upotrijebio i zvuk škripe drva, vrata i video projekciju... Bijeli papir sam raščetvorio i zamolio posjetitelja da ostanu tamo gdje jesu i da se stave u položaj tih granica i nikada više neće vidjeti onoga tamo niti će moći prijeći na drugu stranu. Pokušao sam prikazati da nikakva ideologija ne razdvaja ljude. Međutim, projekcija reflektora odozgor dala je četvrtasti simbol; imao sam simbol točke u krugu, simbol kvadrata koji kad se raščetvori ukazuje na krizu, a na kraju krajeva sve se saželo u spiralu. No kad je moj prijatelj projektirao svjetlost na stol, dolje se stvorila čudna slika na tom bijelom papiru. Krakovi raščetvorenog kvadrata na papiru pretvorili su se u kukasti križ. Zbog toga sam bio prozvan, ali sva sreća nisam zaradio zatvor. Pokušao sam prikazati da nikakva ideologija ne razdvaja ljude. Nema zapreka ni za energiju ni za ideju.

Kolika bi bila cijena Vaših djela na tržištu umjetnina?

„Slika je ono što se prodaje“, rekao je Pablo Picasso. Dakle, slikar je zanatlija. On slika ono što se tada prodaje, dodvorava se publici, on je majstor. Biti umjetnik majstor, ne znači biti maestro. Umjetnik prodaje ono što slika. Ali maestro... On se ne mijenja, ne prilagođava se publici. Pitanje je hoće li imati svoje poklonike, ali stvara bez obzira na to.

Ne, nije mi bitno koliku cijenu moje slike postižu na tržištu umjetnina. Ponekad su dimenzije mog platna velike, pa ljudi malo ustuknu razmišljajući gdje bi ga mogli staviti. Kupci prvenstveno gledaju kako će sliku postaviti na zid i za koji dio zida će ta slika odgovarati. Na aukciji je moja slika prodana za 11 000 kn što u doba recesije nije mala svota. Čak sam se malo ... onako... vidi, vidi! No, bio sam sretan zbog postignute cijene jer je novac bio namijenjen u dobrotvorne svrhe.

Zašto je suvremena umjetnost teško shvatljiva?

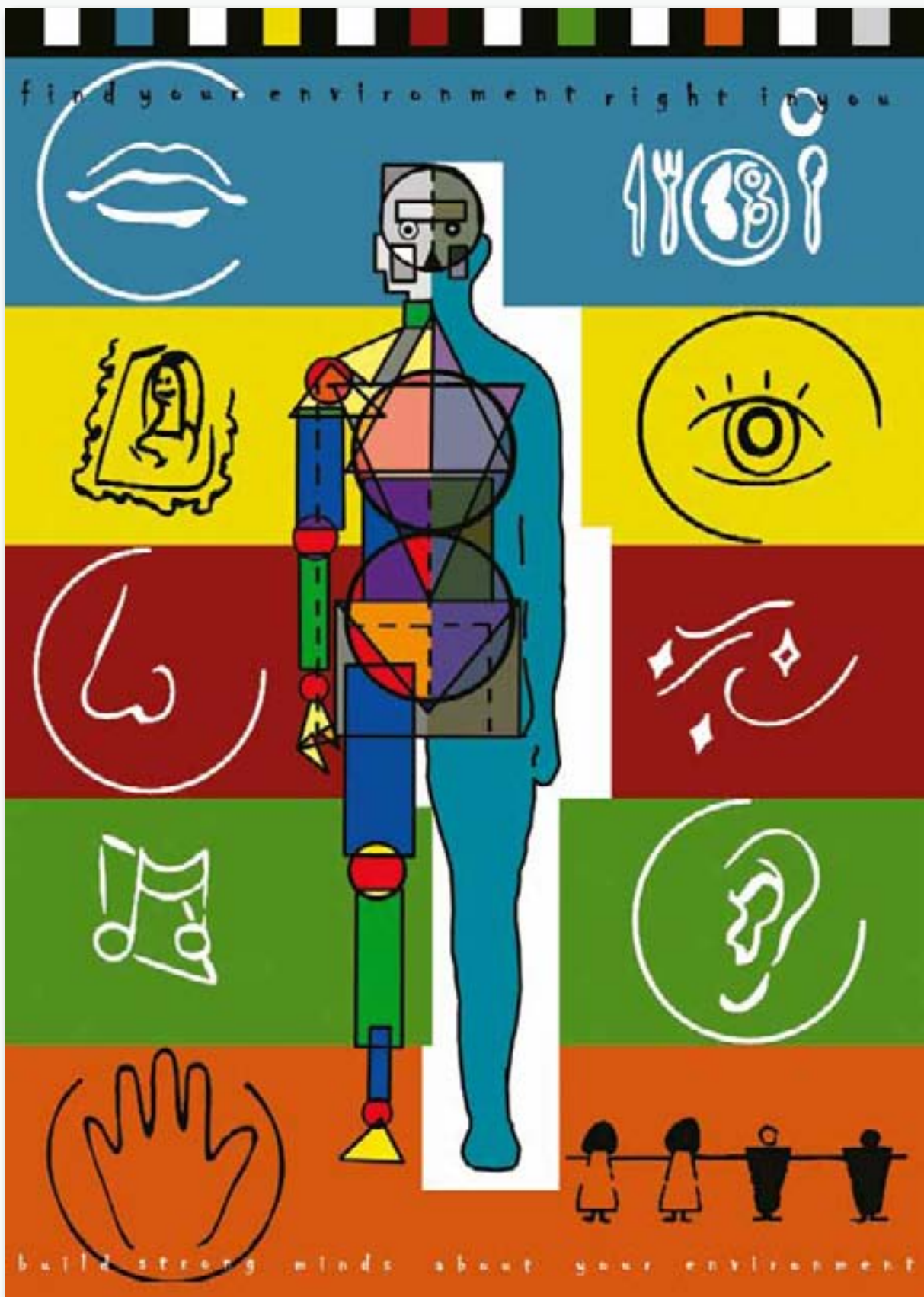
Suvremena umjetnost vam nije ništa drugo nego sama renesansa. U matematici imate čiste brojeve, to je čisto kao suza, ali kad počnu nešto složenije stvari mi kažemo da je to apstrakcija. U slikarstvu čista stvarnost je čista bijela ploha. Sve što postoji u čovjeku stvara umjetnost.

Kako se osjećate kada svoja djela predate publici?

Važan mi sud javnosti i njezin doživljaj mog slikarskog rada. Bez obzira na umjetničko iskustvo, prije svakog otvorenja izložbe osjećam tremu. Moglo bi se reći da svi umjetnici svojim djelima pišu neku vrstu biografije. I onda kada stvaramo portret nekog drugog, u portretiranoj osobi istovremeno slikamo i sebe.

Nakon stvaranja u svojoj samoći svaki umjetnik svoje djelo na kraju otkriva publici. Tada počinje istinski život tog djela, a mi umjetnici želimo da on traje što duže. Naravno, samo neka od njih žive vječno kao slike njihovih trajnih uzora, renesansnih majstora.

Danijela Božić, 4. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradska
Voditeljica: Mila Mikecin

Tea Ivković, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

IVAN HERCEG - MLADI HRVATSKI GLUMAC MATURIRAO
JE PRIJE DESET GODINA U TREĆOJ

Publika je najiskreniji kritičar

Od svake sam uloge ponešto naučio i postao bogatiji za jedno lijepo iskustvo.

Ivan Herceg još je jedno poznato lice iz naših školskih klupa. Do prije nekoliko godina on je, kao i mi danas, nestrpljivo čekao zvono za kraj sata, umirao od smijeha pod odmorima, markirao i češće se susretao sa simpatijom nego s knjigom. Danas je Ivan Herceg filmski, televizijski i kazališni glumac koji je već ostvario zapažene uloge. Većina vas ga, sigurna sam, prepoznaje s televizijskih ekrana. Sjećate ga se kao Zvonka u „Kad zvonit?“, kao Frenkija u „Cimmer fraju“, kao Kristijana Vitezovića u „Dolini sunca“, a trenutačno ga gledate kao Dinu u „Najboljim godinama“.

Okušali ste se i na filmu, televiziji i u kazalištu. Gdje Vam je najdraže glumiti?

Ne pravim razlike između kazališta, filma i dramske serije jer smatram da se glumac mora usavršavati u svim segmentima svog posla. Podjednako volim sve navedeno iako sam se spletom okolnosti pojavljivao uglavnom na filmu i televiziji. Bilo je i kazališnih ponuda, međutim zbog obaveza i termina nisam mogao prihvaćati angažmane.

Jeste li oduvijek željeli postati glumac?

Cijeli sam život volio gledati filmove i svidjela mi se ta mogućnost glumca da se transformira u raznorazne likove. Također sam to shvaćao kao igru i izazov što me je dodatno zaintrigiralo i potaknulo da po završetku srednje škole probam upisati akademiju.

A u Trećoj niste išli na dramsku?

Nisam išao na dramske grupe i prvi doticaj s glumom imao sam na prijamnom na Akademiji.

Koja je bila Vaša prva uloga?

Prvo pravo glumačko iskustvo ostvario sam pojavljivanjem u filmu „Tu“ redatelja Zrinka Ogreste.

A koja Vam je, bar za sada, najdraža uloga?

Teško je izdvojiti jednu, sve su mi podjednako drage i svaka je zanimljiva na svoj način. Od svake sam uloge ponešto naučio i postao bogatiji za jedno lijepo iskustvo.

Neki su Vas mediji proglasili jednim od najzgodnijih Hrvata. Mislite li da se danas u Vašem poslu više pažnje pridaje izgledu nego talentu?

Mislim da izgled u ovom poslu zasigurno može pomoći, ali bez glumačkog talenta i snalažljivosti nema uspjeha.

Kako stojite s pjevanjem? Biste li prihvatili ulogu u nekom mjuziklu?

Priča se po kuloarima da znam pjevati pa sam tako u nekoliko navrata dobio ponude za nastup u *showu* Zvijezde pjevaju. A što se mjuzikla tiče, zašto ne?!

Postoji li možda idealna uloga koju priželjkujete?

Volio bih da imam tu sreću i mogućnost u životu da igram što širu lepezu uloga, a nekakva idealna zasad ne postoji.

Znam da Vam je raspored pretrpan, ali što radite kada ništa ne radite?

Odmaram se i punim baterije, odem u kino, čitam, bavim se sportom, provodim vrijeme s prijateljima, otputujem nekamo ili odem na neki izlet.

A koliko su česti takvi trenuci?

Baš i nisu česti. Posao kojim se bavim zahtijeva puno odricanja jer dnevno provodim desetak sati na snimanju, pa još kojih sat-dva za učenje tekstova, tako da sam preko tjedna samo u tome, ali zato vikendom, kad nemamo radnu subotu, pokušam nadoknaditi neke stvari.

Nađete li uopće vremena za stare prijatelje? Viđate li se još uvijek s nekim iz svog bivšeg razreda?

Naravno da se viđamo, malo rjeđe nego prije jer smo svi u obavezama, ali kad se vidimo, onda to bude kvalitetno i zabavno.

Kako Vam je bilo u Trećoj?

Srednjoškolski dani ostali su mi u pozitivnom sjećanju. Bilo je svega, suza, smijeha, izgubljenosti u vremenu i prostoru, frajerisanja, bunta, prvih pravih velikih ljubavi.

Znači nekako kao i nama danas. A učenje i ostale školske obveze?

Bio sam pomalo kampanjac i uvijek sam morao na kraju sve naučiti za puno manju ocjenu, ali sveukupno bio sam na granici između dobrog i vrlo dobrog učenika.

Pamtite li posebno nekog profesora kao najdražeg ili neki predmet?

Kao što ste primijetili, ne volim izdvajati, ali ako baš moram, onda je to moj razrednik Zdenko Skukan, profesori tjelesnog Pervan i Banovac, koji su me znali dobro nasmijati i profesorica iz psihologije. Njihove sam predmete volio.

Da se možete vratiti u srednjoškolsko doba, biste li išta promijenili?

U principu ne bih ništa pretjerano mijenjao, osim možda više druženja s knjigom.

Današnje generacije često markiraju. Jeste li Vi markirali?

Pa lažao bih kad bih rekao da nisam i znam da možda nije u redu to izjaviti, ali sad kad se sjetim, imalo je to neki svoj čar, ali opet, nisam pretjerivao u tome.

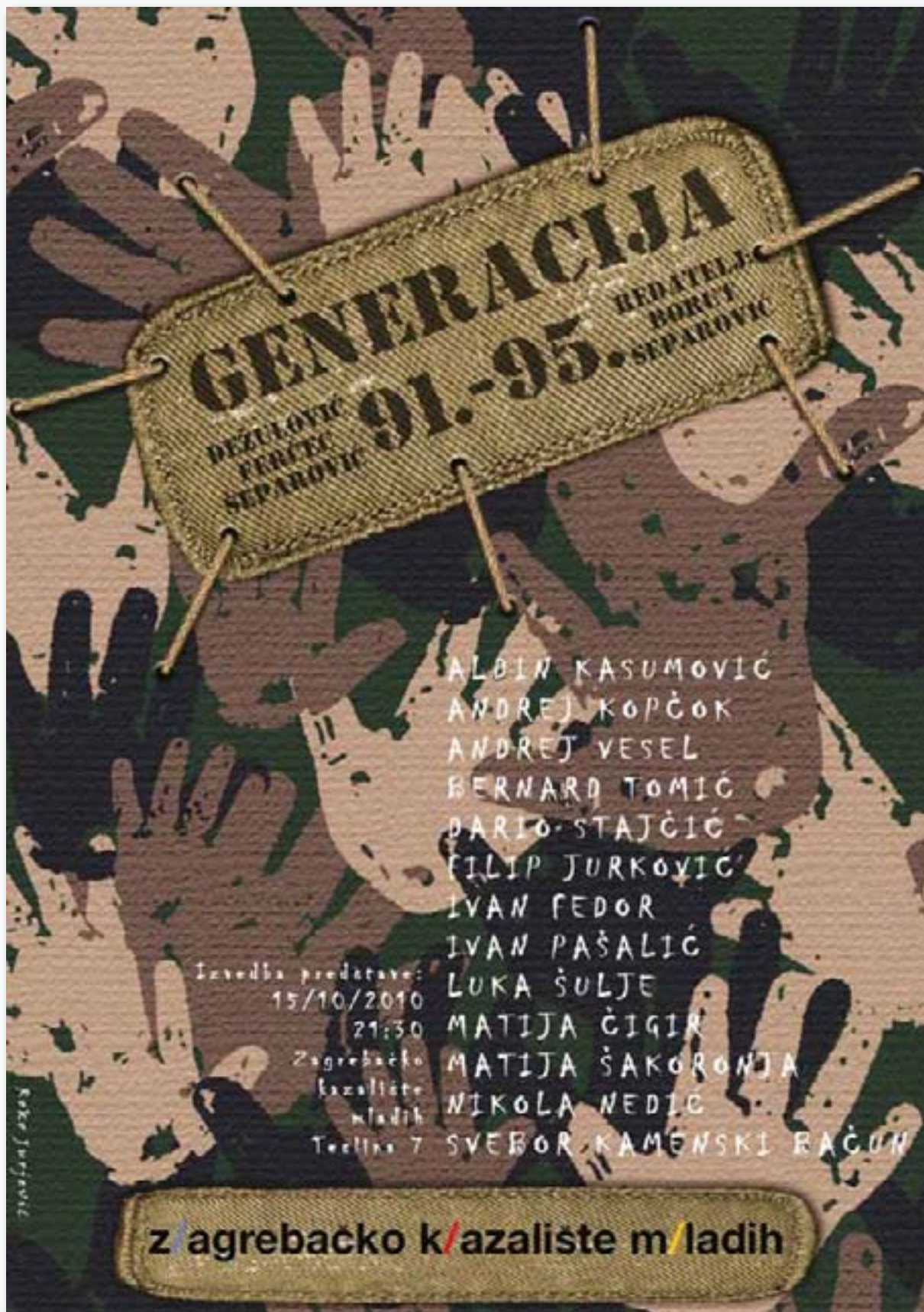
Pratimo Vaš sadašnji rad, ali bi bilo zanimljivo saznati ponešto i o planovima za budućnost. Što možemo očekivati?

Kuća, pos'o, kuća, pos'o... Ne planiram previše unaprijed, ali nastojim uživati u poslu kojim se bavim, a možda osnujem i obitelj, ako Bog da sreće i zdravlja. A što se projekata tiče, postoje neki u skorijoj budućnosti, ali čut ćete o njima kada krenu u realizaciju.

Znači ništa od otkrivanja neke ekskluzivne vijesti?! Onda, za kraj, što biste, kao bivši učenik, savjetovali današnjim kušlanovcima?

Neka ne rade ono što sam ja radio, neka si organiziraju vrijeme tako da se stignu i zabavljati, ali i ispunjavati svoje obaveze, neka iskoriste vrijeme pametno kako nakon deset godina ne bi požalili za izgubljenim. I, na kraju, nek' vjeruju u sebe i svoje snove.

**Petra Plivelić, 3. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić**

Roko Jurjević, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

IRITANTNE POJAVE NA FACEBOOKU

Raznovrsne obezglavljenosti

Pravopis i gramatika na *Facebooku* su nepoznanica

Inspiriran brojnim razgovorima u kojima su bedastoće s *Facebooka* bile tema, odlučio sam izdvojiti najiritantnije pojave. Doći do ideja, nažalost, nije bilo teško, a gledati u naslovnicu *fejsa* i birati ono najgore postao je izazov - kako od toliko gluposti odabrati najveće?

Procvat ljubavnica Djeda Božićnjaka

Kad upoznaš neku novu osobu, danas je sasvim normalno potražiti je na *Facebooku*. Bez obzira na to što joj znaš ime i što si je upoznao preko zajedničkog prijatelja kojeg ta osoba ima na listi prijatelja, ne možeš ju pronaći i pomisliš da ti je netko nešto ulio u piće. Nakon nekoliko dana saznaš da se ta osoba na *Facebooku* nalazi pod lažnim imenom Johnny Depp ili Ljubavnica Djeda Božićnjaka. *Fejs*, onako usput, potiče svoje korisnike da prijave lažno predstavljanje ili netočne osobne podatke.

Prijatelji iz Singapura

Primarna je funkcija *Facebooka* povezati ljude s njihovim starim znancima. Najljepše što mi se ujutro može dogoditi jest pojava crvene zastavice u gornjem lijevom kutu *Facebooka* - imam novi zahtjev za prijateljstvom! Mora da me pronašao netko iz vrtića ili netko s kim sam se družio u trećem razredu osnovne škole. Ali ne, riječ je o Houjan Ziuu iz Singapura koji nema nijednog prijatelja, rođen je 1957. i hvali se militarističkim političkim opredjeljenjem. *Ne bu išlo!*

Tikovi

Ako želite da stranica koju ste napravili skupi velik broj *lajkova*, neka joj naslov (normalno je vidjeti da se stranica na *Facebooku* sastoji samo od naslova koji savršeno objašnjava temu) bude što glupli i nepismeniji, npr. „sWi ml kOjI cESTo MuZeMo KrAwE a Od MIJeKa NiČ !!!! <3 <3“. No naslovi grupa nisu jedina mjesta gdje se tako piše, tu su još i *chat*, privatne poruke te poruke na *zidu*.

Takvom sam tipkanju posvetio dosta vremena i došao do nekoliko racionalnih zaključaka. Sistem pisanja *veliko slovo*, *malo slovo* mogu objasniti samo time da osoba koja piše ima tik na malom prstu pa konstantno pritišće i otpušta tipku SHIFT. Jednom sam za pisanje znaka W umjesto V i izostavljanje kvačica dobio objašnjenje da je to zbog SMS-a, ali vjerujem da je riječ samo o *for-su* jer stvarno nije teško pritisnuti odgovarajuću tipku na tipkovnici. Što se tiče korištenja znaka Č umjesto Š, mogu jedino reći da su tipke na tipkovnici jako blizu pa je, nadam se, riječ o tipfeleru. Na *fejsu* je kod prosječnih ljudi pisanje rečenica s malim početnim slovom najnormalnija stvar, dok interpunkcija ili ne postoji ili je ima previše pa običan zarez ponekad završi ovako nekako: „.....“.

Ljudi bez glave

Postoji nešto što, posebice u kombinaciji s lažnim imenom, čovjeka može ubiti u pojam. Dva glavna obilježja kojima se *Facebook* koristi prigodom prikazivanja prijatelja korisniku jesu ime i profilna slika. Kod mlađe populacije (uglavnom muške), a i kod nekih starijih ljubitelja FB-a, često možete naići na (golo) tijelo bez nogu i glave na slici profila. Ukoliko je riječ o slučaju iz prve rečenice ovog odlomka, a niste dovoljno dobro upoznati s nečijom muskulaturom, moj je savjet da tu osobu jednostavno obrišete. Smatram to jedinim načinom rješavanja problema masovnog nedostatka mozga.

Ugovor s vragom

Zamislite da dođete u banku podići kredit na 100 000 eura koliko vam je potrebno kako biste izgradili novu kuću. Zatražite svoju osobnu bankaricu više informacija, a ona vam kaže da ćete ih dobiti tek nakon što potpišete ugovor. Upravo tako nekako funkcioniraju stranice na *Facebooku*. Pronađete li Božjom intervencijom stranicu nekog zanimljivog i točno napisanog naslova, npr. „Kako religija koči ljudski razvoj“ i odlučite pogledati što autori kažu, prvo ju je potrebno *lajkati*, tj. naznačiti da ste stranicom zadovoljni. U većini slučajeva slijedi razočaranje, u ovom je slučaj u slijedio neki jadan grafikon. Protiv toga, nažalost, ne možete ništa dok god *Facebook* ne promijeni svoje odredbe i uvjete.

Opiši me jednom riječju

Ponekad mi doma bude toliko dosadno da odlučim pregledati tuđe slike. Prvo ostanem zatečen samom činjenicom da netko na *fejsu* ima 1485 fotografija, a onda mi, kad vidim o kakvim je fotkama riječ, sve postane jasno. Lako možete naći album pod nazivom „JaAaA!! <3“ u koji je lijepa gospa stavila svojih 849 umjetničkih fotografija na kojima se nalazi u raznim pozama: isprsilala se i naguzila u hodniku, napučila je usne (u obliku *onoga za odštopavanje zahoda*, kako ja to volim nazvati), okrenula objektiv foto-aparata prema svojem odrazu u kupaonskom zrcalu na kojem je jasno vidljivo da barem pet puta dnevno pere zube i dodaje još malo tekućeg pudera te ponovila svaku od tih dviju poza u svih svojih 28 odjevnih kombinacija i ponegdje eksperimentirala s namigivanjem, držanjem ruku u različitim položajima, itd. Kada mi pozli, krenem na sljedeći album, „Moja jubaw i ja“. Tamo dotična ima 150 fotki na kojima se strastveno ljubi s dečkom. Uglavnom ovdje odustanem.

Često se dodaju fotografije na kojima se nalazi samo tekst, npr. „Opiši me jednom riječi“ i na to dobiju 300 komentara i 200 *lajkova* (ne znam što točno ljudi *lajkaju*). Nerijetko se komentari na slikama pretvore u sredstvo za *instant messaging* (kao što su npr. Windows Live Messenger i Skype), tj. tamo se dogovaraju kave, izlasci i sl. ili se isti prepričavaju. Ako vam idu na živce obavijesti koje vam dolaze svaki put kad netko odgovori na prošlu poruku, a dolaze vam samo zato jer ste *lajkali* nečiji sarkastični komentar, *unlajkajte* ga.

Razmnožavanje kao u štakora

Popularnost se danas ne očituje u tome da za nekim po školskom hodniku hoda dvadesetero ljudi, već tako da taj netko na *fejsu* ima abnormalan broj prijatelja i rodbine. Osoba sa 3000 prijatelja i 70 sestara jako je popularna. Matematička zanimljivost: da bi ta osoba stvarno mogla imati 70 sestara, majka bi joj trebala biti trudna 53 godine, i to pod uvjetom da zatrudni isti dan kad je rodila posljednje dijete.

Demencija

Facebook služi za komunikaciju, a ja većinu komunikacije putem *Facebooka* obavljam privatnim porukama, popularno zvanim *Inbox*, prema mjestu gdje one stižu. Prilikom slanja takve poruke potrebno je odabrati primatelja. Recimo da se moj prijatelj zove Ivo Ivić i ja utipkam njegovo ime, a izlete mi trojica. Kako znam da poznajem samo jednu osobu tog imena i prezimena, očito je da on ima više profila. Poruku adresiram na sva tri, a u nadopisku pitam na koji da mu profil ubuduće šaljem poruke. Dobijem odgovor da šaljem na onaj na kojem se na profilnoj slici nalazi *rapper* 50Cent, a tri profila ima jer je već dvaput zaboravio šifru. Ako vam se takvo što dogodi, *Facebook* ima jednostavan sustav za vraćanje izgubljene lozinke, a kao preventivnu mjeru šifru si istetovirajte na nožni palac.

Antonio Dominik, 3. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić

Srednjoškolske knjižnice u Vukovaru i Zagrebu

Školske knjižnice Strukovne škole Vukovar i Prirodoslovne škole V. Preloga ove škole ne povezuju samo smjerovi, već razni oblici pomoći, projekt „Regionalna suradnja u kozmetici - put k tržištu rada” te školske knjižnice

Suradnja dviju škola seže u godinu 1998. kada je nakon procesa mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja, naša škola, tada Kemijska i geološka tehnička škola, prikupila knjige i ugostiteljske potrepštine za ugostiteljski smjer srednje Strukovne škole u Vukovaru. Bili smo svjedoci tragične pogibelji grada Vukovara i obećali smo da ćemo suradnju nastaviti premda je to najmanje čime možemo zahvaliti stradalnicima Domovinskog rata. Zahvalu iskazujemo svake godine 18. studenog na dan pada Vukovara, paleći svijeće i iznoseći ih na Ulicu grada Vukovara gdje se i nalazi naša škola.

Obećanje smo održali kada je Strukovna škola Vukovar odlučila uvesti smjer kozmetičar te smo im uručili cjelokupni program toga smjera, uključujući izvedbene i globalne programe.

Suradnja je nastavljena i ovu školsku godinu projektom „Regionalna suradnja u kozmetici - put k tržištu rada” kojime ove dvije škole uz potporu Europske unije, 160.985 eura, planiraju zaposliti 80 žena koje su nezaposlene i time pridonijeti razvoju regije.

U skladu s navedenim, školska knjižnica, odnosno nastavnici i učenici naše škole, odlučili su darovati po jedan lektirni naslov te time povećati fond knjižnice Strukovne škole u Vukovaru. Stoga su učenici iz Vukovara napisali kratku povijest rada njihove knjižnice, a učenici knjižničarske grupe naše škole opisuju djelatnosti naše školske knjižnice.

Uvjeti rada knjižnice u Strukovnoj školi Vukovar

Povijest naše knjižnice nije duga, ali da bismo je ispriopovijedali moramo zaći u povijest naše škole. Strukovna škola Vukovar nije postojala kao takva za vrijeme SFR Jugoslavije. Neka od zanimanja koja se danas nalaze u našoj školi bila su u sklopu Centra za odgoj i usmjereno obrazovanje Edvard Kardelj u Vukovaru pod nazivom Radna jedinica 2 te su se učenici koristili tadašnjom zajedničkom knjižnicom. Tako je bilo sve do 1991. godine.

Za vrijeme Domovinskog rata i okupacije grada Vukovara, škola mijenja zgradu i ime u Srednja škola Vukovar. Zanimljivo je, i žalosno, da u tadašnjoj školi od 1991. do 1994. godine uopće nije postojala knjižnica. Tek 1994. godine, kada se Srednja škola Vukovar preselila u zgradu bivše OŠ Braće Đurđević, ponovno je osnovana knjižnica s malim brojem knjiga, ali konkretni podaci o knjižnom fondu ne postoje.

Nakon mirne reintegracije 1997. godine, s povratkom prognanika, u našu školu opet ulazi nastava na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a škola mijenja ime u Treća srednja škola Vukovar. Tek tada, zahvaljujući brojnim donacijama dobrih ljudi, knjižnica se opet puni knjigama. U novu školsku zgradu, u ulici Domovinskog rata 58, u kojoj smo danas, uselili smo 2003. godine. Knjižnica je tada posjedovala 7525 knjižnih jedinica. Trenutno stanje knjižničkog fonda je 9802 knjižne jedinice.

Danas se naša škola zove Strukovna škola Vukovar. Sretni smo što imamo knjižnicu i volimo u njoj boraviti, iako se još uvijek događa da ne možemo doći do potrebnih knjiga zbog premalog broja pojedinih naslova. Zato smo zahvalni svima koji nam žele pomoći u našem obrazovanju i osobnom razvoju.

Knjižnična raznolikost u Prelogu

U školsku knjižnicu učenici naše škole dolaze ne samo zbog lektirnih naslova ili zbog 50-ak raznolikih časopisa, već i zbog mrežnih usluga (Internet) te učenja u terapijskom ozračju. Naime, od kad je knjižnica 2006. premještena i preuređena, postala je omiljeno mjesto ne samo nastavnog i tehničkog osoblja, već i učenika. U knjižnici se odvijaju razne aktivnosti, poput dramskih i literarnih skupina, naše novinarske, preko vježbanja matematičara, kemičara te nadobudnih šahista. Stručno osoblje knjižnice je uvijek na usluzi i svojim dobrim radom privlači korisnike, makar, samo na razgovor.

Od ove školske godine u našoj je školi aktivno započela s radom i knjižničarska grupa pod vodstvom školske knjižničarke, prof. Višnje Beus. Ova mala, ali vrijedna skupina učenica prvih razreda, svaki tjedan svoje slobodno vrijeme provodi u knjižnici i pomaže knjižničarki u mnogobrojnim poslovima i aktivnostima, a učenice se pritom dobro zabavljaju i stječu korisne vještine. Uz obradu novih knjiga, mlade knjižničarke pomažu pri posuđivanju knjiga te sređivanju stanja na policama prema pravilima Univerzalne decimalne klasifikacije.

Naša škola ima oko tisuću korisnika školske knjižnice, 14000 naslova pa mnoge knjige godišnje prođu kroz više stotina ruku te naše mlade knjižničarke najviše vremena ulažu u poslove vezane uz zaštitu knjiga (omatanje, popravak, čišćenje starih i oštećenih knjiga te časopisa). Knjižničarska grupa također se bavi obilježavanjem značajnih datuma i organizacijom prigodnih izložbi.

U knjižnici se održavaju i književne večeri, primjerice u povodu mjeseca knjige gostovao je putopisac Nenad Vlahović te je održao kratko predavanje i predstavio svoju knjigu „Zov dalekih obala: Jedrilicom oko svijeta“. U planu je gostovanje još jednog poznatog pisca i promoviranje novih naslova knjiga.

Naša knjižničarka zajedno sa svojim učenicama posjećuje sajmove knjiga i knjižare, a zanimljiv je i posjet maturanata Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Učenici redovito, uz lektiru, posuđuju i knjige iz našeg bogatog slobodnog fonda. Ideja profesorice Beus je pobuditi želju kod mladih korisnika za što češćim korištenjem školske knjižnice i želi da učenici prepoznaju knjižnicu kao nezaobilazno mjesto za ispunjenje čitateljskih interesa te kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Izuzetno je važno da se za pronalaženje i korištenje nekih informacija koriste svi izvori pa tako i knjiga.

Kako bi naši vršnjaci iz Vukovara mogli barem malo osjetiti prednosti bogatstva fonda naše školske knjižnice, spremamo se ponovno u posjet s donacijom od oko 1000 knjiga, koliko je i učenika naše škole. U sljedećem Labosu, obećajemo novo izvješće nakon posjeta Vukovaru.

Marija Nermina Soćec, 3. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Milkica Ursula

ZAGREBAČKE DAME

Lijepi ukras bez funkcije

S prvim kišnim oblacima izlaze na ulice i naše Zagrepčanke opremljene sunčanim naočalama raznih oblika i marki Dior, Ray Ban i sl., kojima vješto prikrivaju prerano naborana lica, što su ih počele uništavati još davnih dana, u svome djetinjstvu, bespotrebnim naslagama pudera. Topot štiklica odjekuje gradom ne obazirući se na vremenske prilike, pogotovo ne na one nepogodne, vješto prateći svoju vlasnicu bilo da se ona odlučila prošetati tek do obližnjeg dućana po mlijeko ili otići na jutarnju kavu u Tkalčićevu gdje će marljivo, ali hladno i dostojanstveno, hvatati fotografe *javno.hr*. Uvijek neprimjereno uređena, s manje odjeće na sebi nego onda kada na plaži nadopunjuje boju svog solarija, ali po zadnjoj modi potekloj iz Pariza ili Milana koja kombinira *spojivo s nespojivim* do te mjere za koju bi se reklo da stvar izgleda blesavo - to je naša Zagrepčanka. Nekad fine i obrazovane gradske dame, danas priglupе djevojke iskrivljenih principa i morala koje kada prošeću Gajevom, možeš pitati: "Koliko košta sat?". Dama je nekada morala imati godina više nego što sat pokazuje sati, ali u lov na nogometaše juri sada već s punih 13! S punom opremom dakako: glupavim hihotanjem, oskudnom odjećom, gomilom šminke, štiklama i obveznim *1000 slika vlastitih grudi*, stražnjice i tu i tamo svoga lica, obvezno *isfotošopiranoga*, na popularnom Facebooku. Majke Zagrepčanki kao da su se utopile u onoj kavi iz Gradske kavane i ono što vide danas naprosto je „trendy“ i to „mladi nose“. Izgubljeni morali nestali su netragom iz društva i počeli smo odobravati takvo ponašanje, počevši od djevojčica, pa nadalje do mladih djevojaka, prihativši kao sasvim normalnu činjenicu da „naše curice“ odlaze u školu i izlaze van obučene kao za kupleraj. Pomirili smo se s time da je žena tek lijepi ukras i da se akademsko društvo ne zasniva na njoj jer njena je primarna funkcija da izgleda lijepo i što otvorenije dakako, iako, čini se, nitko ni ne drži to sofisticirano društvo kada su poželjna takva poniženja.

Krležu i Matoša zamijenili Chanel i Armani

A djevojčice, djevojke i žene spremno kimaju na svoju ulogu lutkice, prihvatile su se pamćenja kako prepoznati pravu Guessovu torbicu koja će joj vječito zjapiti poluprazna zbog svoje nepotrebne veličine koja navodno izgleda lijepo i moderno, te mužnji muškaraca po minimalno tridesetak godina starijih, ali dubokog džepa, što će u njih uvijek investirati novim Louis Vuitton haljinama kako bi one bile još poželjnije i uslužnije. Sve, sve za to da u subotu ujutro najviše zablista na Cvjetnome trgu! Sve za to da može popljuvati onu drolju, koja ima prošlo-sezonsku odjeću, smatrajući sebe daleko moralnijom jer ona ima ovogodišnju, zavlacheći usput i karikirajući najviše što može da svi znaju da je ona ovdje, makar ih ne bilo briga, dok pijucka neku kavu s kompliciranim i primamljivim imenom i provlači Slim cigarete kroz svoje prste. Ali kako je stigla do tako visokog društva i kako je postala krema zagrebačke špice znaju sve klinkice, koje uredno s prvom naznakom svoje spolnosti pripremaju velike dekoltee, kratke suknje i jure u DM po maskare, sjenila i sve drugo što privlači pažnju, danas klinaca s bogatim starcima, sutra već njihovih očeva. I kud je nestao onaj profinjeni Zagreb? Ugodno gradsko i obrazovano društvo s moralom, dapače visokog standarda u čijim se kavanama nekada raspravljalo o djelima A. G. Matoša, Miroslava Krleže i Dragutina Tadijanovića, a ne o Chanelu i Armaniju koji su, čini se, današnji autori svijeta i čija se imena današnje Zagrepčanke jedino i trude upamtiti. Gdje je, gdje se sakrio i je li nestao taj Zagreb? Pitanje je što me

probada svakom neisjalom zrakom sunca od koje se brani sunčanim naočalama, svakim djetetom s viškom šminke, svakom priglupom, *materijalističkom curom*, svakim promašenim odjekom štikle...I bojim se svakim danom sve više, da nikad neću znati odgovor na to pitanje.

Lucija Klarić, 2. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Milkica Ursa

Tea Ceranić Faust, *mentorica*: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

ŠKOLSKE NOVOSTI

LiDraNo 2011.

Završen je dvadeseti LiDraNo.

U danima koji su iza nas iskazali ste nam svu svoju radost, a ljepotu i bogatstvo hrvatske riječi pretvorili u stvarnost.

Govoriti o učeničkom stvaralaštvu uvijek je jednostavnije od njegova uratka. O tome s mnogo više opravdanja mogu govoriti učitelji, mentori i svi oni klanjaju djeci i mladeži, posebno darovitoj. Ovogodišnji LiDraNo bio je dio ljepote bezbrižnosti odrastanja, želje i nadanja zagrebačkih učenika u obogaćivanju saznanja i spoznaja, ali i poticaj za daljnje stvaranje, vječnu težnju da se riječju, govorom, kretanjem i izrazom lica dočaraju naše misli, osjećaji i snovi kroz vedrinu stvaralaštva.

Sa željom i nadom da tako bude i u sljedećoj godini, zahvaljujem svima koji su svojim radom pridonijeli provedbi LiDraNa 2011.

NAGRAĐENI*

Školski listovi

učenika srednjih škola

*svi prijavljeni radovi su i nagrađeni

PPG TIMES

Prva privatna gimnazija
Urednica: Edita Krmpotić
Voditelj: Renata Kostanjevec

INFUZIJA

Škola za medicinske
sestre Vinogradska
Urednica: Jelena Mijatović
Voditeljica: Sanja Tomljenović

GVAK

Grafička škola u Zagrebu
Urednica: Ana-Marija Poša
Voditeljica: Renata Šepić

CHUP

I. gimnazija
Urednica: Stela Lachpammer
Voditeljica: Marina Vitković

II NEWS

XV. gimnazija
Urednik: Neven Golenić
Voditeljica: Božica Jelaković

μ

Klasična gimnazija
Urednik: Mateja Fabečić
Voditeljica: Anđela Vukasović
Korunda

MI MLADI

III. gimnazija
Urednici: Petra Đukić,
Antonio Dominik
Voditeljica: Maja Ilić

DOPING

II. gimnazija
Urednica: Maja Meczner
Voditeljice: Ivana Plazonić i Mia
Vrbanac

CENER

X. gimnazija „Ivan Supek“
Urednica: Lucija Sukalić
Voditeljica: Marina Lončar

RUĐER info

Tehnička škola
Ruđera Boškovića
Urednik: Valentino Mihoković
Voditeljica: Vesna Hrđok
i Ivana Gračanin-Gabrić

ŠEGRT

Elektrostrojarska
obrtnička škola
Urednik: Hrvoje Pilić
Voditeljica: Dominika
Papić-Kukić

LABOS

Prirodoslovna škola
Vladimira Preloga
Urednica: Željka Orešković
Voditeljica: Milkica Ursa

ŽETEŠKO

Željeznička tehnička
škola u Zagrebu
Urednica: Katarina Stoić
Voditeljica: Ingrid Boban

**Radijske emisije, TV emisije i
videofilmsko stvaralaštvo**
učenika srednjih škola

Videofilmsko stvaralaštvo

Ivica i Marica

Antonija Vrkljan, Lucija Ivanović, Dora Krznarić

Ženska opća gimnazija Družbe sestara milosrdnica

Voditeljica: Helena Marić

Crvi - animirani film

Mario Merdžan

III. gimnazija

Voditeljica: Valerija Bilić

Glava nad krovom

Dorotea Deak, Perica Tadić, Marko Bakšić

Graditeljska tehnička škola

Voditelj: Ante Kekez

Radijske emisije

Nomen est omen

Benedikta Vilenica, Iva Šimić

Ženska opća gimnazija Družbe sestara milosrdnica

Voditeljica: Helena Marić

NAGRAĐENE

Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo

učenika srednjih škola

Imam jednu tajnu - kratka igrana forma
Anja Kolić, Katarina O'Halloran, Filip Jandrečić
Grafička škola
Voditeljica: Marijana Brdar

Svatko obrađuje svoj vrt - kratka igrana forma
Tea Mandurić, Mak Pavelić, Dario Forjan
X. gimnazija „Ivan Supek“
Voditeljica: Neli Mindoljević

Dominus vitae
Mihovil Plečko, Matko Pintar, Toni Akrap
Gimnazija Lucijana Vranjanina
Voditeljica: Slavica Antolić

Plavi cvijet
Tana Tandarić, Iva Ramljak
XV. gimnazija
Voditelji: Biserka Brešić i Ivan Senjanović

POVJERENSTVO ZA PRIPREMU I PROVEDBU SMOTRE UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA LiDraNo 2011.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Zlatko Stić

ravnatelj Prirodoslovne škole Vladimira Preloga

TAJNICA POVJERENSTVA

Goranka Lazić

profesorica, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

ČLANOVI POVJERENSTVA

Višnja Beus

Lana Rušnov Perić

Vesna Šercar

Josip Zenko

Janez Grubar

Svjetlana Jeleč

Mirko Hećimović

Danko Antunović

Siniša Živković

Pere Markić

Irena Ognjenović

Milivoj Krković

Željko Krstanac

Ana Listeš

Milkica Ursa

PROSUDBENO ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO LiDraNo 2011. ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

ČLANOVI POVJERENSTVA

Ana Maras, glumica

Ivan Đuričić, glumac

Anita Matić, glumica

Vlasta Ramljak, glumica

Franjo Kuhar, glumac

Mario Kovač, redatelj

Jadranka Korda Krušlin, dramska pedagoginja

Jadranka Tukša, profesorica

Melita Rundek, književnica

Sanja Pilić, književnica

Ivica Prtenjača, književnik

Katarina-Zrinka Čičmak, profesorica

Mirela Lilek, novinarka

Maja Matković, novinarka

Marijan Šimeg, novinar

Damir Brčić, profesor

Duško Radić, novinar

Sunčica Findak, novinarka

Maja Prištof, novinarka

Aleksandar Črček, snimatelj

WSPA

You must be some peace
to kill such a beauty.

We believe

Talita Jašarevski

Talita Jašarevski, *mentor*: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Zbornik LiDraNo 1992. - 2011.

Zagreb, svibanj 2011.

20.
smotra